Faunatican raportteja 119/2025

Lempäälän Marjamäen eteläosan ja Lastusten osayleiskaava-alueiden luontoselvitykset vuonna 2025: luontotyypit ja kasvillisuus

Jenna Lommi & Marjut Mähönen

Faunatica

Faunatican raportteja 119/2025

Päiväys: 16.11.2025
Kirjoittajat: Jenna Lommi & Marjut Mähönen

Kannen kuva: Ruohokorpea Rinteen alueella. Kuva: Jenna Lommi 3.7.2025

Valokuvat: © 2025 / Faunatica Oy
Karttakuvat: © 2025 / Faunatica Oy
Pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos

Espoo 2025

Suosittelemme viittaamaan tähän raporttiin seuraavasti:

Lommi, J. & Mähönen, M. 2025: Lempäälän Marjamäen eteläosan ja Lastusten osayleiskaava-alueiden luontoselvitykset vuonna 2025: luontotyypit ja kasvillisuus – Faunatican raportteja 119/2025. 389 s.

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ **3**

1. JOHDANTO **4**

2. TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU **6**

Selvitysalueen yleiskuvaus **6**

Arvokkaat luontotyyppikohteet **6**

Osa-alueittaiset tiedot 8

Ruutu 1: kohteet 1–28 8

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 1) 12

Ruutu 2: kohteet 29–54 ja 64–74 44

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 2) 49

Ruutu 3: kohteet 55–63, 75–83, 98–101, 103 ja 104 89

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 3) 93

Ruutu 4: kohteet 84–97, 102, 105–113 ja 120–140 117

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 4) 122

Ruutu 5: kohteet 143–147 ja 168–185 169

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 5) 173

Ruutu 6: kohteet 114–119, 141, 142, 148–167, 221, 222 ja 258 197

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 6) 201

Ruutu 7: kohteet 186–220 ja 224–245 234

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 7) 240

Ruutu 8: kohteet 223, 246–257, 262, 280 ja 299 298

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 8) 302

Ruutu 9: kohteet 259–261 ja 263–274 318

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 9) 322

Ruutu 10: kohteet 275–279 ja 281–298 338

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 10) 342

Erityisesti huomioitavat kasviesiintymät **368**

Haitalliset vieraslajit **368**

3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET **371**

3.1. Yleistä **371**

3.2. Yhteenveto **373**

3.2.1. Lakisääteisesti säästettävät kohteet 373

3.2.2. Muut kaavassa huomioitavat kohteet 373

4. KIRJALLISUUS **374**

LIITE 1. MENETELMÄKUVAUS **377**

Tiivistelmä

Selvitysalueelta rajattiin 299 arvokasta luontotyyppiä. Rajatuista kohteista 41 kuuluu arvoluokkaan 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet), kaksi kohdetta kuuluu arvoluokkaan 2 (erityisen tärkeät kohteet), 250 kohdetta kuuluu arvoluokkaan 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet), ja loput kuusi kohdetta ovat arvoluokan 4, monimuotoisuutta tukevia kohteita. Alueelta havaittiin 17 jo ennestään metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi rajattua aluetta, jotka yhä täyttävät metsälain kriteerit. Lisäksi rajattiin 18 kuviota, jotka mahdollisesti täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit mutta joilla ei ole tällaisen kuvion virallista rajausta. Alueelta havaittiin myös 74 vesilain mukaista luontotyyppiä. Sen sijaan alueelta ei havaittu luonnonsuojelulain piiriin kuuluvia luontotyyppejä. Lisäksi selvitysalueelta havaittiin sekä koko maassa rauhoitettua kasvilajistoa että haitallista vieraskasvilajistoa.

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisilla luontotyypeillä on lainsuoja, eikä niiden luonnontilaa saa vaarantaa. Purot eivät lukeudu näihin luontotyyppeihin, mutta jos vesitaloushanke vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen, tulee sillä olla Lupa- ja valvontaviraston lupa. Metsälain 10 §:n mukaisissa erityisen tärkeissä elinympäristöissä Metsäkeskuksen tekemän rajauspäätöksen jälkeen voimaan astuva metsälaki koskee vain metsätaloustoimia, eikä itsessään estä metsätalousmaan ottamista muuhun käyttöön.

Vaikkei arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa olekaan lain nojalla pakollista, ovat ne kuitenkin yksityiskohtaisen tason suunnittelussa (osa)yleiskaavassa sekä hankkeissa huomioitavia kohteita, jotka sisältävät luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita piirteitä. Suosittelemmekin arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästämistä mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi suosittelemme huomionarvoisen kasvilajiston säästämistä.

1. Johdanto

Faunatica Oy teki vuonna 2025 Lempäälän kunnan toimeksiannosta Lempäälän Marjamäen ja Lastusten osayleiskaava-alueilla luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen. Koko selvitysalueen rajaus on esitetty kuvassa 1. Maastotöistä ja raportoinnista vastasivat FM Jenna Lommi ja FM Marjut Mähönen.

Selvityksissä sovelletaan Suomen ympäristökeskuksen raporttia Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi, opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle (Mäkelä & Salo 2023).

Luontotyyppiselvityksessä kiinnitettiin huomiota erityisesti luontoarvoiltaan tärkeisiin kohteisiin kuten:

- Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit (Luonnonsuojelulaki 2023, Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta 1066/2023)
- Vesilain mukaiset suojeltavat kohteet (Vesilaki 2011, Tolonen ym. 2019)
- Metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt (Metsäasetus 1996, Metsälaki 1996 ja siihen tehdyt muutokset 2013, Meriluoto & Soininen 2002, Metsäkeskus 2016)
- Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit (Kontula & Raunio 2018a, b)
- METSO-ohjelman arvoluokkien I ja II kohteet (Syrjänen ym. 2016)
- Muut erityisesti huomioitavat luontotyypit ja elinympäristöt sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet.

Kasvillisuusselvityksessä kartoitettiin seuraavien putkilokasvilajien esiintymistä:

- Valtakunnallisesti uhanalaiset ja silmälläpidettävät,
- Alueellisesti uhanalaiset,
- Rauhoitetut ja
- Luontodirektiivin liitteen IV(b) lajit,
- Muut harvinaiset tai luontoarvoja osoittavat putkilokasvilajit sekä
- Haitalliset vieraslajit

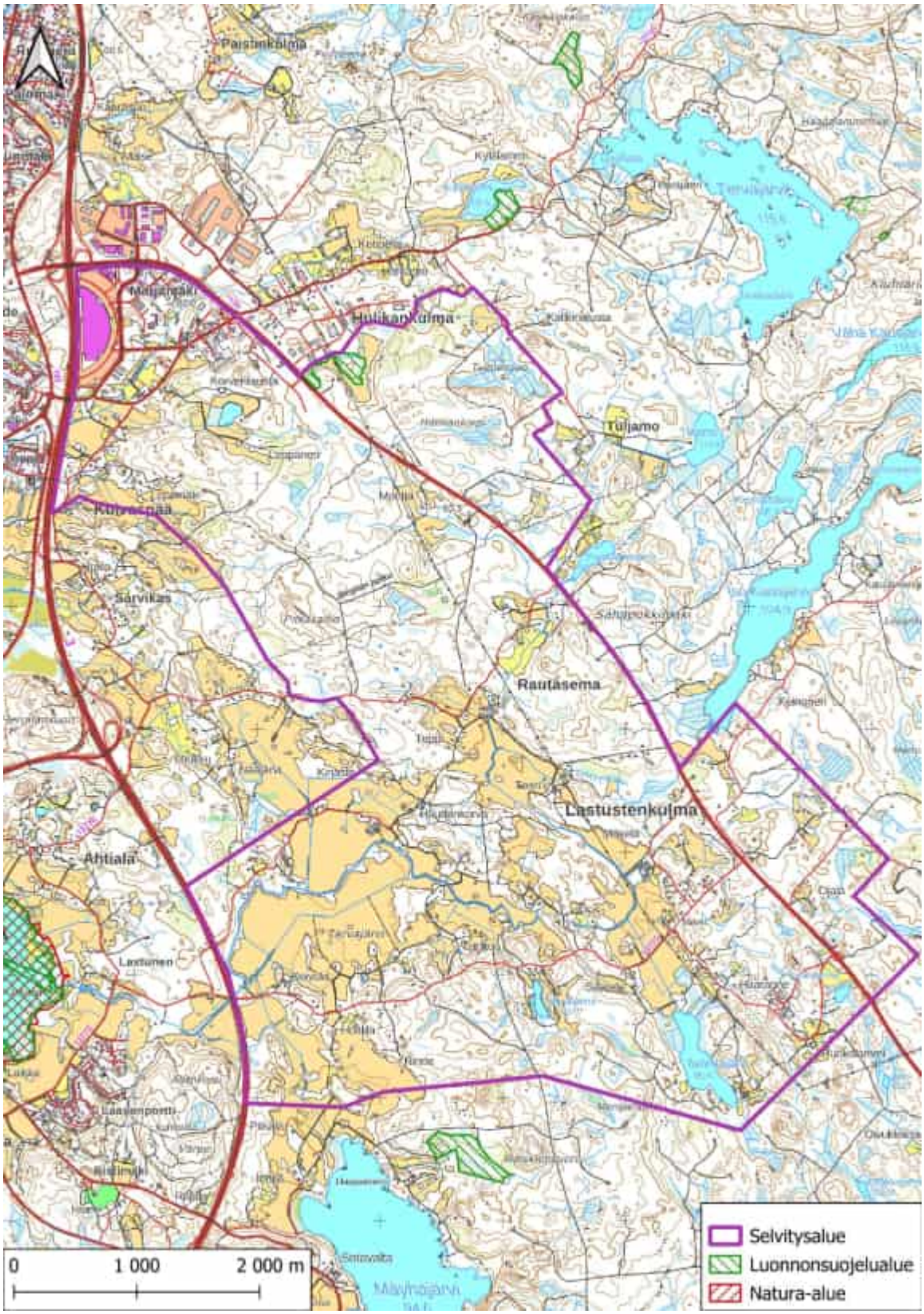

Kuva 1. Selvitysalueen rajaus. Koko selvitysalue on kooltaan n. 2580 hehtaaria.

2. Tulokset ja niiden tarkastelu

Selvitysalueen yleiskuvaus

Selvitysalue sijaitsee Marjamäen, Rautaseman ja Lastustenkulman alueella. Selvitysalueella ja sen ympärillä on haja-asutusta sekä runsaasti peltoja, hoidettuja kangasmetsiä ja lehtoja sekä virtavesiä. Alueen pohjoisosassa, Hulikankulman läheisyydessä on yksi luonnonsuojelualue. Selvitysalueelta on aiemmin rajattu 24 metsälain 10 §:n mukaista arvokasta elinympäristöä, joista 17 täyttää yhä arvokkaan elinympäristön kriteerit. Selvitysalueella ei ole ennestään Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Arvokkaat luontotyyppikohteet

Selvitysalueelta rajattiin 299 arvokasta luontotyyppiä, jotka on esitetty taulukoissa 1–10 sekä kuvissa 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19 ja 21. Selvitysalue on karttakuvissa jaettu kymmeneen osa-alueeseen (ruutuun), joiden sijainnit on esitetty indeksikartassa (kuva 2). Luontotyyppikohteiden tarkemmat kuvaukset ovat kunkin osa-alueittaisen kappaleen lopussa. Rajatuista kohteista 41 kuuluu arvoluokkaan 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet), kaksi kohdetta kuuluu arvoluokkaan 2 (erityisen tärkeät kohteet), 250 kohdetta kuuluu arvoluokkaan 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet), ja loput kuusi kohdetta ovat arvoluokan 4, monimuotoisuutta tukevia kohteita.

Alueelta havaittiin 17 jo ennestään metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi rajattua aluetta, jotka yhä täyttävät metsälain kriteerit. Lisäksi rajattiin 18 kuviota, jotka mahdollisesti täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit mutta joilla ei ole tällaisen kuvion virallista rajausta. Alueelta havaittiin myös 74 vesilain mukaista luontotyyppiä. (kuvat 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 ja 22) Luonnonsuojelulain piiriin kuuluvia luontotyyppejä ei havaittu. Luontotyyppikohteiden rajauksen periaatteista ja arvoluokituksesta on kerrottu tarkemmin liitteessä 1.

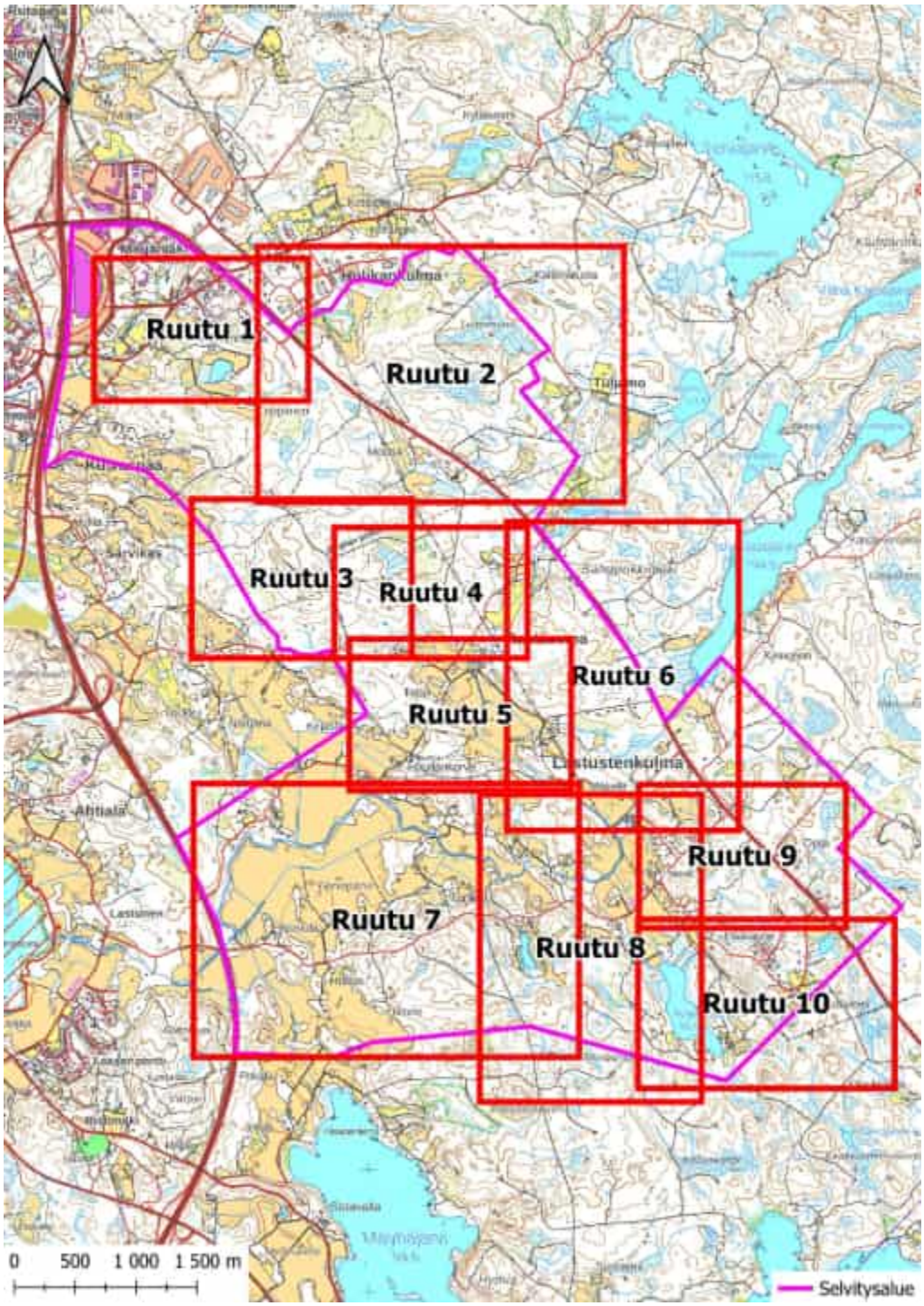

Kuva 2. Indeksikartta selvitysalueelta. Ruutu 1: kohteet 1–28 (kuvat 3 ja 4), ruutu 2: kohteet 29–54 ja 64–74 (kuvat 5 ja 6), ruutu 3: kohteet 55–63, 75–83, 98–101, 103 ja 104 (kuvat 7 ja 8), ruutu 4: kohteet 84–97, 102, 105–113 ja 120–140 (kuvat 9 ja 10), ruutu 5: kohteet 143–147 ja 168–186 (kuvat 11 ja 12), ruutu 6: kohteet 114–119, 141, 142, 148–167, 221, 222 ja 258 (kuvat 13 ja 14), ruutu 7: kohteet 186–220 ja 224–245 (kuva 15 ja 16), ruutu 8: kohteet 223, 246–257, 262, 280 ja 299 (kuvat 17 ja 18), ruutu 9: kohteet 259–261 ja 263–274 (kuvat 19 ja 20), ruutu 10: kohteet 275–279 ja 281–298 (kuvat 21 ja 22).

Osa-alueittaiset tiedot

Ruutu 1: kohteet 1–28

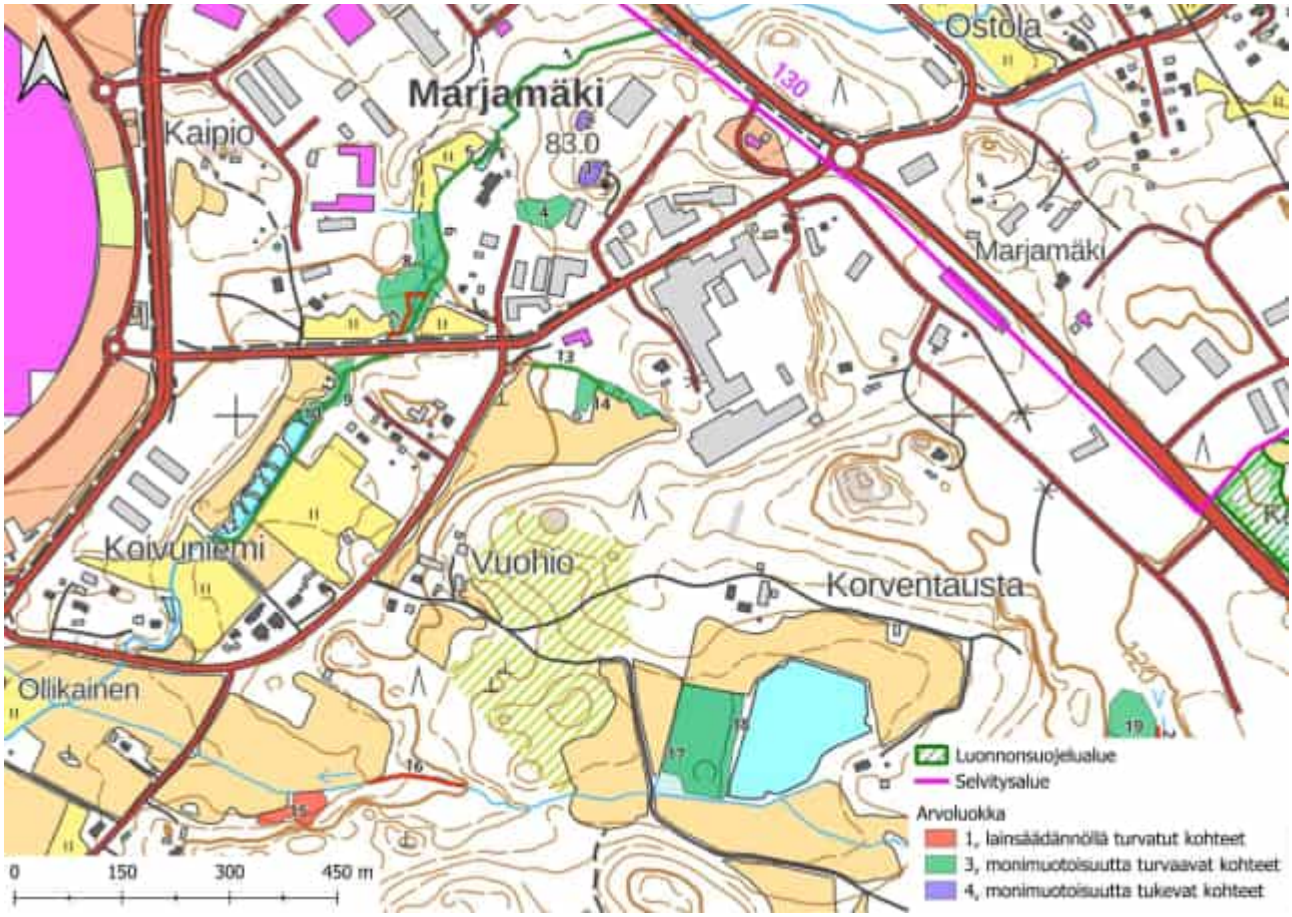

Kuva 3. Kaikki selvitysalueen luoteisosasta rajatut kaavoituksessa huomioitavat arvokkaat luontotyyppikohteet (ks. taulukko 1). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 4. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

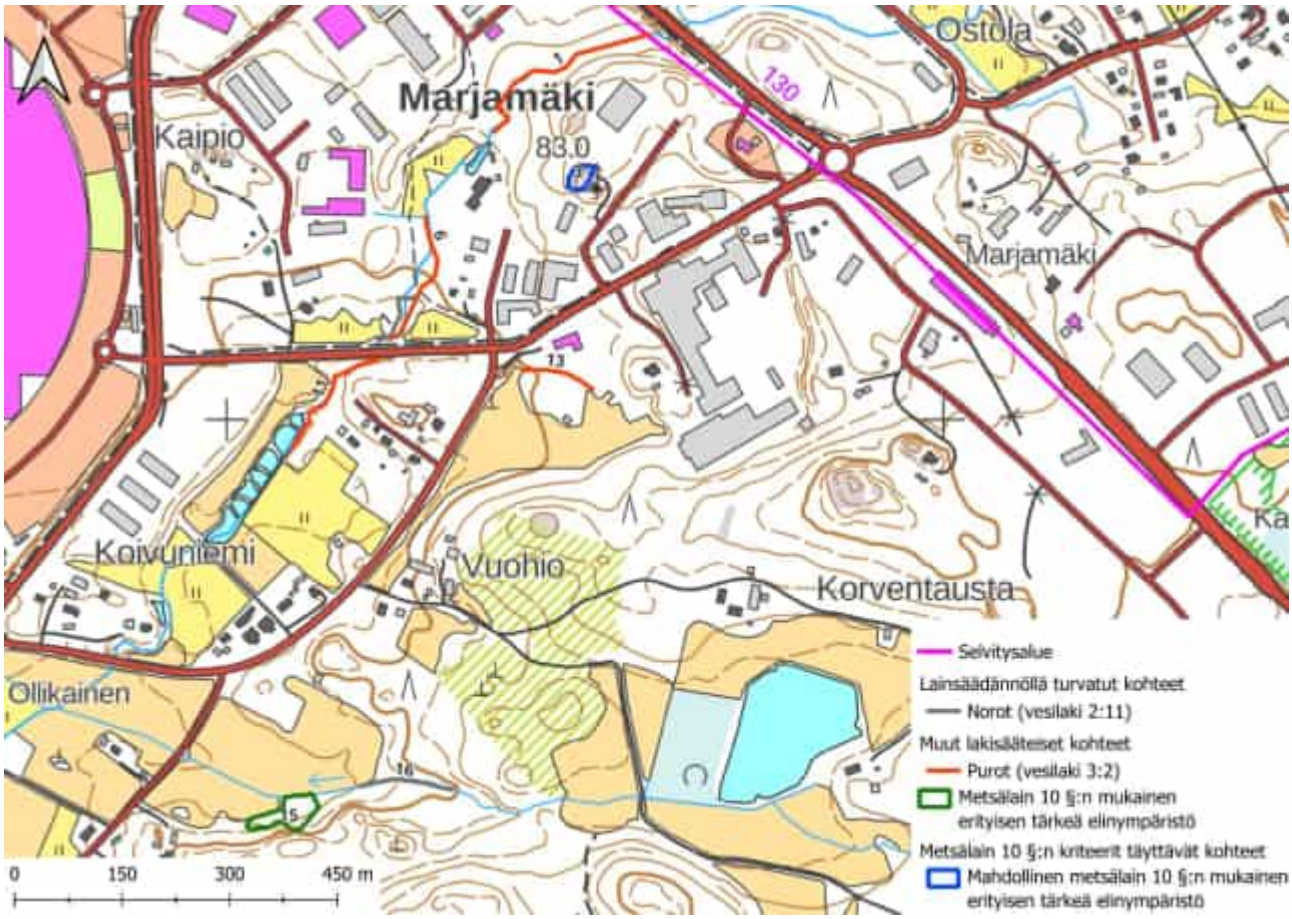

Kuva 4. Selvitysalueen luoteisosasta rajatut lainsäädännöllä turvatut kohteet, muut lakisääteiset kohteet sekä sellaiset ei-lakisääteiset kohteet, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 1. Ruudun 1 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 3 ja 4. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
1	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
2	Kalliometsät (NT)	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kalliometsät)	4
3	Kalliometsät (NT)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat alueet) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kalliometsät)	4
4	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
5	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
6	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
7	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
8	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
9	Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
10	Pajuluhdat (LC)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
11	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
12	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
13	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
14	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
15	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava	1

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
		vesiluontotyyppi Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	
16	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
17	Ruohokorvet (EN), Tuoreet kankaat (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
18	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
19	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
20	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
21	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
22	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
23	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
24	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
25	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
26	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
27	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
28	Lehtomaiset kankaat (VU)	Uhanalainen luontotyyppi	4

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 1)

ID	1
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	297 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puro, joka virtaa runsaasti käsitellyn metsän läpi. Puron reunoilla kasvaa harvakseltaan uomaa varjostavaa puustoa, mutta kokonaisuudessaan varjostus on melko heikkoa. Puusto koostuu nuorista koivuista (*Betula*) ja harmaalepistä (*Alnus incana*). Uomaa ympäröivä puusto ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä, sillä se ei ole luonnontilaisen kaltaista eikä pysty ylläpitämään erityistä pienilmastoa puron ympärillä. Uoma mutkittelee, ja vedessä on virtausnopeuden vaihtelua. Uoman pohjalla on hiekkaa ja reunoilla kiviä. Reunoilla kasvaa rönsyleinikkiä (*Ranunculus repens*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), taikinamarjaa (*Ribes alpinum*), vadelmaa (*Rubus idaeus*), maitohorsmaa (*Chamaenerion angustifolium*) ja hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*). Uomaa ei ole perattu, ja puro on luonnontilaisen kaltainen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	2
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kalliometsät)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,05 ha
Luontotyypit	Kalliometsät, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pieni kivikkoinen alue kallion päällä. Puustossa kasvaa pääasiassa nuorta kuusta (*Picea abies*) ja koivua, mutta alueella on myös yksi vanha mänty (*Pinus sylvestris*). Muutamia selvästi vanhoja kantoja on näkyvillä. Kenttäkerroksessa kasvaa pääosin puolukkaa (*Vaccinium vitis-idaea*) ja mustikkaa (*V. myrtillus*). Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*) ja poronjäkäliä (*Cladonia*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
4, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	3
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kalliometsät)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat alueet)
Pinta-ala	0,09 ha
Luontotyypit	Kalliometsät, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita

Kallion päällä olevan kalliometsän eteläreunassa on n. 5 metriä korkea jyrkänne. Puustossa kasvaa vanhoja mäntyjä sekä muutama nuori koivu, pihlaja (*Sorbus aucuparia*) ja kuusi. Alueella on myös katajaa (*Juniperus communis*). Puusto on eri-ikäistä, eikä alueella näy sahakantoja. Vaikka lahopuuta on heikosti, on alueen puusto kuitenkin rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen. Kenttäkerroksessa on metsälauhaa (*Avenella flexuosa*), mäkitervakkoa (*Viscaria vulgaris*), kallioimarretta (*Polypodium vulgare*) ja ahosuolaheinää (*Rumex acetosella*). Pohjakerrosta peittävät poronjäkälät ja kivikynsisammal (*Dicranum scoparium*). Alueen reunassa on sähkökeskus sekä terttuseljaa (*Sambucus racemosa*), joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
4, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	4
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,25 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Rakennetun ympäristön lähistöllä sijaitsevaa, melko kivikkoista lehtoa. Puustossa on nuoria koivuja, seassa kasvaa kuusta. Lisäksi alueella on muutamia varttuneita mäntyjä sekä nuoria pihlajia. Alueella on joitakin isoja vanhoja kantoja. Pensaskerroksessa kasvaa melko pientä taikinamarjaa, jonka lisäksi esiintyy vadelmaa, näsiää (*Daphne mezereum*) ja lehtokuusamaa (*Lonicera xylosteum*). Kenttäkerros on melko vähälajinen: alueella kasvaa mm. mustikkaa, metsäalvejuurta, ahomansikkaa (*Fragaria vesca*) ja sananjalkaa (*Pteridium aquilinum*). Pohjakerroksessa on kangaskynsisammalta (*Dicranum polysetum*), metsäkerrossammalta (*Hylocomium splendens*) sekä runsaasti kariketta. Alueella on roskaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	5
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	158 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Vanhojen peltoalueiden läpi virtaavan puron ympärillä kasvaa lehtipuustoa ja pajukkoa (*Salix*), jotka varjostavat uomaa kohtalaisesti. Uoman mutkittelu on vähäistä, eikä kiviä tai lahopuuta ole purossa juurikaan. Ympäröivään kasvillisuuteen lukeutuvat mm. mesiangervo (*Filipendula ulmaria*), korpikastikka (*Calamagrostis phragmitoides*), korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*), terttualpi (*Lysimachia thyrsiflora*), hiirenporras sekä lähteisyyttä ilmentävä purolitukka (*Cardamine amara*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	6
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	198 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uudistuskypsässä, n. 90-vuotiaassa kuusikossa mutkitteleva puro. Uoman ympärillä kasvaa mm. tuomea (*Prunus padus*), hiirenporrasta, rönsyleinikkiä, matalaa mesiangervoa, kieloa (*Convallaria majalis*), käenkaalia (*Oxalis acetosella*) ja leskenlehteä (*Tussilago farfara*). Uomassa on runsaasti kiviä, mutta lahopuuta on vain niukasti. Puron ympärillä ei ole merkkejä pengerryksestä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	7
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	98 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Hieman isomman puron vieressä mutkitteleva noro, jossa oli kartoitushetkellä vain paikoin vettä. Noron ympärillä kasvaa harvennettua, iältään n. 90-vuotiasta kuusikkoa, jonka alla on koivun, kuusen ja pihlajan taimia. Eteläpäässä tien vierustalta on poistettu puustoa noron ympäriltä. Osa vanhemmista puista on järeitä. Lahopuuta sen sijaan on alueella vain niukasti. Uomassa on runsaasti kiviä. Muuta ympäröivää lajistoa ovat mm. matala mesiangervo, hiirenporras, metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*) sekä lähteisyyttä ilmentävä lehtotähtimö (*Stellaria nemorum*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	8
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,83 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tuoreen lehdon kuusikkoa, jonka valtapuusto on iältään keskimäärin 90-vuotiasta. Seassa kasvaa myös pihlajan ja koivun taimia. Lahopuuta on alueella melko vähän. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi tuomea, vadelmaa, herukkaa (*Ribes*) ja taikinamarjaa. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. hiirenporras, käenkaali, lillukka (*Rubus saxatilis*), kielo, sinivuokko (*Hepatica nobilis*), rönsyleinikki ja metsäalvejuuri. Pohjakerros on aukkoinen, siellä täällä esiintyy lähinnä suikerosammalia (*Brachythecium*), seinäsammalta ja metsäkerrossammalta. Alueella on polku ja sen läpi kulkee puro, jonka ympäristön kasvillisuudella on muuta lehtokuviota kosteampi leima. Puron lähiympäristö ei kuitenkaan täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä, koska uoman ylle ei ole muodostunut kosteaa pienilmastoa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	9
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,15 ha
Luontotyypit	Kosteat runsasravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron vieressä vallitsevan lehdon ympärillä on paljon rakennettua ympäristöä, minkä vuoksi alueen lajistossa on jonkin verran kulttuurivaikutusta. Lehdon puustossa on enimmäkseen nuorta koivua, tuomea sekä terva- (*Alnus glutinosa*) ja harmaaleppää, pensaskerroksessa kasvaa puiden taimia, tuomea, vadelmaa, taikinamarjaa ja pajuja. Puuston rakenne ei ole erityisen monipuolinen, minkä vuoksi puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Muuta lajistoa ovat mesiangervo, nokkonen (*Urtica dioica*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), karhunputki (*Angelica sylvestris*), korpikastikka, korpikaisla, rönsyleinikki, vuohenputki (*Aegopodium podagraria*) ja leskenlehti. Pohjakerros on niukka. Alueella kasvaa jonkin verran komealupiinia (*Lupinus polyphyllus*) ja terttuseljaa, jotka ovat haitallisia vieraslajeja.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	10
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,07 ha
Luontotyypit	Pajuluhdat, joka on säilyvä (LC) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pajuluhta sijaitsee kohdassa, jossa kapea puro levenee muodostaen suvantoalueen, jossa on useampia lokkien pesintäänsä käyttämiä saarekkeita. Luhta on puutonta, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa esiintyy runsaasti pajukkoa. Uomassa ja sen reunustoilla kasvaa mm. korpikaislaa, vehkaa (*Calla palustris*), leveäosmankäämiä (*Typha latifolia*), mesiangervoa, kurjenjalkaa (*Comarum palustre*) ja rentukkaa (*Caltha palustris*). Pohjakerros on niukka. Alueen reunassa kasvaa komealupiinia, joka on haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	11
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	187 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron ympärillä kasvaa enimmäkseen nuorta koivua, tuomea sekä terva- ja harmaaleppää. Pensaskerroksessa on puiden taimia, tuomea, vadelmaa, taikinamarjaa ja pajuja. Uoma mutkittelee hieman, ja vedessä on kiviä. Lahopuuta ei juurikaan ole. Puron ympärillä on runsaasti rakennettua ympäristöä, ja kasvillisuuden joukossa onkin jonkin verran kulttuurilajistoa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	12
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	197 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puro-osuus, jossa uoma levenee muodostaen suvantoalueen, jossa on useampia lokkien pesimäpaikkanaan käyttämiä saarekkeita. Uoman reunustoilla kasvaa harvakseltaan lehtipuustoa ja pajukkoa, lahopuuta ei juurikaan ole. Muussa kasvillisuudessa on jonkin verran kulttuurilajistoa, kuten nokkosta. Saarekkeilla kasvaa mm. leveäosmankäämiä ja suursaroja (*Carex*). Reunassa kasvaa komealupiinia, joka on haitallinen vieraslaji. Vaikka puro onkin luonnontilaltaan osin heikentynyt, lienee alue kuitenkin paikallisesti tärkeässä roolissa mm. linnuston kannalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	13
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	102 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Varttuneen lehtomaisen kankaan vieressä virtaava pieni puro. Varjostus uoman yllä on paikoin aukkoista. Uoman ympärillä kasvaa pääosin nuorta kuusta, mutta paikoin on myös muutamia koivuja sekä varttuneita kuusia. Pohjoispuolella puroa puusto on paikoin aukkoista, mutta eteläpuolella on tiheää, uomaa varjostavaa puustoa. Uoma mutkittelee ja siinä on hieman kiviä, mutta lahopuuta alueella ei ole. Puroa ei ole suoristettu eikä sen rannalla ole perkauksesta kertovia jälkiä. Vesi uomassa on kirkasta, ja virtausnopeus vaihtelee hieman. Uomassa on hiekkapohja. Reunoilla esiintyy kostean lehdon kasvillisuutta, kuten korpikaislaa, mesiangervoa, jänönsalaattia (*Lactuca muralis*), rentukkaa, rönsyleinikkiä, metsäkortetta ja suokelttoa (*Crepis paludosa*). Uomaa ympäröivä puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi puron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	14
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,25 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa on varttuneita ja tasaikäisiä kuusia, jotka ovat jakautuneet melko tasaisesti eikä puusto siksi ole luonnontilaisen kaltaista. Kuusten seassa on muutamia mäntyjä. Aluskasvustossa kasvaa pihlajaa ja pensaskerroksessa taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa on koiranputkea, ahomansikkaa, kieloa ja lehtoakileijaa (*Aquilegia vulgaris*). Pohjakerrosta peittävät seinä- ja metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	15
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,26 ha
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Luonnontilaiset tai sen kaltaiset lähteiköt, lähdehetteet ja lähdepurot lähimetsineen

Laajahko tihkupinta-alue, jonka puusto koostuu varttuneista koivuista, kuusista ja harmaalepistä. Seassa on myös muutamia hieman vanhempia puita sekä yleisemmin nuorta puustoa. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti. Pensaskerroksessa esiintyy puiden taimia, tuomea ja herukkaa. Kenttäkerroksessa on mm. hiirenporrasta, metsäkortetta, rönsyleinikkiä, metsäalvejuurta, mesiangervoa, rentukkaa, leskenlehteä, käenkaalia, korpikastikkaa ja jänönsalaattia. Pohjakerros on melko runsas ja monipuolinen, ja alueella esiintyy mm. lehväsammalia (*Plagiomnium*), palmusammalta (*Climacium dendroides*), hetekuirisammalta (*Calliergon giganteum*), suikerosammalia ja rahkasammalia (*Sphagnum*). Alue rajautuu pohjoisessa peltoon ja sen eteläpuolella on tehty avohakkuuta. Kuvio on jo ennestään rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä metsälain kriteerit puuston rakenteen ja pienilmaston säilyneisyyden puolesta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	16
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	131 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Noron ympärillä kasvaa nuorta ja varttunutta puustoa, joka koostuu mm. koivusta, kuusesta, harmaalepästä ja tuomesta. Uoman yllä on paikoin vaikeakulkuista pensaskerroksen kasvillisuutta, lähinnä puiden taimia ja tuomea. Uomassa on paikoin enemmän kiviä ja hieman lahopuuta. Muuta kasvillisuutta ovat mm. hiirenporras, rönsyleinikki, metsäkorte ja terttualpi. Noron läheisyydessä on peltoalueita, ja uoman ympäristössä onkin paikoin myös kulttuurilajistoa, kuten runsasta koiranputkea. Pohjakerros on niukka. Uomassa on pientä mutkittelua ja kartoitushetkellä vain paikoin vettä. Puusto- ja pensaskerroksen kasvillisuus varjostaa uomaa vain paikoin, ja erityisesti noron itäosassa on jälkiä pengerryksestä. Penkereet ovat tosin jo suurimmalta osin peittyneet luontaisen kasvillisuuden alle.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	17
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,10 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi Tuoreet kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on mosaiikkimaisesti märempiä ruohokorpialueita sekä kuivempaa tuoretta kangasmetsää. Kangasmetsäalueilla kasvaa varttuneita koivuja ja kuusia, joiden seassa on vanhempia mäntyjä ja koivuja sekä nuoria kuusia. Korpiosuudet ovat puuttomia sekä hyvin upottavia, paikoin on vesipintaa. Korpimaisten alueiden puuttomuuden vuoksi kuvio ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Alueella ei ole myöskään lahopuuta. Kuivemmissa kohdissa kasvaa pääosin mustikkaa, kun taas märemmissä painaumissa lajisto on monipuolisempaa koostuen mm. terttualvesta, kurjenjalasta, korpikastikasta, korpikaislasta, pullosarasta (*Carex rostrata*), harmaasarasta (*C. canescens*), vehkasta, järvikortteesta (*Equisetum fluviatile*) ja tupasvillasta (*Eriophorum vaginatum*). Pohjakerroksessa on oka- (*Sphagnum squarrosum*), sara- (*S. fallax*) ja haprarahkasammalta (*S. riparium*) sekä isokynsisammalta (*Dicranum majus*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**Suo: B (hyvä), Metsä: C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	18
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,18 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen länsipuolella on ruohokorpea ja itäpuolella vesistö. Tiheässä puustossa kasvaa varttunutta mäntyä, seassa on koivua ja kuusta sekä nuoria pihlajia. Vanhimmat puut puuttuvat, mutta ikävaihtelua on puustossa silti hieman. Alueella on muutamia lahopuita. Pensaskerroksessa on kuusamaa sekä haavan (*Populus tremula*) ja pihlajan taimia. Kenttäkerros on melko harva ja siinä kasvaa lähes yksinomaan ahomansikkaa. Pohjakerroskin on aukkoinen, paikoin on metsäkerrossammalta. Alueen kasvillisuus ei ole ympäristöstään erottuvaa, eikä puusto ole rakenteeltaan täysin luonnontilaisen kaltaista. Näistä syistä alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	19
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,48 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa on pääosin varttuneita kuusia, joiden seassa on koivuja sekä nuorempia kuusia. Puusto ei kuitenkaan ole täysin luonnontilaista, sillä puustonkäsittelystä on jälkiä. Puusto on paikoin myös melko tasaikäistä. Lahopuuta on kohtalaisesti. Pensaskerros ei ole kovin kehittynyt, sillä alueella esiintyy vain taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, oravanmarjaa (*Maianthemum bifolium*), metsäkastikkaa (*Calamagrostis arundinacea*), lehtotesmaa (*Milium effusum*), nuokkuhelmikkää (*Melica nutans*), metsäimarretta (*Gymnocarpium dryopteris*), sinivuokkoa ja ahomansikkaa. Pohjakerrosta peittävät seinäsammal ja metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	20
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,37 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on tasaista ja varttunutta kuusikkoa, jossa on selkeitä metsänkäsittelyn jälkiä. Puuston rakenne siis poikkeaa selvästi luonnontilaisesta. Kenttäkerroksen lajisto on melko niukkaa ja vaatimatonta. Alueella kasvaa kultapiiskua (*Solidago virgaurea*), metsäkastikkaa, mustikkaa, nuokkuhelmikkää ja tesmaa. Pohjakerroksessa on seinäsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	21
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	215 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Noron ympärillä kasvaa varttunutta kuusikkoa, jonka seassa on hieman myös koivua ja pihlajaa. Luontaisesti muodostunutta lahopuuta on vain niukasti. Puuston rakenne on uoman eteläpäässä monimuotoisempi kuin pohjoisemmassa, jossa puuston ikärakenne ja tilajakauma yksipuolistuvat. Kartoitushetkellä veden määrä uomassa vaihteli, eikä paikoin vettä ollut lähes lainkaan. Muuta noroa ympäröivää kasvillisuutta ovat mm. hiirenporras, rönsyleinikki, matala mesiangervo, metsäkorte, käenkaali, mustikka ja lähteisyyttä ilmentävä purolitukka. Pohjoisemmassa kasvillisuuden määrä uoman ympärillä vähenee selvästi. Pohjakerroksessa esiintyy mm. lehväsammalia. Uomassa on melko vähän mutkittelua, lähinnä eteläosassa. Kiviä uomassa on jonkin verran.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	**22**
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Noron ympärillä vallitsevaa lehtoa. Alueen puusto koostuu enimmäkseen varttuneista kuusista, joiden lisäksi esiintyy hieman myös koivua ja pihlajaa. Luontaisesti muodostunutta lahopuuta on alueella vain niukasti. Puusto luo kuitenkin muun kasvillisuuden kanssa uoman ylle kostean ja suojaisan pienilmaston, minkä ansiosta alue mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. hiirenporrasta, matalaa mesiangervoa, rönsyleinikkiä, metsäkortetta, käenkaalia, mustikkaa sekä lähteisyyttä ilmentävää purolitukkaa. Pohjakerroksessa on lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	23
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,21 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on harvaa ja pääosin nuorta, joitakin varttuneita koivuja on kuitenkin siellä täällä. Pääosin puusto ei kuitenkaan ole rakenteeltaan luonnonmetsän kaltaista. Pensaskerroksessa on vadelmaa, herukkaa ja taikinamarjaa. Kenttäkerros on melko monilajinen ja siinä kasvaa metsäalvejuurta, metsäimarretta, korpi-imarretta (*Phegopteris connectilis*), mustikkaa, hiirenporrasta, metsäkortetta, vuohenputkea ja mesiangervoa. Saniaisia on koko alueella, paikoin hiirenporrasta kasvaa melko runsaastikin. Pohjakerros on karikkeen peitossa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	24
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,13 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Uoman ympärillä esiintyvää tuoretta lehtoa, jonka puustossa on pääosin nuoria kuusia ja koivuja. Puuston rakenne ei ole kovin luonnontilainen. Pensaskerroksessa on vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, tesmaa, metsäalvejuurta, metsäkortetta, käenkaalia, ahomansikkaa ja karhunputkea. Pohjakerros on aukkoinen runsaan karikkeen vuoksi, hieman esiintyy kuitenkin lehväsammalia, suikerosammalia sekä lehtoruusukesammalta (*Rhodobryum roseum*). Alue on melko kivikkoista. Alueella kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	25
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,28 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kuviolla on vaihdellen puuttomia, avoimia alueita sekä tiheäkuusikkoisia alueita. Avoimilla kohdilla kasvillisuus koostuu melko rehevästä lehtolajistosta, kuten runsaasta tesmasta, vuohenputkesta, sananjalasta, metsäalvejuuresta ja vadelmasta. Kuuset ovat nuoria ja muodostavat paikoin tiheitäkin kasvustoja. Puuston rakenne ei ole luonnonmetsän kaltainen, ja kenttäkerroksen rehevyyskin johtunee puuttomuudesta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	26
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,07 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa melko tasaikäistä nuorta koivua ja kuusta. Pensaskerroksessa on hieman taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa on vain muutamia lehtolajeja, mutta niitä kasvaa kuviolla tasaisesti. Alueella on tesmaa, ahomansikkaa, metsäimarretta, oravanmarjaa ja metsäalvejuurta. Pohjakerros on hyvin aukkoinen ja pääasiassa karikkeen peittämä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	27
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,14 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Melko kostea ja kapea maaston painauma, jonka puustossa kasvaa harvakseltaan nuoria kuusia ja koivuja. Lisäksi alueella on hieman pajuja. Kenttäkerroksen lajisto muistuttaa ennemmin lehtomaisen kangasmetsän lajistoa: alueella kasvaa metsäalvejuurta, metsätähteä (*Lysimachia europaea*), lillukkaa sekä metsäkortetta. Lisäksi esiintyy tesmaa ja viitakastikkaa (*Calamagrostis canescens*). Pohjakerroksessa on korpirahkasammalta (*Sphagnum girgensohnii*) karikkeen seassa. Alueen puusto ei ole kovin erirakenteista eikä lajisto vaateliasta, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	28
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,19 ha
Luontotyypit	Lehtomaiset kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Varttunutta kuusikkoa, jonka ikäjakaumaan nuoremmat kuuset ja muutama vanha mänty tuovat vaihtelua. Puuston tilajakauma on satunnainen. Lahopuuta on vain muutaman rungon verran. Kenttäkerroksessa kasvaa pääosin käenkaalia ja metsäimarretta, pohjakerros on karikkeen peitossa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
4, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

Ruutu 2: kohteet 29–54 ja 64–74

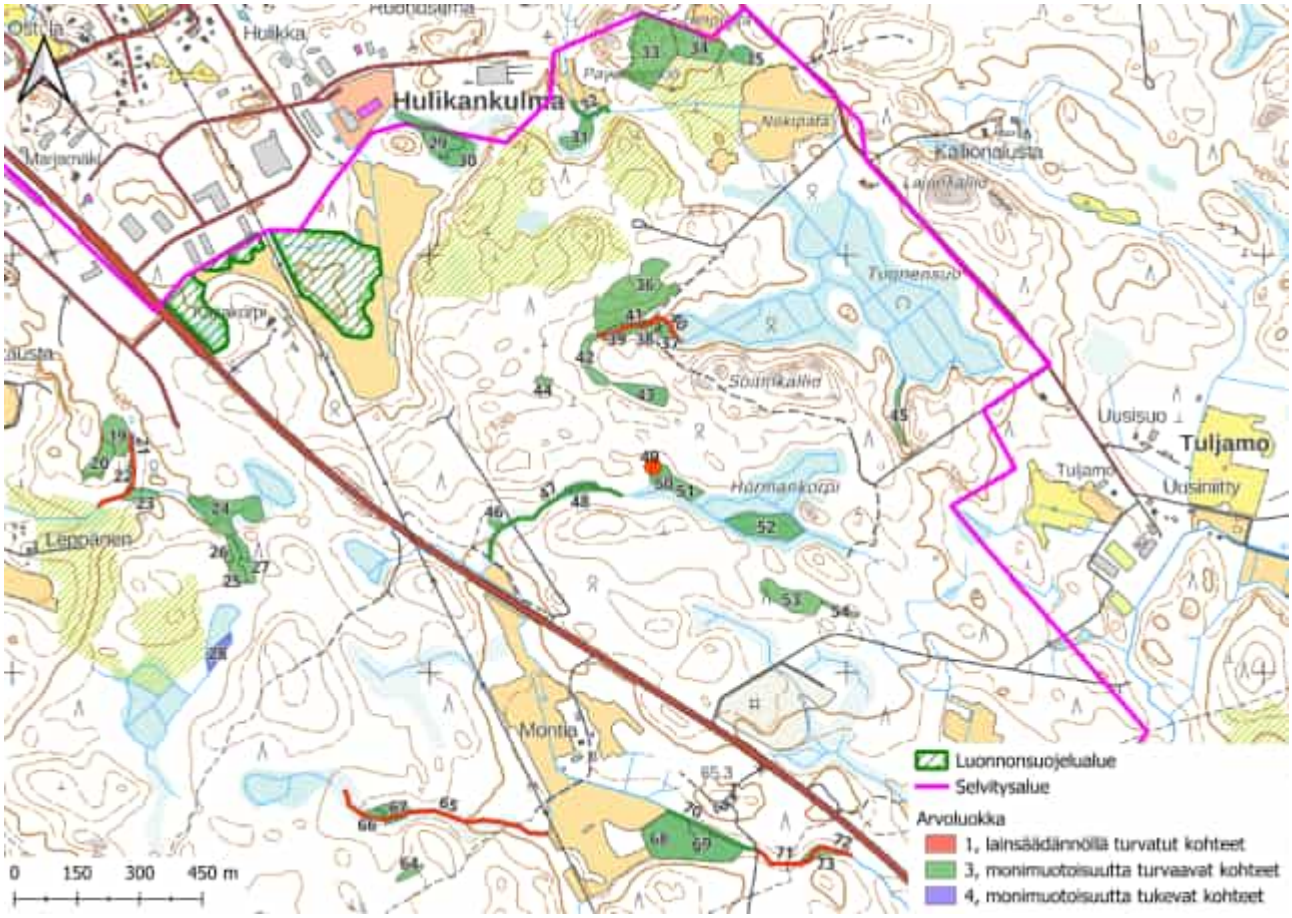

Kuva 5. Kaikki selvitysalueen koillisosasta rajatut kaavoituksessa huomioitavat arvokkaat luontotyyppikohteet (ks. taulukko 2). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 6. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

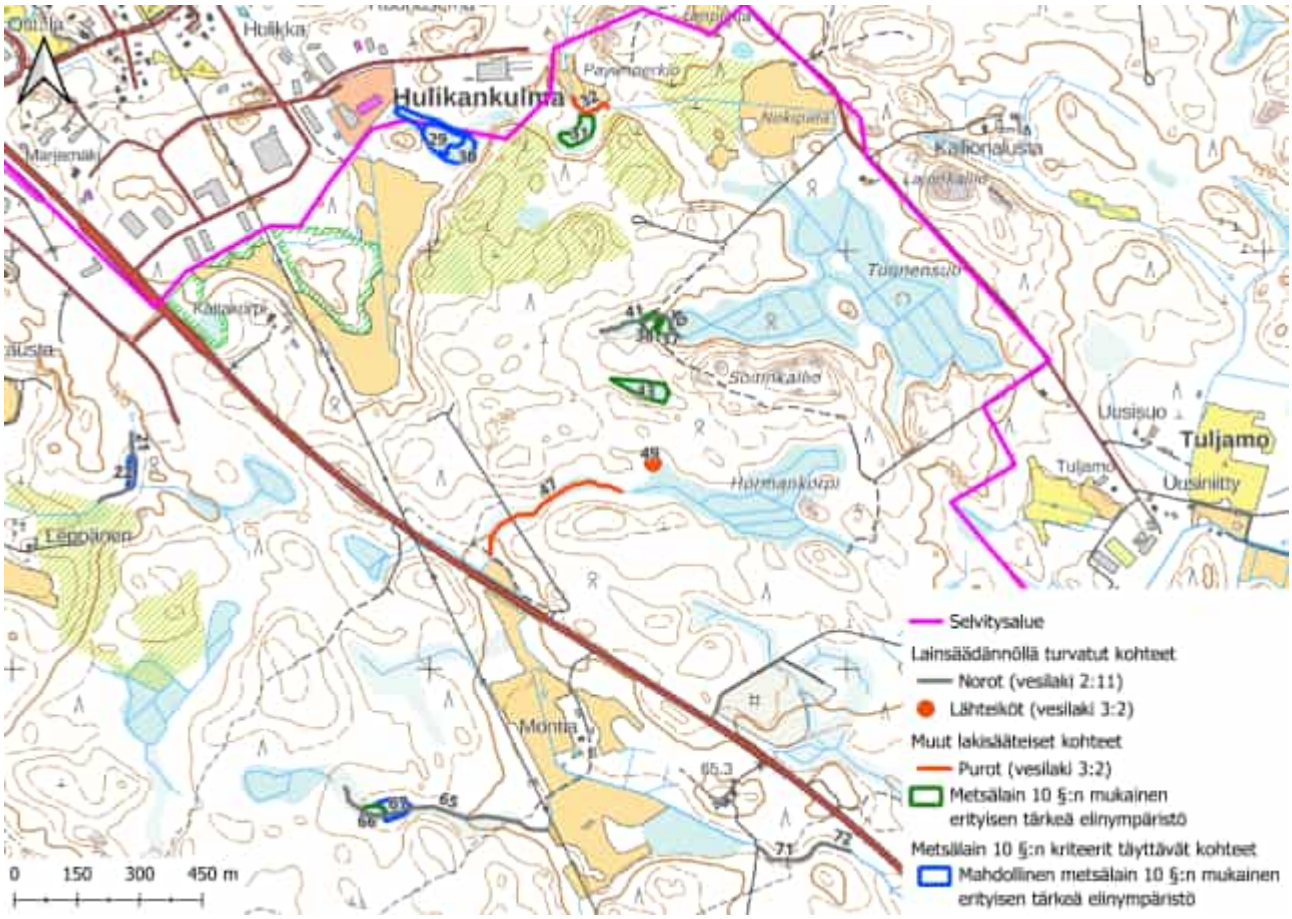

Kuva 6. Selvitysalueen koillisosasta rajatut lainsäädännöllä turvatut kohteet, muut lakisääteiset kohteet sekä sellaiset ei-lakisääteiset kohteet, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 2. Ruudun 2 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 5 ja 6. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
29	Tupasvillarämeet (VU)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
30	Isovarpurämeet (VU)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
31	Ruohokorvet (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
32	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
33	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
34	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
35	Pajuluhdat (LC), Avoluhdat (DD)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
36	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
37	Lehtokorvet (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
38	Lehtokorvet (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
39	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
40	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
41	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
42	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
43	Ruohokorvet (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
44	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
45	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
46	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
47	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
48	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
49	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	1
50	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
51	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
52	Isovarpurämeet (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
53	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
54	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
64	Kangaskorvet (CR)	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
65	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
66	Ruohokorvet (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I)	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
		Uhanalainen luontotyyppi	
67	Ruohokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
68	Tuoreet kankaat (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (luonnonmetsät 9010) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
69	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
70	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
71	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
72	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
73	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
74	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 2)

ID	**29**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,44 ha
Luontotyypit	Tupasvillarämeet, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset muut rämeet

Rämeen keskiosassa vallitsevaa tupasvillarämettä, jonka puusto muodostuu sekä kitukasvuisista että hieman leveämmistä männyistä. Siellä täällä kasvaa myös aavistuksen järeämpiä, kilpikaarnaisia yksilöitä. Pensaskerroksessa on koivun ja männyn taimia yleisesti muttei silmiinpistävän runsaasti. Lahopuuta sen sijaan on vain niukasti. Kenttäkerroksessa esiintyy tupasvillaa, juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*) ja muurainta (*Rubus chamaemorus*). Pohjakerroksen valtalaji on rämerahkasammal (*Sphagnum angustifolium*). Rämeen pohjoispuolella on ojituksia, joilla ei kuitenkaan ole näkyvää vaikutusta suon vesitalouteen.

Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	**30**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,56 ha
Luontotyypit	Isovarpurämeet, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset muut rämeet

Rämeen reunoilla vallitsevaa isovarpurämettä, jonka puusto koostuu enimmäkseen varttuneista männyistä. Seassa on myös muutamia vanhempia, kilpikaarnaisia mänty-yksilöitä sekä koivun taimia. Lahopuuta on niukasti. Aivan vaihettumisvyöhykkeen tuntumassa rämeen ja kangasmetsän välimaastossa on kuusivaltaisempaa ja kapealti korpimaistakin kasvillisuutta. Kenttäkerroksessa esiintyy suopursua (*Rhododendron tomentosum*), juolukkaa, muurainta, tupasvillaa ja pallosaraa (*Carex globularis*). Pohjakerroksen valtalaji on rämerahkasammal. Rämeen pohjoispuolella on ojituksia, joilla ei kuitenkaan ole nähtävissä olevaa vaikutusta suon vesitalouteen.

Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	31
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,32 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueella risteilee muutamia pieniä uomia, joiden ympärille muodostunut lehto-/ruohokorpi on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi. Alueen puusto on iältään uudistuskypsää kuusikkoa, jonka seassa kasvaa myös nuorempaa puustoa. Kuusen lisäksi alueella on koivua ja harmaaleppää. Lahopuuta on melko niukasti. Myös pensaskerros on alueella melko yksipuolinen koostuen lähinnä puiden taimista. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. matalaa mesiangervoa, hiirenporrasta, metsäalvejuurta, rentukkaa, ojakellukkaa (*Geum rivale*), metsäkortetta, suo-orvokkia (*Viola palustris*), kurjenjalkaa, mustikkaa, korpikaislaa ja terttualpea. Pohjakerroksessa kasvaa palmusammalta, lehväsammalia ja rahkasammalia, kuten korpirahkasammalta. Korven ympäristössä ei ole ojituksia, mutta sekä idässä että lännessä n. 15 metrin päässä alueesta on tehty avohakkuita. Alue on kuitenkin lajistoltaan rehevää ja puustoltaan luonnontilaisen kaltaista, joten se vastaa yhä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	32
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	114 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Luonnontilaisen kaltainen, hieman mutkitteleva puro-osuus, jota ympäröivä puusto koostuu varttuneista ja uudistuskypsistä kuusista ja koivuista. Lahopuuta on hyvin niukasti. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. uomaa hyvin varjostavaa hiirenporrasta sekä mesiangervoa, nokkosta, vehkaa, ojakellukkaa, rentukkaa, käenkaalia ja metsäkortetta. Pohjakerros on niukka.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	33
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,56 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on varttunutta, hyvin harvaa ja harvennettua sekä iältään vain niukasti vaihtelevaa. Kenttäkerroksessa kasvaa melko vähän lehtolajeja: sen sijaan kasvillisuudessa vallitsevat tuoreen kangasmetsän lajit. Lajistossa on mustikan, oravanmarjan, käenkaalin ja kangasmaitikan (*Melampyrum pratense*) lisäksi ahomansikkaa, kevätlinnunhernettä (*Lathyrus vernus*) ja sinivuokkoa. Pohjakerroksessa on seinäsammalta ja metsäliekosammalta (*Hylocomiadelphus triquetrus*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	34
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,74 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puusto on kuusivaltaista ja varttunutta. Seassa on nuorempia pihlajia ja koivun taimia. Ikävaihtelua on nähtävissä hieman, mutta puusto ei silti ole rakenteeltaan luonnonmetsän kaltainen. Lahopuuta on niukasti, eikä pensaskerroksessa ole kasvillisuutte. Kenttäkerroksessa kasvaa paljon kangasmetsän lajistoa, kuten käenkaalia, mustikkaa, metsäalvejuurta, oravanmarjaa ja metsätähteä. Seassa on kuitenkin myös tyypillistä lehtolajistoa, kuten puna-ailakkia (*Silene dioica*), ahomansikkaa, metsäkurjenpolvea (*Geranium sylvaticum*) sekä sudenmarjaa (*Paris quadrifolia*). Pohjakerros on aukkoinen, ja paikoin esiintyy mm. seinäsammalta ja metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	35
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,20 ha
Luontotyypit	Pajuluhdat, joka on säilyvä (LC) luontotyyppi Avoluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on runsaasti vesipintaa. Keskellä on rahkasammalista koostuva alue, jossa kasvaa kiiltopajua (*Salix phylicifolia*) sekä nuoria harmaalepän taimia. Reunoilla on puutonta ja pajutonta avoluhtaa. Koko alueen reunustalla kasvaa varttuneita kuusia, joiden seassa myös nuorempia kuusia sekä nuoria harmaaleppiä. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. terttualpea, kurjenjalkaa, rönsyleinikkiä, pullosaraa ja vehkaa. Vesipinnoilla on pikkulimaskaa (*Lemna minor*), ja pohjakerroksessa on okarahkasammalta sekä lehväsammalia. Lähes alueen vieressä, noin 10 metriä etelään, on avohakkuualue, joka ei kuitenkaan ole vaikuttanut luhtaa kuivattavasti.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (vähän heikentynyt)**	**A (luonnontilainen)**

ID	36
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,84 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa tasaikäistä, nuorta koivikkoa. Seassa on myös kuusia sekä muutamia järeähköjä mäntyjä. Lahopuuta ei ole. Lajistossa on jonkin verran myös kuivien lehtojen piirteitä. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. metsäkastikkaa, metsäalvejuurta, käenkaalia, tesmaa, lehtopalsamia (*Impatiens noli-tangere*), metsävirvilää (*Ervilia sylvatica*), sananjalkaa ja sinivuokkoa. Pohjakerros on melko niukka.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	37
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet & Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Alueen läpi kulkee noro, jonka kohdalla esiintyy lehtokorpea. Kauempana uomasta kasvillisuus vaihettuu lehtomaisen kankaan lajistoksi. Alueen puusto on enimmäkseen uudistuskypsää ja koostuu valtalaji kuusen lisäksi lähinnä koivusta. Pensaskerroksessa esiintyy kuusen, koivun ja pihlajan taimia sekä hieman tuomea ja herukkaa. Puusto on satunnaisesti jakautunutta, lahopuuta on melko vähän. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. matala mesiangervo, ojakellukka, hiirenporras, metsäkorte, metsäimarre ja huopaohdake (*Cirsium heterophyllum*). Kauempana uomasta kasvaa mm. metsäalvejuurta, käenkaalia, lillukkaa ja mustikkaa. Pohjakerroksessa on uoman kohdalla mm. lehväsammalia, kauempana uomasta kasvaa enimmäkseen seinäsammalta ja metsäkerrossammalta. Kuvio on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erittäin tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen elinympäristön kriteerit: lajisto on rehevää ja puusto luonnontilaisen kaltaista.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	38
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,13 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet & Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Noron ympärillä vallitsevaa lehtokorpea, joka vaihettuu kauempana uomasta lehtomaiseksi kankaaksi. Alueen puusto on iältään vaihtelevaa ja koostuu kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Seassa on sekä nuorempaa, varttunutta että uudistuskypsää, hieman järeämpääkin puustoa. Lahopuuta on alueella vähintään kohtalaisesti. Pensaskerroksessa on lähinnä puiden taimia ja niukemmin vadelmaa. Rehevässä kenttäkerroksessa esiintyy hiirenporrasta, isoalvejuurta (*Dryopteris expansa*), metsäalvejuurta, rentukkaa, korpikaislaa, metsäkortetta, rohtovirmajuurta (*Valeriana officinalis*), käenkaalia, suo-orvokkia ja ojakellukkaa. Pohjakerroksessa on runsaasti sekä lehvä- että rahkasammalia. Alueen itäpuolella on metsätie, joka ei kuitenkaan ole vaikuttanut näkyvästi korven vesitalouteen. Kuvio on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erittäin tärkeäksi elinympäristöksi, ja alue täyttää yhä kyseisten elinympäristöjen kriteerit: puusto on luonnontilaisen kaltaista ja lajisto rehevää.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	39
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,27 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Noron ympärille muodostunutta lehtokorpea, jonka puusto koostuu nuorista ja varttuneista kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Puusto on satunnaisesti jakautunutta, mutta lahopuuta on alueella melko niukasti. Lisäksi alueella on tehty avohakkuu alle 20 vuotta sitten, eikä se luonnontilaisuudeltaan ainakaan toistaiseksi täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on pajuja. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. hiirenporrasta, metsäalvejuurta, isoalvejuurta, käenkaalia, rentukkaa, suo-orvokkia, korpikastikkaa, korpikaislaa, metsäkortetta, terttualpea ja matalaa mesiangervoa. Pohjakerroksessa on mm. palmusammalta sekä lehvä- ja rahkasammalia. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole ojituksia. Kuvio rajautuu itälaidastaan jo aiemmin metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi rajattuun alueeseen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	40
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	120 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pääosin lehtokorvessa ja lehtomaisen kankaan kuusikossa kulkeva noro, jossa oli kartoitushetkellä vettä. Uoman ympärillä kasvaa uudistuskypsää kuusikkoa, jonka seassa on myös koivuja sekä nuorempaa puustoa. Lahopuuta on uoman ympärillä kohtalaisesti. Kenttäkerroksen kasvillisuus koostuu aivan uoman tuntumassa lehtokorven kasvillisuudesta, kuten matalasta mesiangervosta, hiirenportaasta ja ojakellukasta, joka hieman kauempana uomasta vaihettuu lehtomaisen kankaan kasvillisuuteen, kuten käenkaaliin ja lillukkaan. Noro kulkee metsätien ali, mutta tiellä ei ole selkeää noron luonnontilaa heikentävää vaikutusta. Tien itäpuolella noron ympäristö on aavistuksen kuivempaa kuin tien länsipuolella. Vesi laskee noron itäpuolella oleviin ojituksiin.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	41
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	113 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Notkelmassa kulkeva noro, jonka ympärillä kasvaa uomaa vähintään kohtalaisesti varjostavaa nuorta-varttunutta puustoa. Puusto koostuu kuusesta, koivusta ja harmaalepästä. Lahopuuta on uoman ympärillä melko niukasti. Pensaskerroksessa kasvaa pajuja. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. terttualpea, korpikaislaa, hiirenporrasta, metsäalvejuurta, isoalvejuurta, suo-orvokkia, käenkaalia ja rentukkaa. Pohjakerroksessa on mm. palmusammalta sekä rahka- ja lehväsammalia. Uomassa ei ollut kartoitushetkellä vettä, mutta alue oli kuitenkin selvästi kostea. Uomassa on jonkin verran mutkittelua.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	42
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,32 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Kosteaan maaston kohtaan muodostunutta korpea, jonka tiheässä puustossa kasvaa nuoria koivuja. Seassa on myös kuusia. Puusto ei kuitenkaan ole erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, hiirenporrasta, käenkaalia, korpikaislaa, korpiorvokkia ja vehkaa. Pohjakerros on aukkoinen karikkeen ja vesipinnan vuoksi, mutta paikoin esiintyy mm. korpi- ja vaalearahkasammalta (*Sphagnum centrale*). Alueen lähettyvillä ei ole ojituksia eikä sen vesitalous ole muuttunut.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	43
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,40 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueella kasvaa nuoria koivuja ja kuusia. Vanhimpia puita ei ole, mutta puustossa on kuitenkin hieman ikävaihtelua. Alueelle on kaatunut muutama varttunut puu, ja kuvion lahopuun määrä on kohtalainen. Kenttäkerroksessa kasvaa korpikastikkaa, metsäalvejuurta, vehkaa ja terttualpea. Pohjakerroksessa on korpi- ja haprarahkasammalta. Alue on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen ympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	44
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,08 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Kohteella kasvaa nuoria ja melko tasaikäisiä koivuja, joiden joukossa on hieman kuusia. Kenttäkerroksessa on metsäalvejuurta, metsätähteä, metsäimarretta ja metsäkortetta. Pohjakerros on melko aukkoinen karikkeen vuoksi, paikoin esiintyy kuitenkin mm. korpirahkasammalta ja korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*). Alueen lähettyvillä ei ole ojituksia eikä sen vesitalous ole muuttunut. Puusto ei kuitenkaan ole erirakenteista, eikä alueen kasvillisuus ole erityisen rehevää. Tästä syystä alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	45
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,17 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Ennallistamiskelpoiset ojitetut ruohokorvet

Notkossa sijaitseva kapea ruohokorpialue, jossa kasvaa varttunutta-uudistuskypsää, kuusista ja koivuista koostuvaa puustoa. Lahopuuta on alueella vähän. Puustoa on harvennettu. Puuston rakenne on enimmäkseen melko yksipuolinen, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa kasvaa puiden taimia ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. terttualpea, korpikastikkaa, kurjenjalkaa, tesmaa, metsäalvejuurta, kurjenjalkaa, metsäkortetta, rentukkaa, suo-orvokkia ja käenkaalia. Pohjakerrosta peittää lähes yhtenäinen korpirahkasammal. Korven pohjoispuolella on ojituksia, joilla ei kuitenkaan ole näkyvää vaikutusta alueen vesitalouteen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	46
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,05 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puustossa on pääosin nuoria koivuja, joukossa on myös muutamia kuusia. Kenttäkerroksessa kasvaa mesiangervoa, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, rönsyleinikkiä ja korpikaislaa. Pohjakerros on aukkoinen, paikoin kasvaa lehvä- ja suikerosammalta. Alueen vieressä virtaa puro (ID 47). Alueen vesitalous ei ole muuttunut.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	47
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	404 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Koillisosassa nuoret koivut varjostavat uomaa, ja lounaaseen päin mentäessä puusto muuttuu kuusivaltaisemmaksi. Paikoin joukossa on myös varttuneita kuusia, etenkin puron lounaispäässä. Uomaa ympäröivä puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Purossa on lievää virtausta, ja uoman mutkittelu on suuripiirteistä. Kiviä on uomassa paikoin, runsaiten lounaispäässä. Uoman reunoilla ei ole merkkejä pengerryksistä. Reunoilla kasvaa luontaista kasvillisuutta: pääasiassa saniaisia ja aivan uomassa paikoin korpikaislaa ja metsäkortetta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	48
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,18 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alue on pääosin melko avointa, paikoin kasvaa nuoria kuusia ja koivuja, reunoilla on myös varttuneita kuusia. Puusto ei kuitenkaan ole kovin erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa on vehkaa, suo-ohdaketta, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, rönsyleinikkiä ja korpikastikkaa. Lisäksi alueella on vadelmaa. Pohjakerroksessa on lehväsammalia. Alueen läpi virtaa puro (ID 47).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	49	
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)	
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	
Pinta-ala	0,1 a	
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Luonnontilaiset tai sen kaltaiset lähteiköt, lähdehetteet ja lähdepurot lähimetsineen	
Lähteikkö, jota ympäröivä puusto on nuorta ja koostuu pääosin kuusista ja koivuista. Puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi lähdettä ympäröivä alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerroksessa on mm. mustikkaa, metsäkortetta, terttualpea ja korpikastikkaa. Pohjakerroksessa esiintyy mm. lehväsammalia, rahkasammalia ja suikerosammalia. Erityisesti alueen eteläpuolella on tehty hakkuita.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	50
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,24 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron vierelle muodostunutta lehtokorpea, jossa kasvaa paikoin nuorta kuusta ja koivua. Alueella on paljon kaadettuja nuoria puita, kun taas paikoin alue on täysin puutonta. Alue ei ole kovin luonnontilainen eikä sen puusto ei ole erirakenteista. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa on rentukkaa, terttualpea, metsäkortetta, kurjenjalkaa, metsäalvejuurta, metsäimarretta, suo-ohdaketta ja korpikastikkaa. Pohjakerroksessa kasvaa lehväsammalia, palmusammalta sekä räme- ja korpirahkasammalta, paikoin on myös lajitonta vesipintaa. Alueen lähellä ei ole ojituksia, mutta hakkuita on tehty.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	51
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,23 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puusto on melko tasaikäistä sekä tasaisesti jakautunutta ja koostuu varttuneista kuusista ja männyistä. Pensaskerroksessa ei ole kasvillisuutta. Kenttäkerroksessa kasvaa karhunputkea, tesmaa, ahomansikkaa, metsäalvejuurta, metsäkortetta ja metsätähteä. Pohjakerros on aukkoinen karikkeen vuoksi, mutta paikoin kasvaa lehväsammalia ja suikerosammalia. Vaikka lajisto onkin melko tyypillistä, puuston rakenne poikkeaa selvästi luonnonmetsän kaltaisesta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	52
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,83
Luontotyypit	Isovarpurämeet, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa varttuneita mäntyjä suhteellisen harvassa, eikä taimettumista ole havaittavissa. Kenttäkerroksessa kasvaa pääosin suopursua, lisäksi esiintyy juolukkaa, muurainta, puolukkaa ja tupasvillaa. Pohjakerroksessa kasvaa räme-, puna- (*Sphagnum medium*) sekä varvikkorahkasammalta (*S. russowii*), lisäksi on melko paljon seinäsammalta. Alueen reunalla on syviä ojia, joiden vaikutuksesta alue on vaihettunut muuttumaksi. Ojien reunoilla suo on kuivunut enemmän.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	53
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,68 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa harvakseltaan nuoria kuusia, koivuja ja harmaaleppää. Alueella on kantoja. Siellä täällä on avoimempia alueita, joissa myös kasvillisuus on rehevämpää. Kenttäkerroksessa kasvaa mesiangervoa, tesmaa, ahomansikkaa, lillukkaa, käenkaalia, huopaohdaketta ja vuohenputkea. Pohjakerros on aukkoinen ja niukka. Vaikka kasvillisuus on lehdolle melko tyypillistä, poikkeaa puuston rakenne selvästi luonnonmetsän kaltaisesta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	54
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,11 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Hyvin kapea kaistale lehtokorpea virtausverkoston ympärillä. Alue muuttuu märemmäksi ja korpimaisemmaksi itään päin. Paikoin on myös kangasmaalaikkuja. Puustossa on nuoria kuusia ja koivuja, jotka ovat jakautuneet satunnaisesti alueelle. Ikävaihtelua on puustossa vain hieman. Koska alueen puusto ei kokonaisuudessaan ole kovin erirakenteista, se ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Alueen länsiosassa kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, käenkaalia, lillukkaa, metsäkortetta ja mesiangervoa. Itään päin korpikaisla ja rentukka yleistyvät. Pohjakerros on aukkoinen karikkeen vuoksi. Paikoin kuitenkin kasvaa okarahkasammalta ja lehväsammalia, itäosaa kohti rahkasammalet valtaavat enemmän pinta-alaa, ja seassa on myös korpirahkasammalta. Vesitaloudessa ei näy heikkenemisen jälkiä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	64	
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pinta-ala	0,11 ha	
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Muuta ympäristöä kosteampi alue, jossa kasvaa varttunutta koivua ja kuusta. Puusto on tasaikäistä ja harvennettua, lahopuuta on hyvin niukasti. Pensaskerroksessa on jonkin verran kuusen ja koivun taimia. Kenttäkerroksessa esiintyy metsäalvejuurta, mustikkaa, korpikastikkaa ja pallosaraa. Pohjakerroksessa on korpirahkasammalen ja metsäsammalten, kuten seinäsammalen, mosaiikkimaista vaihtelua. Alueen lähistöllä ei ole ojituksia.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	65
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	334 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman varjostus on melko heikkoa, sillä nuoria puita kasvaa vain paikoin uoman reunalla. Ympäröivä metsä on varttunutta ja harvaa kuusikkoa, muutama kuusi on myös uoman reunalla. Puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi puron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puro virtaa hitaasti, ja uoman pohjalla on vain vähän vettä. Paikoin ympäröivä kasvillisuus yltää uomaan asti. Kiviä on uomassa muutamia, mutta lahopuuta ei ole. Reunoilla kasvaa mm. hiirenporrasta, mesiangervoa, rentukkaa ja korpi-imarretta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	66
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,11 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Noron ympärille muodostunutta luonnontilaisen kaltaista ruohokorpea, jonka puustossa on enimmäkseen tasaikäistä, varttunutta koivikkoa sekä nuorempia kuusia. Lahopuuta on vain niukasti. Pensaskerroksessa on puiden taimia. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. metsäalvejuurta, metsäkortetta, terttualpea, raatetta (*Menyanthes trifoliata*), kurjenjalkaa, korpikastikkaa, käenkaalia, korpikaislaa ja rentukkaa. Pohjakerroksessa on runsaasti korpirahkasammalta. Alue on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erittäin tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen ympäristön lajiston rehevyyden puolesta, vaikka puuston luonnontilaisuus onkin heikentynyt.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	**67**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,26 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueen puustossa on pääosin kuusia, seassa kasvaa myös koivuja. Puusto on varttunutta ja siinä on vain vähän ikävaihtelua. Lahopuuta on yksittäin. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti metsäalvejuurta, metsäkortetta ja käenkaalia, mättäillä kasvaa metsävarpuja. Alueella on märempiä painaumia, joissa kasvaa mesiangervoa, rentukkaa ja ojakellukkaa. Pohjakerros on aukkoinen, paikoin esiintyy mm. oka-, vaalea-, korpi- ja haprarahkasammalta, suikerosammalia, palmusammalta sekä lehväsammalia. Alueen lähistöllä ei ole suota kuivattavia tekijöitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	68
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (luonnonmetsät 9010)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,57 ha
Luontotyypit	Tuoreet kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Lehtomaisen tai tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta 5–10 m^3 hehtaarilla & Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti kuolleita pystypuita

Alueella kasvaa varttunutta kuusikkoa, jonka seassa on varttuneita koivuja sekä vanhoja mäntyjä ja kuusia. Puusto on eri-ikäistä ja satunnaisesti jakautunutta. Lahopuuta on hyvin ja eri lahoasteissa. Pääosa lahopuista on kuitenkin melko kapeita. Alueella on hyvin harvaa kenttäkerroksen kasvillisuutta: vain paikoin kasvaa mustikkaa ja yksittäistä metsäalvejuurta. Myös pohjakerros on paikoin pelkästään karikkeen peitossa. Paikoin kuitenkin esiintyy metsäkerrossammalta, ja puiden juurilla on kangaskynsisammalta. Alueella kulkee vanha oja. Alueen vieressä on ruohokorpi (ID 69) ja puro (ID 70).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	69
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,19 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Ruohokorpea, jonka puusto on keskittynyt ainoastaan alueen reunoille. Puusto koostuu varttuneista kuusista, harmaalepistä ja koivuista. Pensaskerroksessa on kiiltopajua. Koska alue on reunojaan lukuun ottamatta puuton, se ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa korpikastikkaa, metsäkortetta, terttualpea, kurjenjalkaa ja suo-orvokkia. Pohjakerrosta peittävät okarahkasammal ja luhtakuirisammal (*Calliergon cordifolium*), turvekerros on paksu. Ojituksia tai muuta vesitaloutta heikentävää toimintaa ei ole lähettyvillä. Alueen vieressä kulkee puro (ID 70).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	70
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	225 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puro kulkee pienten penkereiden välisessä painaumassa. Puron ympärillä on kapea kaistale, jossa nuoret kuuset, harmaalepät ja pajut varjostavat uomaa koko matkalta. Uomaa ympäröivä puusto on nuorta ja tasaikäistä, minkä vuoksi se ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puro virtaa hiljalleen ja mutkittelee hyvin vähän. Uomassa ei ole kiviä tai lahoainesta. Vaikka uoman reunoilla on penkereitä, on luontainen kasvillisuus peittänyt ne täysin: reunoilla kasvaa mm. metsäalvejuurta, terttualpea, korpikaislaa, vadelmaa, rentukkaa ja korpikastikkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	71
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	104 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa nuorta puustoa, joka koostuu koivuista, harmaalepistä ja kuusista. Puustossa ei ole paljoakaan ikävaihtelua tai lahopuuta, minkä vuoksi noron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kasvillisuus varjostaa kuitenkin uomaa koko matkalta. Pensaskerroksessa on tuomea, herukkaa ja vadelmaa. Muuta lajistoa ovat mm. hiirenporras, korpikaisla, metsäkorte ja korpikastikka. Pohjakerros on melko niukka. Uoman molemmin puolin on nähtävissä pengerryksen jälkiä, mutta penkereille on jo muodostunut luontaista kasvillisuutta. Uomassa on jonkin verran kiviä ja mutkittelua.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	72
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	148 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa niin uudistuskypsää, varttunutta kuin nuortakin puustoa, joka koostuu kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Puustoa on kuitenkin selvästi harvennettu, eikä uoman ympäristö täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Lahopuuta on uoman yllä vain hieman. Pensaskerroksessa kasvaa tuomea, herukkaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksen valtalaji on hiirenporras, joka puuston kanssa varjostaa uomaa koko matkalta. Uoma mutkittelee. Vettä on uomassa vain paikoin. Uoman ympärillä on nähtävissä pengerryksiä, mutta niille on ehtinyt muodostua jo jonkin verran luontaista kasvillisuutta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	73
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,20 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärille muodostunutta kosteaa lehtoa, jonka puustossa kasvaa sekä uudistuskypsää, varttunutta että nuortakin puustoa. Puusto koostuu kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa, tuomea ja herukkaa. Kenttäkerroksen valtalaji on hiirenporras, jonka lisäksi tavataan mm. metsäkortetta, metsäalvejuurta, korpikaislaa, rönsyleinikkiä, leskenlehteä, vehkaa, ahomansikkaa ja terttualpea. Pohjakerros on melko niukka osin pengerrysten vuoksi, mutta paikoin esiintyy mm. suikerosammalia ja rahkasammalia, kuten korpirahkasammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	74
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,40 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pellon vieressä sijaitsevalla tuoreen lehdon kuviolla kasvaa erityisen monia järeitä mäntyjä, kuusia ja haapoja. Seassa on myös uudistuskypsää koivua sekä monilajista varttunutta puustoa. Lisäksi alueella on monilajista lahopuuta hyvä määrä, sekä maa- että pystypuuna. Pensaskerros on alueella lähes olematon, ja kenttäkerroksessakin esiintyy lähinnä sinivuokkoa, kieloa ja lillukkaa. Pohjakerros on runsaan lehtikarikkeen peitossa, siellä täällä on mm. suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

Ruutu 3: kohteet 55–63, 75–83, 98–101, 103 ja 104

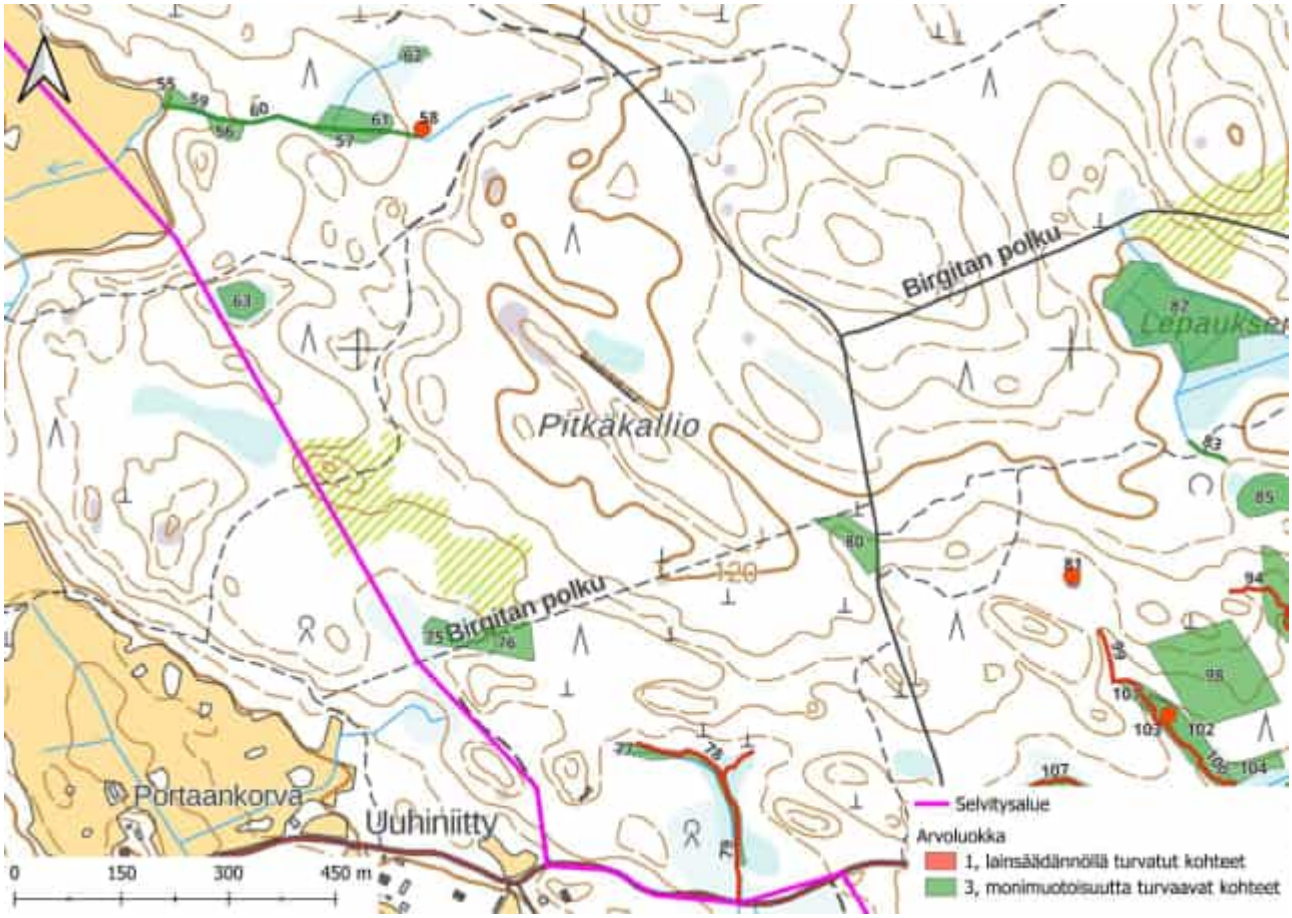

Kuva 7. Kaikki selvitysalueen läntisestä keskiosasta rajatut kaavoituksessa huomioitavat arvokkaat luontotyyppikohteet (ks. taulukko 3). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä: kyseiset kohteet on esitetty erikseen kuvassa 8. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

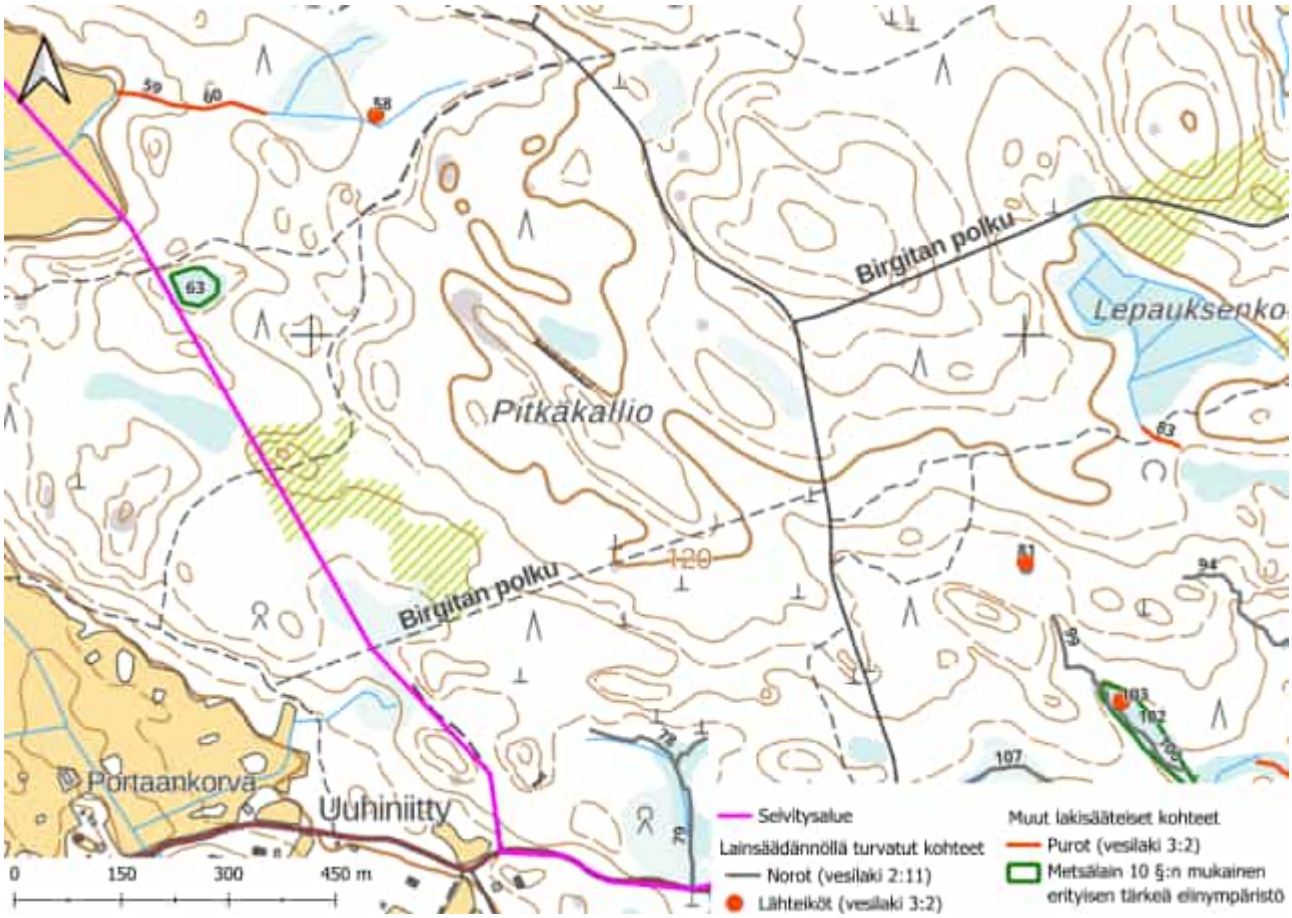

Kuva 8. Selvitysalueen läntisestä keskiosasta rajatut lainsäädännöllä turvatut kohteet sekä muut lakisääteiset kohteet. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä.

Taulukko 3. Ruudun 3 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 7 ja 8. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
55	Tuoreet kankaat (VU)	Uhanalainen luontotyyppi	3
56	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
57	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
58	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	1
59	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
60	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
61	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
62	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
63	Avoluhdat (DD)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
75	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
76	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
77	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
78 & 79	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
80	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
81	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) Uhanalainen luontotyyppi	1
82	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
83	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
98	Lehtomaiset kankaat (VU)	METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
99	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
100	Havumetsävyöhykkeen	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava	1

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
	norot (DD)	vesiluontotyyppi	
101	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
103	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	1
104	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 3)

ID	55
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,11 ha
Luontotyypit	Tuoreet kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron (ID 59) ympärillä on lehtokasvillisuutta, muualla taas on tuoreen kangasmetsän lajistoa. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa ja metsäalvejuurta, pohjakerrosta peittää metsäkerrossammal. Puustossa on varttuneita ja jopa vanhoja kuusia. Puron eteläpuolen puusto on hakattu, ja vain vanhimmat puut sekä alikasvoksena kasvava pihlaja ovat jäljellä. Puron pohjoispuolella on nuorempia koivuja ja kuusia varttuneiden puiden seassa, ja puusto on eri-ikäistä. Alueella on silti vanhoja kantoja jäljellä hakkuista, ja lahopuuta on niukasti. Koska puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, ei alue täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	56
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,11 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puusto koostuu nuorista kuusista ja koivuista, joiden seassa on myös nuoria haapoja. Alueen puusto ei kuitenkaan ole täysin luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on runsaasti tuomea ja vadelmaa. Pensaskerroksen kasvillisuus ja puusto tekevät alueesta ryteikköisen. Kenttäkerroksessa on mm. metsäalvejuurta, käenkaalia, metsäkortetta ja mesiangervoa. Pohjakerroksessa on lehväsammalia. Alueen vieressä virtaa puro (ID 60).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	57
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,40 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Tiheässä puustossa kasvaa pääosin melko nuorta koivua ja kuusta, paikoin on myös aukkoisempia kohtia. Puusto on satunnaisesti jakautunutta muttei kovin luonnontilaista tasaisen ikäjakaumansa vuoksi. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksen kasvillisuus on runsasta ja tiheää ja siinä kasvaa mm. tesmaa, mesiangervoa, korpikaislaa, metsäalvejuurta, oravanmarjaa, metsäkortetta, vadelmaa, niittykäenkukkaa (*Silene flos-cuculi*) sekä paikoin hiirenporrasta. Pohjakerros on aukkoinen, mutta karikkeen joukossa kasvaa mm. suikerosammalia ja lehväsammalia. Alueella kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji. Alueen läpi virtaa puro (ID 61).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	58
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pinta-ala	1 a
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Luonnontilaiset tai sen kaltaiset lähteiköt, lähdehetteet ja lähdepurot lähimetsineen

Pieni kivien reunustama lähde, jonka lähistöllä on tehty runsaita hakkuita, minkä vuoksi puusto on aukkoinen. Myös lähteen välittömässä läheisyydessä on vain muutamia puita: iältään juuri ja juuri varttuneita mäntyjä sekä nuoria koivuja. Lähteikköä ympäröivä puusto ei siis ole kovinkaan luonnontilaista, minkä vuoksi lähteen ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Lähteessä kasvaa runsaasti mm. purolitukkaa ja luhtamataraa (*Galium uliginosum*). Vedessä kasvaa isonäkinsammalta (*Fontinalis antipyretica*). Lähteen reunoilla on mustikkaa ja metsäalvejuurta. Lähteestä lähtee pieni puro (ID 61).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	59
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	58 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron varjostus on hyvää, vaikka eteläpuolella onkin tehty melko voimakkaita hakkuita, puron rannassa on kuitenkin vain harsintahakkuita ja varjostus on säilynyt. Pohjoispuolella puusto on erirakenteista ja luo varjostusta puron ylle. Uomaa ympäröivä puusto ei ole kovinkaan luonnontilaista, minkä vuoksi puron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puro on luonnontilaisen kaltainen ympäröivistä hakkuista huolimatta: sen ympärille on kaatunut lahopuuta, virtaus on voimakasta, ja puro mutkittelee runsaasti kivien väleissä. Puron reunalla kasvaa hiirenporrasta, korpikastikkaa, rönsyleinikkiä, ranta-alpea (*Lysimachia vulgaris*), purolitukkaa, lehtokortetta (*Equisetum pratense*) ja rentukkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	60
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	154 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Puroa varjostaa vain kapea puukaistale, muuten uoman ympärillä on metsäkoneen jälkiä ja hakkuita. Yhtenäinen varjostus muodostuu varttuneista kuusista sekä nuorista harmaalepistä ja kuusista. Uomaa ympäröivä puusto ei kuitenkaan muodosta riittävän leveää vyöhykettä puron ympärille, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puron mutkittelu on pienipiirteistä, mutta kokonaisuudessaan puro on luonnontilaisen kaltainen. Uomassa on runsaasti kiviä sekä hieman kapeaa lahopuuta. Rannalla kasvaa luontaista kasvillisuutta, mm. metsäalvejuurta, hiirenporrasta ja purolitukkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	61
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	159 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puro saa alkunsa lähteestä (ID 58). Sitä varjostavat nuoret kuuset, jotka kasvavat melko tiheässä. Puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa ei ole juurikaan mutkittelua, kiviä tai lahopuuainesta. Uomaa on aikoinaan perattu eikä se ole vielä palautunut luonnontilaisen kaltaiseksi. Uomassa ja sen reunoilla kasvaa korpikaislaa, hiirenporrasta, mesiangervoa, metsäkurjenpolvea ja käenkaalia. Erityisesti lähempänä lähdettä uomassa on lisäksi isonäkinsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	62
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,08 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Märän uoman ympärille muodostunutta ruohokorpea. Puusto on melko tasaikäistä, nuorta-varttunutta kuusikkoa, jossa ei juurikaan ole luonnontilaisuuteen viittaavia piirteitä. Rehevimmillään kenttäkerroksen kasvillisuus on uomassa. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. metsäkortetta, korpikaislaa, hiirenporrasta, metsäalvejuurta ja korpikastikkaa. Pohjakerroksessa on paikoin varvikko- ja okarahkasammalia sekä suikerosammalia. Alueella kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	63
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,25 ha
Luontotyypit	Avoluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Avoluhtaa, jonka reunoilla kasvaa harvakseltaan varttuneita koivuja, mäntyjä ja kuusia sekä pajukkoa. Alueen pohjoisosassa on tiheämpää ja nuorempaa koivikkoa, jonka seassa kasvaa runsaasti kuusen taimia ja tuomea. Alue itsessään on puutonta. Kenttäkerroksen selkeä valtalaji on järvikorte, jonka lisäksi esiintyy mm. raatetta, kurjenjalkaa, luhtavillaa (*Eriophorum angustifolium*), terttualpea ja suo-orvokkia. Pohjakerrosta peittää jatkuva rahkasammalpeite. Pinnan vetisyys ei kuitenkaan ole alueella tasaista joka puolella, vaan vaihtelee pienipiirteisesti niin, että siellä täällä on aavistuksen kuivempia alueita ja paikoin näkyy selkeämpää vesipintaa. Hieman kuivemmissa kohdissa kasvaa isokarpaloa (*Vaccinium oxycoccos*). Alue on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen ympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	75
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,16 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä sijaitseva, ympäristöään selvästi kosteampi alue. Puustossa on tasaikäistä ja nuorta kuusta sekä koivuja. Puusto ei ole rakenteeltaan kovin luonnontilaista vähäisen ikävaihtelun vuoksi, joten alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on hieman tuomea ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa hiirenporrasta, terttualpea, metsäkortetta, metsäalvejuurta, käenkaalia ja hieman ahomansikkaa. Pohjakerroksessa esiintyy suikerosammalia ja okarahkasammalta. Alueen lähistöllä ei ole ojituksia, mutta vieressä on taimikkoalue.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	76
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,34 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tasaisessa varttuneessa kuusikossa oleva kosteampi kohta. Pensaskerroksessa kasvaa paikoin taikinamarjaa. Kenttäkerros on melko monilajinen ja siinä on mm. ahomansikkaa, kieloa, mustikkaa, oravanmarjaa, tesmaa, sinivuokkoa, metsäalvejuurta, särmäkuismaa (*Hypericum maculatum*), metsäkurjenpolvea, huopaohdaketta ja metsäimarretta. Pohjakerroksessa kasvaa metsäkerrossammalta sekä metsäliekosammalta. Vaikka lajisto on luonteenomaista, ei puusto kuitenkaan ole kovin luonnontilaista.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	77
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,34 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä esiintyvää lehtokorpea. Alueen puusto koostuu enimmäkseen varttuneista kuusista ja koivuista, seassa on yleisesti myös nuorempaa puustoa. Lahopuuta on alueella melko niukasti. Puusto on kuitenkin käsiteltyä ja yleisrakenteeltaan melko yksipuolista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa esiintyy vadelmaa, kenttäkerroksessa taas mm. korpikaislaa, mesiangervoa, suo-orvokkia, hiirenporrasta, metsäalvejuurta, luhtalemmikkiä (*Myosotis scorpioides*), terttualpea, käenkaalia, lehtotesmaa ja kurjenjalkaa. Pohjakerros on aukkoinen ollen paikoin karikkeisempi ja paikoin rahkasammalvaltaisempi. Rahkasammalten lisäksi alueella kasvaa mm. palmusammalta ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	78 & 79
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	141 m + 235 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kaksi uomaa yhdistyy alueella. Uomat mutkittelevat varttuneessa puustossa, joka koostuu enimmäkseen kuusesta ja koivusta. Eteläosassa puuston määrä on vähäisempi. Puuston rakenne on kuitenkin melko yksipuolinen, minkä vuoksi uomien ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Lahopuuta on uomien yllä hieman, ympärillä ei ole pengerryksen jälkiä. Kartoitushetkellä veden määrä uomissa vaihteli, eikä paikoin vettä ollut miltei lainkaan. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. korpikaisla, hiirenporras, rönsyleinikki, käenkaali, terttualpi, metsäkorte, rentukka ja metsäalvejuuri. Aukkoisessa pohjakerroksessa on mm. lehväsammalia. Uomissa kasvaa niukasti isovesitähteä (*Callitriche cophocarpa*). Puusto varjostaa uomia koko matkalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	80
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,33 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pienessä painanteessa sijaitsevaa lehtoa. Puusto on tasaista ja käsiteltyä koostuen männyistä, koivuista ja haavoista. Aluskasvustossa on koivikkoa. Pensaskerroksessa on hieman taikinamarjaa. Kenttäkerros on paikoin melko rehevä, mutta pääosin siinä on lähinnä tuoreen lehdon lajistoa. Kenttäkerroksessa esiintyviä lajeja ovat mm. hiirenporras, metsäimarre, tesma, sinivuokko ja lillukka. Pohjakerroksessa on enimmäkseen kariketta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	81
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pinta-ala	0,5 a
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lähteensilmää ympäröivää, rakenteeltaan yksipuolista puustoa on harvennettu voimakkaasti, eikä lähteen ympärillä ole sitä varjostavaa luontaista puusto- tai pensaskerroksen kasvillisuutta. Lähteen reunoilta valuu maa-ainesta veteen, eikä sen ympärille ole jätetty riittäviä suojavyöhykkeitä. Lähteensilmästä lähtee suoristettu uoma etelään, ja myös muualla ympäristössä maata on muokattu. Lähteen reunoilla ja vedessä esiintyy niukasti lähinnä metsäkortetta, suo-orvokkia, matalaa mesiangervoa sekä kinnassammalia *(Scapania*), lehväsammalia ja pikkulimaskaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**D (heikko)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	82
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,92 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet

Alue on pääosin ojitettua lehtokorpea. Korven vesitaloudessa on muutoksia ojitusten ja puuston käsittelyn vuoksi, eikä alue täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puusto on varttunutta, tasaista ja käsiteltyä kuusikkoa, jonka seassa on paikoin koivuja. Yleisesti on myös kuusen, koivun ja pihlajan taimia. Pensaskerroksessa on vadelmaa ja taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäkortetta, metsäalvejuurta, metsäimarretta, käenkaalia, ojakellukkaa, lillukkaa, lehtotesmaa, mustakonnanmarjaa (*Actaea spicata*), koiranputkea sekä paikoin mesiangervoa. Pohjakerros on aukkoinen, mutta siellä täällä kasvaa suikerosammalia, lehväsammalia sekä varvikko- ja korpirahkasammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	83
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	57 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puroa varjostavat nuoret koivut, harmaalepät ja kuuset, joiden seassa on myös varttuneita kuusia. Reunoilla on joitakin yksittäisiä kantoja, ja paikoin puusto on melko harvaa. Puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Vesi virtaa hyvin, ja uoma mutkittelee hieman. Lahopuuta on heikosti, mutta kiviä on uomassa hieman. Uoma ei vaikuta peratulta, vaikka ympäröivä puusto onkin aikoinaan hakattu kokonaan. Kokonaisuudessaan puro-osuus on kuitenkin luonnontilaisen kaltainen. Uoman reunalla kasvaa rehevää hiirenporrasta sekä mesiangervoa, metsäkortetta, rentukkaa ja huopaohdaketta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	98
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,64 ha
Luontotyypit	Lehtomaiset kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Lehtomaisen tai tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta 5–10 m^3 hehtaarilla

Uudistuskypsää lehtomaisen kankaan kuusikkoa, jonka seassa kasvaa myös varttunutta ja nuorempaa puustoa. Osa kuusista on järeitä. Kuusten lisäksi alueella kasvaa jonkin verran koivuja. Alueella on melko hyvä määrä lahopuuta sekä maa- että pystypuuna, vaikkakin vanhemmat lahoasteet puuttuvat. Kenttäkerroksessa esiintyy käenkaalia, metsäalvejuurta ja mustikkaa. Pohjakerroksessa kasvaa yhtenäinen, enimmäkseen metsäkerrossammalen ja seinäsammalen muodostama sammalisto.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	99	
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet	
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	
Pituus	73 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Uoma kulkee melko avoimessa puustossa, joka koostuu nuorista sekä varttuneista kuusista ja koivuista. Lahopuuta on hyvin niukasti. Noroa ympäröivä puusto on rakenteeltaan melko yksipuolista, minkä vuoksi uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uoma mutkittelee hieman, mutta siinä ei ole juurikaan kiviä. Ympäröivä kasvillisuus koostuu rehevästä lehto- ja korpilajistosta.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	100
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	247 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Varttuneessa kuusikossa mutkitteleva uoma. Kuusen lisäksi puustossa on koivua ja harmaaleppää. Puusto varjostaa uomaa koko matkalta. Uomassa on niukasti kiviä ja lahopuuta. Uoman pohjoisosassa on lähteikkö, ja paikoin vesi kulkee kivikon alla. Suurin osa uomaa ympäröivästä kasvillisuudesta on rehevää lehto- ja korpilajistoa, kuten hiirenporrasta, mesiangervoa, korpikaislaa ja rentukkaa. Suurin osa uomasta sijaitsee metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi rajatulla alueella, joka yhä täyttää kyseisen elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	101
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Uoman ympärillä vallitsevaa rehevää lehtokorpea, jonka puusto koostuu uudistuskypsistä, varttuneista ja nuorista kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Alueella on myös puiden taimia, sen sijaan lahopuuta on niukemmin. Kenttäkerroksen selkeä valtalaji on hiirenporras, jonka lisäksi esiintyy mm. matalaa mesiangervoa, rönsyleinikkiä, korpikastikkaa ja käenkaalia. Alueen lajisto ei ole kovin vaateliasta, eikä puuston rakenne ole erityisen monipuolinen. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	103
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pinta-ala	0,05 ha
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Luonnontilaiset tai sen kaltaiset lähteiköt, lähdehetteet ja lähdepurot lähimetsineen

Alueella on vaihdellen sekä avovesipintoja että peitteisempiä tihkupintoja. Puusto on harvahkoa ja koostuu kuusista, koivuista sekä harmaa- ja tervalepistä. Puustossa on kohtalaisesti sekä ikävaihtelua että lahopuuta. Alueen kasvillisuus on rehevää: kenttäkerroksessa esiintyy mm. hiirenporrasta, mesiangervoa, metsäkortetta, rönsyleinikkiä, rentukkaa, korpikaislaa, luhtalitukkaa (*Cardamine pratensis*), suo-orvokkia, ojakellukkaa ja terttualpea. Vedessä kasvaa vesitähteä. Pohjakerros on monipuolinen ja koostuu mm. lehväsammalista, rahkasammalista, purosuikerosammalesta (*Brachythecium rivulare*) ja palmusammalesta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	104	
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pinta-ala	0,19 ha	
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Tuoretta lehtoa, jonka puusto koostuu kuusista, haavoista ja koivuista. Iso osa puista on järeitä. Puustoa on harvennettu, ja lahopuuta on melko vähän. Pensaskerroksessa on puiden taimia, vadelmaa ja taikinamarjaa, kenttäkerroksessa taas esiintyy kieloa, sinivuokkoa, metsäalvejuurta ja mustikkaa. Pohjakerros on niukahko.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

Ruutu 4: kohteet 84–97, 102, 105–113 ja 120–140

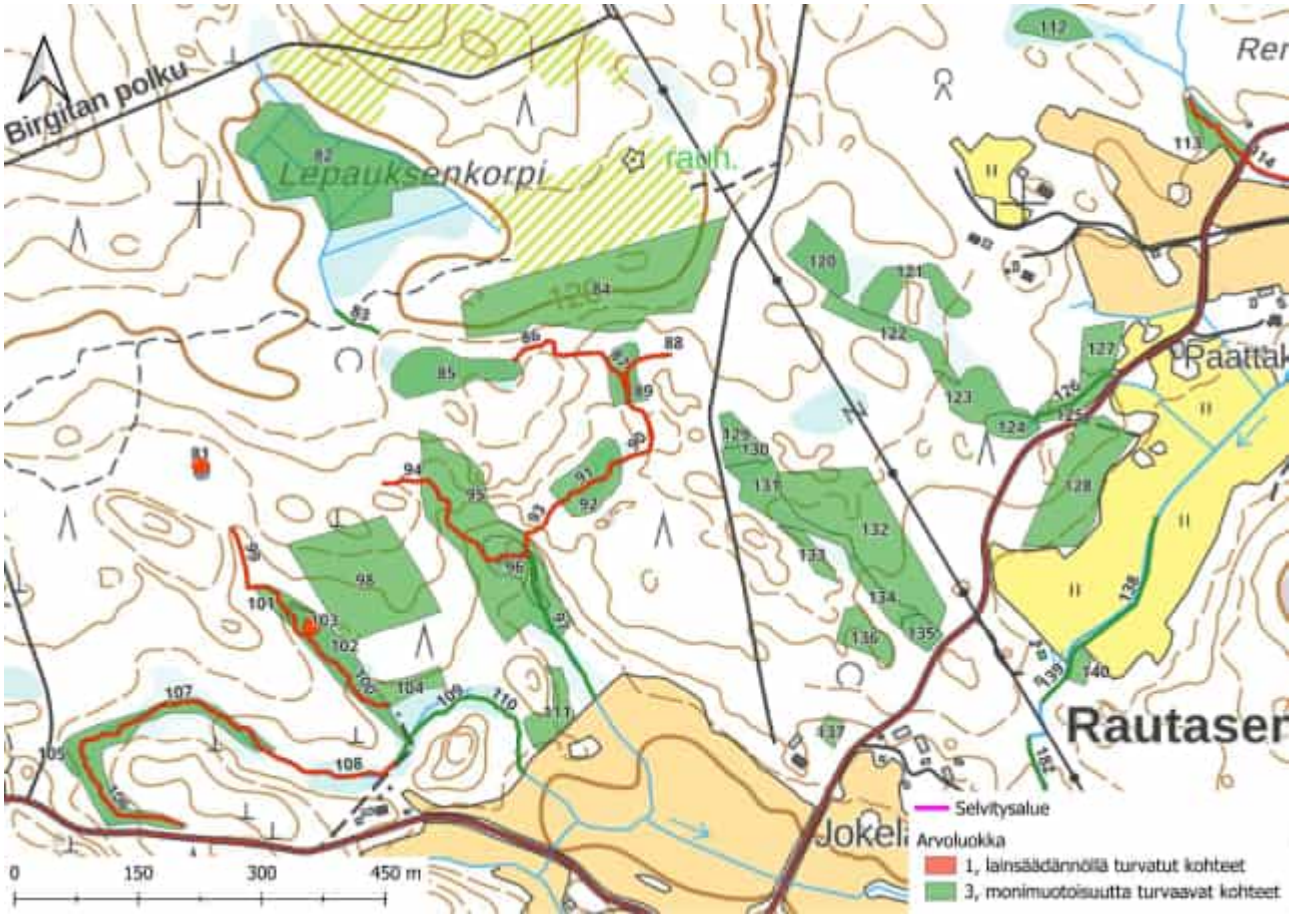

Kuva 9. Osa selvitysalueen keskiosista rajatuista kaavoituksessa huomioitavista arvokkaista luontotyyppikohteista (ks. taulukko 4). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 10. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

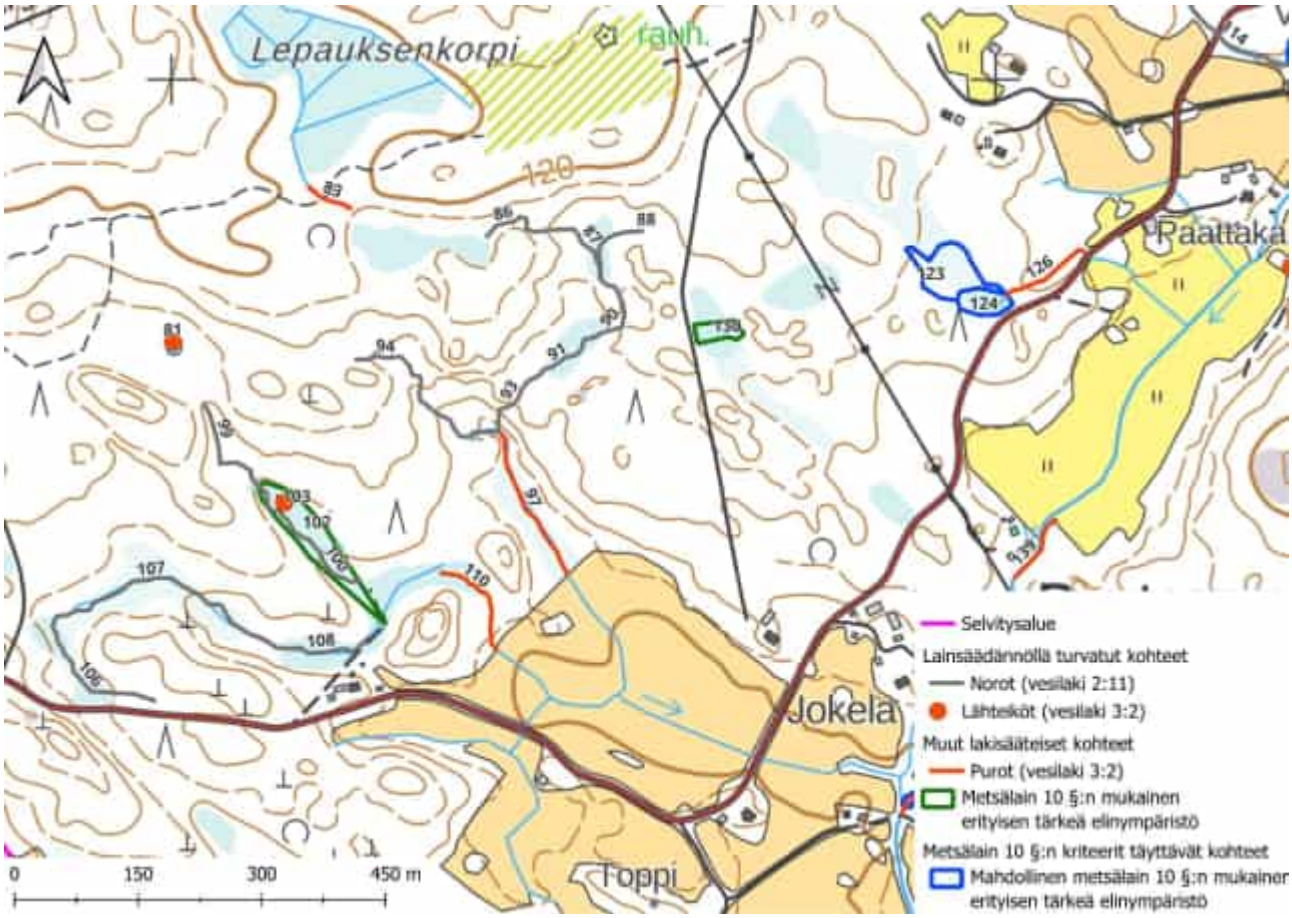

Kuva 10. Osa selvitysalueen keskiosista rajatuista lainsäädännöllä turvatuista kohteista, muista lakisääteisistä kohteista sekä sellaisista ei-lakisääteisistä kohteista, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 4. Ruudun 4 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 9 ja 10. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
84	Tuoreet kankaat (VU)	Uhanalainen luontotyyppi	3
85	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
86	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
87	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
88	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
89	Ruohokorvet (EN) Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0 & lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
90	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
91	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
92	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
93	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
94	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
95	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
96	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
97	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
102	Lehtokorvet (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
105	Ruohokorvet (EN) Koivuluhdat (DD)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0 & metsäluhdat 9080) Uhanalainen luontotyyppi	3
106	Havumetsävyöhykkeen	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava	1

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
	norot (DD)	vesiluontotyyppi	
107	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
108	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
109	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
110	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
111	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
112	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
113	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
120	Kangaskorvet (CR)	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
121	Kangaskorvet (CR)	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
122	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
123	Lehtokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
124	Ruohokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
125	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
126	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
127	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
128	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
129	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I)	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
		Uhanalainen luontotyyppi	
130	Luhtanevat (VU)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Uhanalainen luontotyyppi	3
131	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
132	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
133	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
134	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
135	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
136	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
137	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
138	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
139	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
140	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 4)

ID	84
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	2,45 ha
Luontotyypit	Tuoreet kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alue on taimikkoon rajautuvaa, hyvin kivikkoista metsää. Puustossa kasvaa eri-ikäisiä kuusia, joiden seassa on muutama koivu. Puustossa ei kuitenkaan ole vanhempia puuyksilöitä. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti mutta koostuu pääosin vain kapeista ja samassa lahoasteessa olevista rungoista. Kenttäkerroksessa kasvaa pääosin mustikkaa, pohjakerrosta peittää metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	85
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,59 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Vetistä ruohokorpea, jossa kasvaa sekä nuoria että varttuneita kuusia ja koivuja. Lahopuuta on kohtalaisesti. Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. kurjenjalka, metsäalvejuuri, raate ja metsäkorte. Pohjakerroksessa on karikkeisten mätäspintojen ja korpirahkasammalen peittämien vesipintojen vaihtelua.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	86
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	135 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Noro kulkee enimmäkseen harvapuustoisessa maastossa ja monin paikoin kivien alla. Harvakseltaan uoman yllä kasvaa koivuja ja kuusia, jotka varjostavat uomaa vain niukasti. Puusto on rakenteeltaan melko yksipuolista, minkä vuoksi uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Muuta noron ympärillä esiintyvää kasvillisuutta ovat mm. korpikaisla, rentukka, metsäalvejuuri, rönsyleinikki ja metsäkorte.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	87	
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet	
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	
Pituus	64 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Enimmäkseen suojaisassa korpimetsässä virtaava noro, jota kuusista ja koivuista muodostunut puusto varjostaa koko uoman matkalta. Uomaa ympäröivä puusto ei kuitenkaan ole kovin erirakenteista, minkä vuoksi noron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uoma mutkittelee jonkin verran. Noroa ympäröivä kasvillisuus koostuu tyypillisestä korpilajistosta, kuten korpikaislasta, rönsyleinikistä ja rentukasta.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	88	
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet	
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	
Pituus	96 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Enimmäkseen korpimetsässä virtaava noro, jonka uomassa on vain paikoitellen vettä. Uomaa varjostavaa puustoa on koko noron matkalta. Puusto ei kuitenkaan ole kovin erirakenteista, minkä vuoksi noron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uoma mutkittelee jonkin verran.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	89
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0 & lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,25 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueen puusto koostuu iältään jonkin verran vaihtelevista kuusista ja koivuista, ja joukossa on muutamia hieman vanhempiakin puita. Lahopuuta on alueella melko vähän. Pensaskerroksessa esiintyy lähinnä puiden taimia. Puu- ja pensaskerros eivät ole alueella kovinkaan erirakenteisia, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa korpikaislaa, rentukkaa, kurjenjalkaa, hiirenporrasta, rönsyleinikkiä ja käenkaalia. Pohjakerroksessa esiintyy paikoittain rahkasammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	90
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	110 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Melko valoisassa, koivuvaltaisessa metsässä virtaava noro, jota ympäröivä harva puusto varjostaa vain hieman. Puuston melko yksipuolisen rakenteen vuoksi uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa on jonkin verran mutkittelua. Ympärillä kasvaa mm. matalaa mesiangervoa, korpikaislaa ja rentukkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	91
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	96 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Enimmäkseen suojaisassa korvessa virtaava noro, jota ympäröivät kuuset ja koivut varjostavat koko uoman matkalta. Ympäröivä puusto ei kuitenkaan ole kovinkaan erirakenteista, eikä alueen pensaskerros ole kovin kehittynyt. Tästä syystä uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa on jonkin verran mutkittelua ja sitä ympäröivä kasvillisuus koostuu tyypillisestä korpilajistosta, kuten rentukasta, rönsyleinikistä ja korpikaislasta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	92
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,48 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Uoman ympärillä vallitsevaa korpea, jonka puusto koostuu sekä nuorista että varttuneista kuusista ja koivuista. Lahopuuta on alueella hieman. Kokonaisuudessaan puusto- ja pensaskerros ovat kuitenkin melko yksipuolisia, eikä alue täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. metsäalvejuurta, kurjenjalkaa, raatetta, terttualpea ja metsäkortetta. Pohjakerroksessa on hyvin vahvaa mätäs- ja vesipintojen vaihtelua, ja mättäillä esiintyy yleisesti rahka- ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	93	
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet	
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	
Pituus	84 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Harvahkossa, nuoressa koivikossa virtaava noro, jonka yllä ei ole kovin paljoa varjostusta. Ympäröivän puuston yksipuolisen rakenteen vuoksi uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa on hieman mutkittelua. Noroa ympäröivään kasvillisuuteen kuuluvat mm. korpikaisla, hiirenporras, mesiangervo ja rönsyleinikki.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	94
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	238 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa nuorta koivikkoa, joka ei juurikaan varjosta uomaa. Puuston yksipuolisen rakenteen vuoksi noron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa on kuitenkin mutkittelua. Veden määrä uomassa vaihteli kartoitushetkellä. Paikoin vesi kulkee kivien ja maan alla. Uoman läheisyydessä kasvaa mm. tuomea, korpikaislaa, rentukkaa, hiirenporrasta ja rönsyleinikkiä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	95
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,65 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kivikkoisessa rinteessä sijaitsevaa rehevää lehtoa, jonka puusto on rakenteeltaan melko yksipuolista nuorta koivikkoa. Seassa kasvaa yleisesti kuusta ja pihlajan taimia, lahopuuta on hyvin niukasti. Alueella risteilee useampia paikoin kivikon alla virtaavia noroja. Lajistoon kuuluvat mm. tuomi, runsas hiirenporras, matala mesiangervo, metsäalvejuuri, metsäkastikka, korpikastikka, metsäkorte ja kultapiisku. Pohjakerroksessa on vaihtelua mm. kivikoiden tuomien monipuolisten kasvuolosuhteiden ansiosta: kuivemmilla paikoilla kasvaa lähinnä seinäsammalta, kosteammissa painanteissa on mm. lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	96
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,32 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uomaverkoston ympärillä vallitsevaa kosteaa lehtokorpea, jonka puusto koostuu enimmäkseen nuorista koivuista. Seassa kasvaa myös kuusta, harmaaleppää ja pihlajaa. Alueella ei ole juurikaan lahopuuta. Puusto ei ole rakenteeltaan kovinkaan luonnontilaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Alueen kasvillisuus on hyvin rehevää ja koostuu mm. herukasta, vadelmasta, tuomesta, taikinamarjasta, hiirenportaasta, mesiangervosta, korpikaislasta, korpikastikasta, rönsyleinikistä, käenkaalista, rentukasta ja metsäkortteesta. Pohjakerros on aukkoinen mutta monilajinen, alueella esiintyy mm. lehväsammalia, rahkasammalia, suikerosammalia ja palmusammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	97
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	196 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa enimmäkseen nuoria kuusia ja koivuja, jotka varjostavat uomaa jonkin verran. Ympäröivää puustoa on käsitelty selvästi, minkä vuoksi puron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Vedessä ei ole juurikaan lahopuuta tai kiviä. Uomassa on vain vähän mutkittelua. Ympäröivä kasvillisuus on luontaista ja rehevää lehto- ja korpikasvillisuutta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	102
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,56 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet & Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Noron ympärillä sijaitsevan lehtokorven varttunut puusto koostuu kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Puusto on harvennettua mutta satunnaisesti jakautunutta. Lahopuuta on alueella melko vähän. Lajisto koostuu mm. hiirenportaasta, rentukasta, rönsyleinikistä, metsäkortteesta, käenkaalista, lillukasta ja terttualvesta. Pohjakerroksessa kasvaa monin paikoin lehväsammalia, rahkasammalia ja palmusammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	105
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0 & metsäluhdat 9080)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,95 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi Koivuluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Noron ympärille muodostunutta koivuluhtaa ja ruohokorpea. Käsitelty puusto koostuu lähinnä nuorista koivuista ja kuusista, lahopuuta on hyvin niukasti. Puuston yksipuolisen rakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. hiirenporras, kurjenjalka, korpikaisla, metsäkorte, terttualpi, raate ja metsäalvejuuri. Pohjakerroksessa on palmusammalta sekä lehvä- ja rahkasammalia. Alueella on hieman roskaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	106
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	190 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Paikoin juuri ja juuri erotettavissa oleva uoma, jota ympäröivä puusto on iältään enimmäkseen nuorta, yksittäisiä varttuneempiakin puita kasvaa siellä täällä. Puustossa on lähinnä koivua ja kuusta. Lahopuuta on hyvin niukasti. Vaikka puustoa esiintyykin koko uoman varrella, se ei ikänsä ja rakenteensa vuoksi varjosta uomaa kovinkaan vahvasti. Puuston melko yksipuolisen rakenteen vuoksi noron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Muuta uoman ympärillä esiintyvää lajistoa ovat mm. hiirenporras, metsäalvejuuri, korpikaisla, kastikat, metsäkorte, terttualpi, käenkaali, raate, kurjenjalka, sinivuokko, kurjenjalka, pallosara, mustikka ja puolukka. Pohjakerroksessa esiintyy palmusammalta sekä rahka- ja lehväsammalia. Alueella on hieman roskaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	107
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	285 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Paikoin juuri ja juuri erotettavissa olevan uoman ympärillä kasvaa nuorta koivikkoa. Seassa on myös nuoria kuusia sekä pajukkoa. Lahopuuta on alueella vain hyvin niukasti, eikä puusto ikänsä ja rakenteensa puolesta varjosta uomaa kovinkaan merkittävästi. Puuston melko yksipuolisen rakenteen vuoksi noron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uoman ympärillä esiintyy mm. korpikastikkaa, vuohenputkea, sinivuokkoa, korpikaislaa, metsäkurjenpolvea, rentukkaa, hiirenporrasta, mesiangervoa, ojakellukkaa ja koiranputkea.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	108
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	146 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Varttuneessa lehtipuutaimikossa virtaava uoman osuus. Taimikossa kasvaa koivua, harmaaleppää ja pihlajaa. Varsinaisen puuston puuttumisen vuoksi noron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa on hieman enemmän vettä kuin läntisemmillä osuuksilla. Uoman ympärillä kasvaa mm. korpikastikkaa, metsäkortetta, mesiangervoa ja rönsyleinikkiä. Uomassa on vain vähän mutkittelua, eikä siinä ole kiviä tai lahopuuta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	109
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	125 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron ympärillä kasvaa varttuneita ja nuoria kuusia ja koivuja. Puusto ei kuitenkaan varjosta uomaa kovin paljoa, eikä vedessä ole juurikaan kiviä tai lahopuuta. Uomassa on myös merkkejä kaivuusta. Kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuus uoman välittömässä läheisyydessä on niukka.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	110
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	133 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa varttunutta, kuusista ja koivuista koostuvaa puustoa, joka varjostaa uomaa vaihtelevasti. Puustoa on harvennettu. Uomassa on hieman mutkittelua, kiviä ja lahopuuta. Kasvillisuuden määrä uoman vierustoilla vaihtelee: paikoin uoman ympäristössä on lähinnä kariketta, paikoin taas esiintyy hiirenporrasta, rentukkaa, rönsyleinikkiä ja korpikaislaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	111
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,27 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pienen jyrkänteen alla sijaitsevaa tuoretta lehtoa, jonka puusto koostuu enimmäkseen varttuneista kuusista ja koivuista. Seassa on muutama järeä haapa sekä pihlajan taimia. Lahopuuta on melko niukasti. Maasto on paikoin kivistä. Pensaskerroksessa esiintyy taikinamarjaa, kenttäkerroksessa taas on mm. mustakonnanmarjaa, kivikkoalvejuurta (*Dryopteris filix-mas*), hiirenporrasta, metsäalvejuurta, kieloa ja käenkaalia. Pohjakerros on enimmäkseen karikkeinen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	112
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,24 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustoltaan melko avointa ja vastikään harvennettua, luhtaista ruohokorpea. Puusto koostuu koivuista ja kuusista. Puuston yksipuolisen rakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Muuta alueella esiintyvää kasvillisuutta ovat mm. korpikaisla, korpikastikka, rönsyleinikki, kurjenjalka, raate ja metsäkorte. Pohjakerroksessa on jatkuvapeitteinen korpirahkasammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	113
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,26 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat runsasravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä sijaitsevaa lehtoa, jonka kasvillisuus vaihettuu uoman välittömässä läheisyydessä vallitsevasta kostean lehdon lajistosta kauempana uomasta tuoreen lehdon lajistoon. Puusto koostuu enimmäkseen varttuneista ja nuorista kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Lahopuuta on melko niukasti. Puuston rakenne ei ole erityisen monipuolinen, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa kasvaa herukkaa ja vadelmaa. Uoman läheisyydessä kenttäkerroksessa esiintyy mm. mesiangervoa, leskenlehteä, rentukkaa, rönsyleinikkiä, metsäkortetta, hiirenporrasta, metsäalvejuurta, korpikastikkaa ja terttualpea, kauempana uomasta taas on mm. kieloa, sudenmarjaa ja käenkaalia. Pohjakerroksessa kasvaa metsäliekosammalta ja suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	120
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,36 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa tiheä nuorehko kuusikko, jonka seassa on muutamia koivuja. Kenttäkerros on melko niukka, ja alueella kasvaa lähinnä metsäkortetta, korpikaislaa, raatetta ja terttualpea. Pohjakerroksessa on runsaasti kariketta sekä paikoin vesipintaa. Sammalista alueella esiintyy korpi- ja varvikkorahkasammalta. Turvekerros on melko ohut ja epäyhtenäinen. Alueen läheisyydessä ei ole ojituksia, mutta puuston ikärakenteesta päätellen alueella on tehty metsänkäsittelyitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	121
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,42 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa nuorta koivua sekä muutama nuori kuusi. Puusto on harvaa, tasaikäistä ja melko tasaisesti jakautunutta, eikä se ole luonnontilaisen kaltaista. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, kurjenjalkaa, korpikaislaa, metsäkortetta ja korpikastikkaa. Pohjakerroksessa on varvikko- ja korpirahkasammalta. Turvekerros on ohut, ja paikoin on vesipintaa. Mättäillä kasvaa puolukkaa ja seinäsammalta. Alueen lähellä ei ole ojituksia, mutta metsää on käsitelty, ja alueella on melko runsaasti koivujen taimia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	122
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,35 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puustossa on harvassa kasvavaa nuorta koivua ja harmaaleppää. Kenttäkerroksessa on runsaasti korpikastikkaa sekä rentukkaa, metsäalvejuurta, terttualpea, korpikaislaa, metsäalvejuurta ja mesiangervoa. Maaperä ei ole kovin upottava, mutta vesipintoja on kuitenkin näkyvissä. Pohjakerroksen kasvillisuus on aukkoinen, paikoin kasvaa varvikko- ja korpirahkasammalta sekä kangaskynsisammalta. Alueella ei ole ojituksia, mutta puustoa on käsitelty.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	**123**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,39 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puustossa kasvaa nuoria kuusia, harmaaleppiä sekä koivuja. Ikävaihtelua ei ole suuresti, mutta puusto on satunnaisesti jakautunutta. Pensaskerroksessa kasvaa hieman herukkaa. Kenttäkerroksessa on metsäalvejuurta, mesiangervoa, rönsyilevää lillukkaa, sudenmarjaa sekä rohtovirmajuurta. Pohjakerroksessa kasvaa lehvä- ja suikerosammalia, lisäksi on palmusammalta sekä lehtoruusukesammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

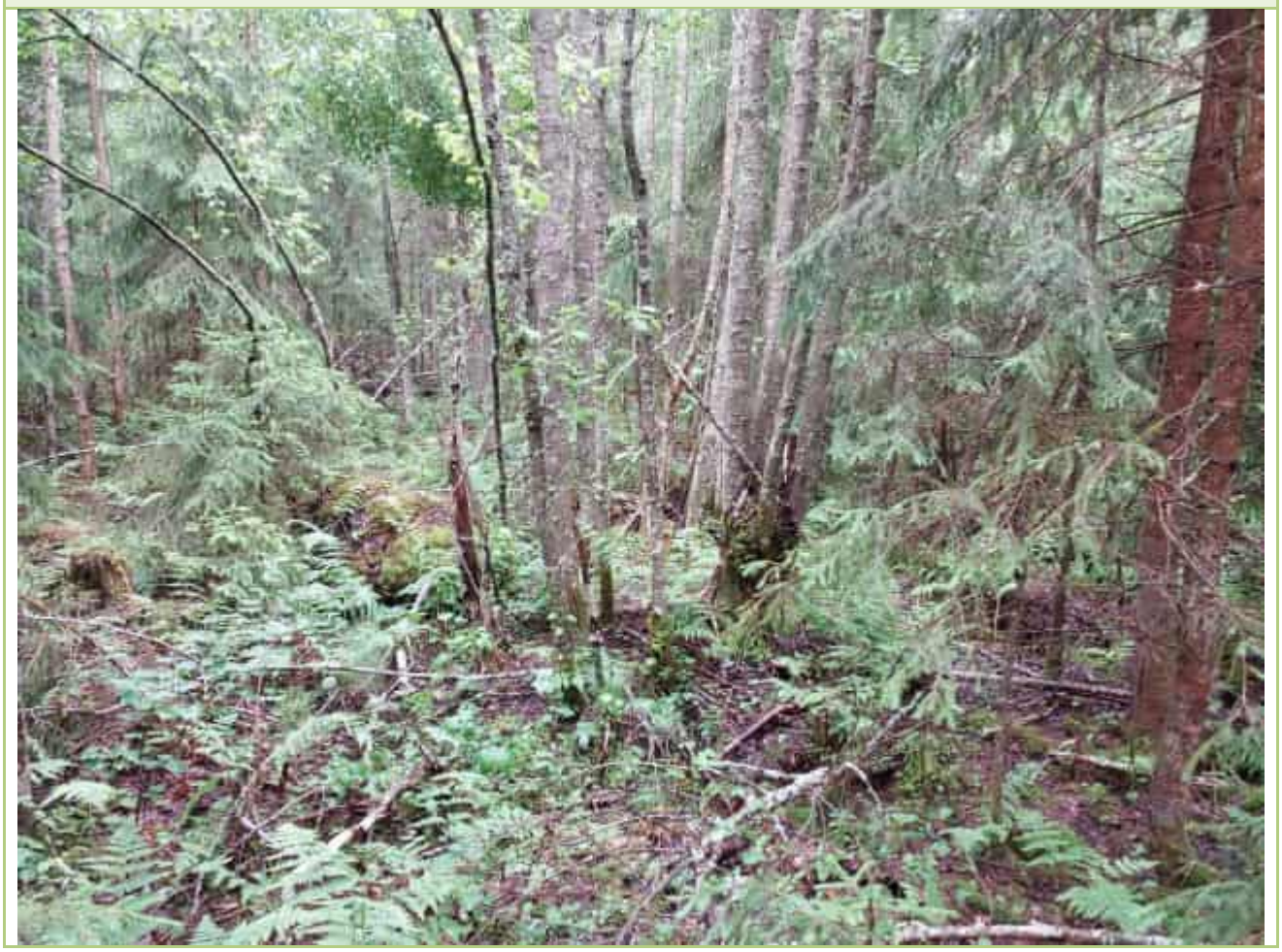

ID	**124**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,16 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puustossa kasvaa nuorta koivua ja haapaa satunnaisesti jakautuneena. Pensaskerroksessa on melko runsaasti kiiltopajua, joka luo alueelle ryteikköisen vaikutelman. Kenttäkerroksessa kasvaa mesiangervoa, metsäkortetta, ranta-alpea, raatetta, korpikaislaa, suo-ohdaketta ja rentukkaa. Pohjakerrosta peittävät oka- ja korpirahkasammalen lisäksi lehväsammalet. Alueen läheltä kulkee tie, joka ei kuitenkaan ole vaikuttanut näkyvästi suon vesitalouteen.

Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	125
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,23 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puron ympärillä sijaitsevaa lehtoa, jonka puustossa on nuorta kuusta, koivua, raitaa (*Salix caprea*) ja harmaaleppää. Puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n elinympäristön kriteereitä. Pensaskerros on melko niukka ja siinä esiintyy vain taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa esiintyy vuohenputkea, metsäalvejuurta, metsäkortetta, koiranputkea, metsäimarretta sekä ahomansikkaa. Alueen länsiosassa kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	126
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	110 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman varjostus muodostuu nuorista puista, kuten koivusta, kuusesta ja lepästä, joiden seassa on myös muutama varttunut koivu. Puusto on melko tiheää, ja varjostusta on koko puron matkalta. Puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi uoman lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puro virtaa melko hitaasti, ja uoma mutkittelee hieman. Uomassa on isoja kiviä ja lahopuuta vähän. Perkauksesta ei ole jälkiä, ja kokonaisuudessaan puro on luonnontilaisen kaltainen, vaikka puusto onkin aiemmin hakattu kokonaan. Reunoilla kasvaa rentukkaa, korpikaislaa ja mesiangervoa. Puron varrella kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	127
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,25 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lahopuuta 5–10 m^3/ha

Alueella kasvaa pääosin varttuneita kuusia. Puustossa on ikävaihtelua, mutta vanhimmat puuyksilöt puuttuvat. Lahopuuta on alueella reilusti sekä pysty- että maapuuna. Kenttäkerroksessa on oravanmarjaa, kultapiiskua, käenkaalia, jänönsalaattia ja ahomansikkaa. Pohjakerroksessa on lähes yksinomaan seinäsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	128
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,05 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lahopuuta 5–10 m^3/ha

Alueella on varttunutta kuusikkoa, jossa on sekä eri-ikäisyyttä että tilajakauman satunnaisuutta. Vanhimmat puut kuitenkin puuttuvat. Lahopuuta on alueella hyvin, sekä pysty- että maapuuna ja eri lahoasteissa. Pensaskerroksessa kasvaa vain taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa on pääosin lehtomaisen kangasmetsän lajistoa, mutta seassa on myös lehtolajeja. Lajistossa on mustikkaa, metsäkortetta, metsäalvejuurta, metsäimarretta, sinivuokkoa, rönsyleinikkiä sekä muutama voikukka (*Taraxacum*), lillukka ja ahomansikka. Pohjakerroksessa on metsäkerrossammalta, seinäsammalta sekä sulkasammalta (*Ptilium crista-castrensis*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	129
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet, lettokorvet, ruohokorvet, aitokorvet ja pohjavesivaikutteiset korvet

Alue koostuu kuivahkoista mättäistä, joiden välissä on märempiä kohtia, joissa on ruohokorpien kasvillisuutta. Puustossa kasvaa pääosin nuoria koivuja ja tervaleppiä, joiden seassa on muutamia varttuneita koivuja. Lahopuuta on alueella hieman. Pensaskerroksessa on kiiltopajua. Mättäillä kasvaa lähes yksinomaa matalakasvuista mustikkaa, puolukkaa sekä pohjakerroksessa seinäsammalta. Välipinnoilla on kurjenjalkaa, korpikastikkaa sekä luhtasaraa (*Carex vesicaria*). Pohjakerroksessa on varvikko-, räme- ja korpirahkasammalta. Alueella on myös vesipintoja. Alueen vierestä kulkee tie. Alueen puusto ei ole erirakenteista eikä kasvillisuus ole rehevää tai vaateliasta. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	130
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Luhtanevat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lähes kokonaan puuton suo, jossa on kuitenkin muutamia nuoria koivuja myös suon keskellä. Suurin osa puustosta ja pensaikoista on kuitenkin alueen reunoilla. Reunoilla on mm. varttuneita ja nuoria koivuja sekä muutamia pajuja. Kenttäkerroksessa on runsaasti luhtasaraa. Pohjakerrosta peittävät korpikarhunsammal ja sararahkasammal. Alueen vesitalous ei ole heikentynyt.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	131
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,46 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on vesipintaa ja korpimaista kasvillisuutta sekä runsaasti mättäitä, joilla kasvaa tuoreen kangasmetsän lajistoa. Pohjoisosassa on nuorta ja tiheää koivikkoa, etelämpänä puusto hieman harvenee ja vanhenee ollen kuitenkin yhä nuorta. Pensaskerroksessa on pajuja. Mätäspinnoilla kasvaa mustikkaa, pallosaraa, metsämaitikkaa (*Melampyrum sylvaticum*) ja metsäalvejuurta. Välipinnoilla kasvaa terttualpea, ja pohjakerroksessa on oka-, varvikko- ja korpirahkasammalta. Alueen vesitalous on pysynyt luontaisena, mutta kasvilajisto on ei ole täysin luonteenomaista. Puusto- ja pensaskerroksen kasvillisuus ei ole kovin erirakenteista, eikä alueella ole rehevää tai vaateliasta lajistoa. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	132
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,53 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa tasaisesti tasaikäistä nuorehkoa koivua, seassa on hieman myös nuoria kuusia ja koivuja. Puusto on käsiteltyä eikä siinä ole luonnonmetsille tunnusomaisia piirteitä. Pensaskerroksessa on vain hieman taikinamarjaa ja koivun taimia. Kenttäkerroksessa kasvaa nuokkuhelmikkää, metsäimarretta, metsäalvejuurta, metsäkastikkaa, metsätähteä, käenkaalia, ahomansikkaa, metsäkurjenpolvea, koiranputkea ja sananjalkaa. Pohjakerros on hyvin niukka. Vaikka alueella esiintyykin lehtolajeja, on niiden yksilömäärä melko matala.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	133
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,13 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Harvahkossa puustossa kasvaa nuorehkoja koivuja, joiden seassa on nuoria kuusia. Puusto on käsiteltyä eikä siinä ole luonnonmetsille tunnusomaisia piirteitä. Pensaskerroksessa on hieman vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa sinivuokkoa, sananjalkaa, lehtotesmaa, metsäimarretta, kieloa, korpikastikkaa ja ahomansikkaa. Pohjakerros on niukkaa runsaan karikkeen vuoksi, mutta paikoin kasvaa hieman suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	134
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,18 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Selvästi käsitellyssä puustossa kasvaa nuorta ja tasaikäistä koivua. Seassa on muutama varttunut koivu ja kuusen taimi. Puusto ei ole erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäkortetta paikoin runsaasti. Lisäksi esiintyy metsäalvejuurta, hiirenporrasta, käenkaalia, mustikkaa ja lillukkaa. Pohjakerrosta peittää alueen pohjoisosassa korpirahkasammal, kun taas eteläosassa pohjakerros on hyvin aukkoinen. Turvekerros on ohut. Alueen vesitalous ei ole heikentynyt ojitusten vaikutuksesta, mutta puustoa on käsitelty.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	135
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,14 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Selvästi käsitellyssä puustossa kasvaa nuorta ja tasaikäistä koivua. Seassa on muutama varttunut mänty sekä kuusen taimia. Puusto ei ole kovin erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti korpikastikkaa. Lisäksi esiintyy raatetta, terttualpea ja kurjenjalkaa. Pohjakerroksessa kasvaa korpirahkasammalta, ja lisäksi alueella on vesipintaa. Alueen vieressä kulkee tie, mutta suon vesitalous on säilynyt luonnontilaisen kaltaisena.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	136
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,26 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Harvahkossa puustossa kasvaa tasaikäisiä koivuja. Alueella on selvästi tehty harvennuksia, eikä puustossa ole luonnonmetsän piirteitä. Pensaskerroksessa on lähinnä koivun taimia ja hieman vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa ahomansikkaa, sinivuokkoa, metsäalvejuurta, metsäkurjenpolvea ja mustikkaa. Pohjakerros on hyvin niukka, paikoin on vain hieman metsäkerrossammalta. Alueen lajisto on melko luonteenomaista, mutta puusto on tasaikäistä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	137
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,07 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lehtomaisen kangasmetsän muuta ympäristöä märempään kohtaan muodostunutta lehtoa. Puusto on käsiteltyä ja tasaikäistä ja koostuu nuorista koivuista ja kuusista. Kenttäkerroksessa on runsaasti metsäalvejuurta ja hiirenporrasta, lisäksi esiintyy mustikkaa, metsäkortetta ja rönsyleinikkiä. Pohjakerroksessa on runsaasti seinäsammalta. Alueen kasvillisuus on luonteenomaista, mutta puuston rakenne on yksipuolinen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	138	
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pituus	188 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Vanhan pellon läpi virtaavaa puroa ympäröivät pajut ja nuoret koivut varjostavat uomaa kohtalaisesti. Uomassa ei ole juurikaan mutkittelua. Ympärillä kasvaa mm. vehkaa, korpikastikkaa ja mesiangervoa.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	139
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	88 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoma mutkittelee kuusi- ja koivuvaltaisen kostean korpimetsikön läpi. Puusto on iältään varttunutta-uudistuskypsää, myös nuorempaa puustoa esiintyy yleisesti. Lahopuuta on alueella melko niukasti. Puusto varjostaa uomaa koko matkalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	140
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,09 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman vieressä vallitsevaa ruohokorpikasvillisuutta varjostaa kuusista ja koivusta koostuva puusto. Puustossa on jonkin verran ikävaihtelua. Puusto on kuitenkin käsiteltyä, eikä alue puuston rakenteen vuoksi täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Lahopuuta on alueella vain niukasti. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. korpikaisla, kurjenjalka, metsäkorte, suo-orvokki ja metsäalvejuuri. Pohjakerroksessa on runsaasti korpirahkasammalta. Alueen pohjoispuolella on vanha pelto.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

Ruutu 5: kohteet 143–147 ja 168–185

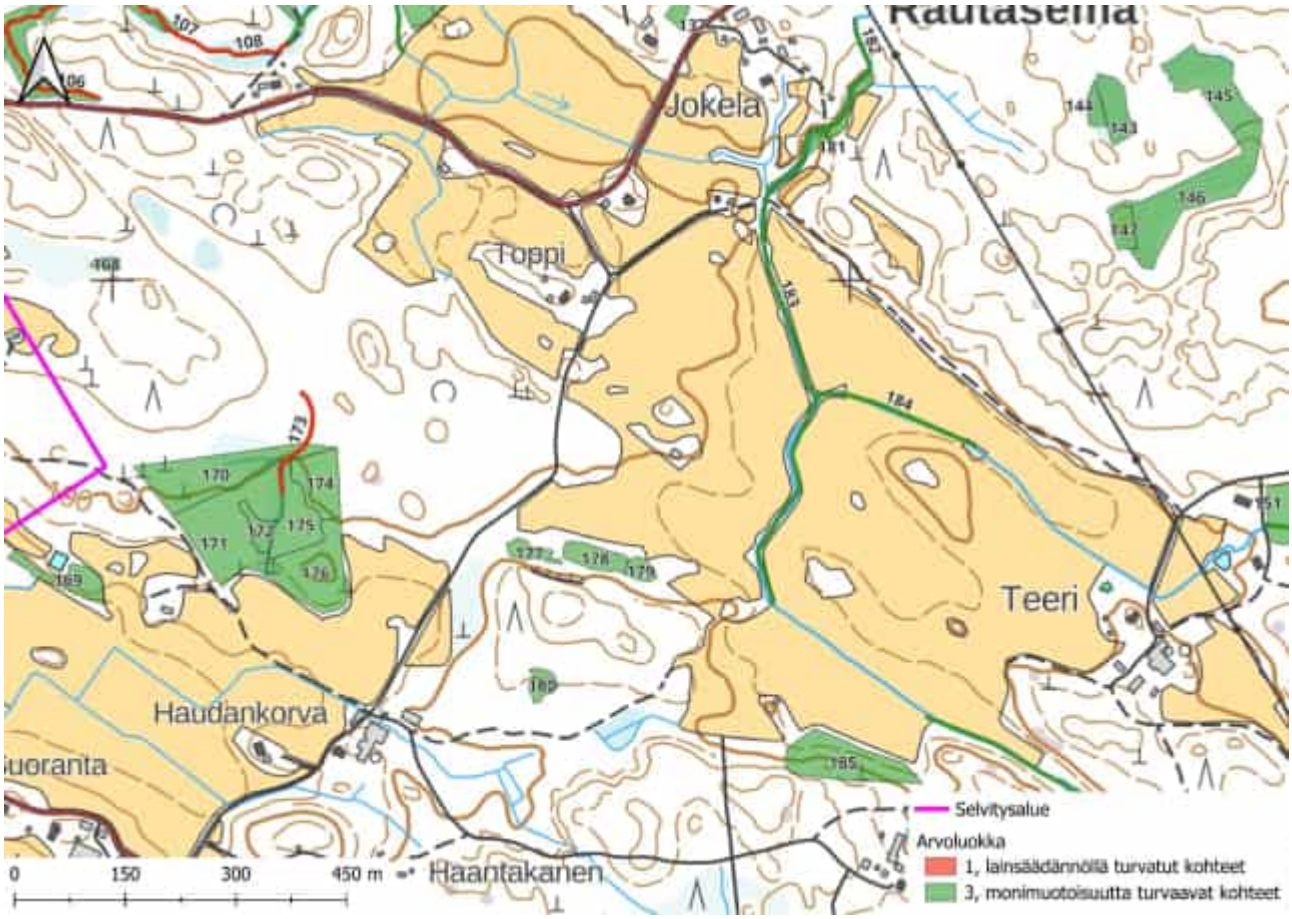

Kuva 11. Osa selvitysalueen keskiosista rajatuista kaavoituksessa huomioitavista arvokkaista luontotyyppikohteista (ks. taulukko 5). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 12. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

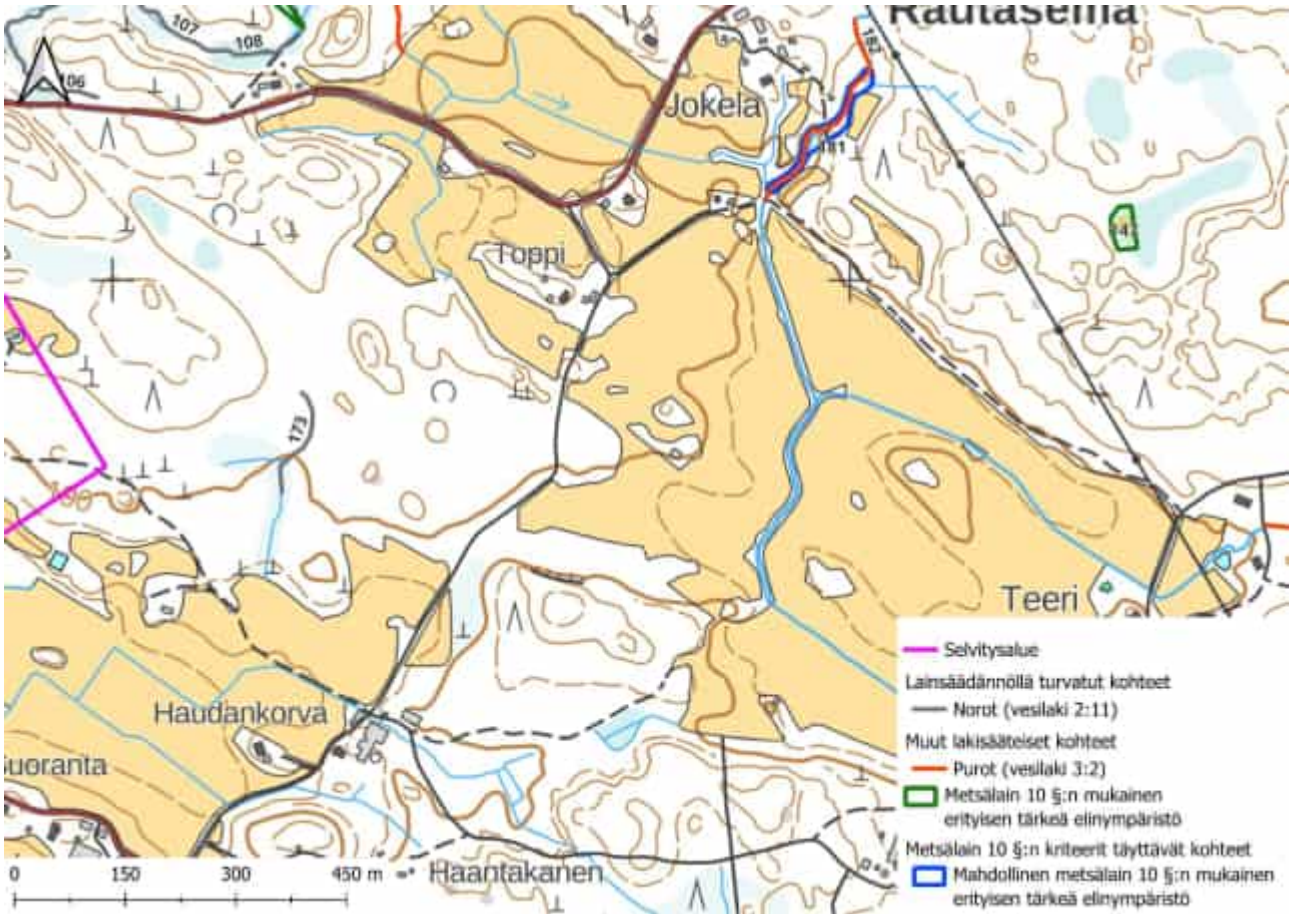

Kuva 12. Osa selvitysalueen keskiosista rajatuista lainsäädännöllä turvatuista kohteista, muista lakisääteisistä kohteista sekä sellaisista ei-lakisääteisistä kohteista, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 5. Ruudun 5 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 11 ja 12. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
143	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
144	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
145	Kangaskorvet (CR)	Uhanalainen luontotyyppi METSO-kohde (luokka I) Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
146	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
147	Pajuluhdat (LC)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
168	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
169	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
170	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
171	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
172	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
173	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
174	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
175	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
176	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
177	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
178	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
179	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
180	Kangaskorvet (CR)	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
181	Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU), Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
182	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
183	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
184	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
185	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 5)

ID	143
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,27 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueen puustossa kasvaa eri-ikäisiä kuusia, joiden seassa on koivuja sekä yksittäinen vanha mänty. Suurin osa puustosta on kapearunkoista, eikä puuston rakenne ole monipuolinen. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Alue muodostuu mättäistä, joissa on kangasmaata, sekä kosteammista painaumista. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti metsäkortetta etenkin alueen pohjoisosissa, etelää kohti myös raate yleistyy. Metsäkortteen ja raatteen vallitsevuus vuorottelee painaumien välillä. Mättäillä kasvaa pääosin mustikkaa ja puolukkaa. Kenttäkerroksessa kasvaa lisäksi järvikortetta, kurjenjalkaa ja pallosaraa. Pohjakerroksessa mättäillä kasvaa seinäsammalta, painanteissa taas korpi- ja vaalearahkasammalta. Alueen lähellä ei ole ojituksia, mutta metsää on käsitelty. Alue on kuitenkin säilynyt hyvin kosteana eikä sen vesitalous ole heikentynyt.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (Luonnontilainen)**

ID	144
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puustoa on hakattu, ja alueella kasvaakin vain nuoria koivuja sekä kuusen taimia. Myös ympäröivää puustoa on käsitelty runsaasti. Alue ei ole kovin luonnontilaisen kaltainen eikä sen puusto ole erirakenteista. Tämän vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Hakkuista huolimatta kenttäkerroksen kasvillisuudessa ei kuitenkaan ole suurempia häiriön jälkiä. Alueella kasvaa mm. metsäkortetta, korpikastikkaa, järvikortetta, kurjenjalkaa sekä mustikkaa ja puolukkaa. Pohjakerroksessa on varvikko- ja rämerahkasammalta sekä korpikarhunsammalta. Turvekerros on paksu. Alueen lähellä ei ole ojia, mutta puuston käsittely heikentää alueen luonnontilaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	145
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,67 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueella on vaihettumista ruohokorven ja kangasmaan välillä. Puustossa kasvaa nuorta koivua ja kuusta. Lisäksi alueella on em. puulajien taimia. Puustoa on sen ikärakenteen perusteella käsitelty. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, metsäalvejuurta, metsätähteä, käenkaalia ja metsäkortetta. Pohjakerros on rahkasammalpeitteen suhteen aukkoinen, eikä turvekerros ole yli 25 cm. Pääosin pohjakerroksessa hallitsee korpirahkasammal. Alueen läheisyydessä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (vähän heikentynyt)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	146
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,09 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puustossa on pääosin nuoria koivuja ja harmaaleppiä, paikoin myös kuusia esiintyy runsaasti. Alueella on yksittäisiä lahopuita. Puusto ei kuitenkaan ole kovinkaan erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on tuomea sekä pajuja, ja alue on melko ryteikköinen. Kenttäkerroksessa kasvaa terttualpea, viitakastikkaa, metsäkortetta, raatetta, kurjenjalkaa ja paikoin pullosaraa. Alueella on runsaasti vesipintaa ja sen pohja on upottavaa. Pohjakerroksessa kasvaa korpi- ja okarahkasammalta sekä länsiosassa hieman sararahkasammalta. Turvekerros on paksu.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	147
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,16 ha
Luontotyypit	Pajuluhdat, joka on säilyvä (LC) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Erityisesti alueen reunoilla on runsaasti pajuja, kuten virpapajua (*Salix aurita*), sekä muutamia koivuja ja kuusia. Myös alueen keskellä on muutama yksittäinen nuori koivu. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti terttualpea ja viitakastikkaa. Lisäksi on metsäkortetta ja kurjenjalkaa. Pohjakerrosta vallitsee sararahkasammal, ja turvekerros on paksu. Alueen lähettyvillä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	168
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,05 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa pääosin nuorta koivua ja kuusta, seassa on myös muutama varttunut koivu. Alueella ei ole tehty hakkuita, mutta ympäristöä on käsitelty runsaasti. Puusto ei kuitenkaan ole kovin erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on pajuja. Kenttäkerros on runsas ja lajistoltaan tyypillinen: alueella kasvaa mm. kurjenjalkaa, terttualpea, metsäkortetta ja metsäalvejuurta. Alueella on joitakin mustikkavaltaisia mättäitä. Pohjakerrosta peittää pääasiassa varvikkorahkasammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	169
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,30 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa pääosin varttuneita kuusia, joiden seassa on muutama koivu, nuorta pihlajaa sekä haapaa. Lahopuuta on vain yhden maapuun verran. Pensaskerros on melko niukka ja siinä kasvaa taikinamarjaa, hieman tuomea sekä puiden taimia. Kenttäkerros kasvaa mustikkaa, kieloa ja lillukkaa. Pohjakerroksessa on metsäliekosammalta sekä kangaskarhunsammalta (*Polytrichum juniperinum*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	170
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,02 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa koivua ja kuusta. Puusto on melko nuorta, mutta seassa on muutamia varttuneitakin koivuja. Alueella on joitakin vanhoja kantoja. Pensaskerroksessa on hieman taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa on ahomansikkaa ja metsäalvejuurta, avoimemmissa kohdissa on lisäksi koiran- ja vuohenputkea sekä rönsyleinikkiä. Pohjakerros on hyvin niukka, vain hieman metsäkerrossammalta esiintyy siellä täällä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	171
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,25 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puusto on nuorta ja lehtipuuvaltaista. Pääasiassa puustossa kasvaa koivuja ja pihlajia. Ikävaihtelua on hieman, mutta varttuneet ja vanhat puut puuttuvat. Pensaskerroksessa on hieman taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa on jänönsalaattia, metsäkortetta, metsäalvejuurta, rönsyleinikkiä ja kieloa. Pohjakerros on aukkoinen ja siinä on mm. lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	172
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,14 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puusto on tasaikäinen mutta melko monilajinen: alueella kasvaa nuoria harmaaleppiä, kuusia, koivuja ja pihlajia. Puuston yksipuolisen rakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa on pääosin rentukkaa, terttualpea, metsäalvejuurta, korpikaislaa ja kurjenjalkaa. Pohjakerroksessa on runsaasti vesipintaa, ja paikoin esiintyy lehväsammalia sekä oka- ja korpirahkasammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	173
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	156 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Noro, joka virtaa hiljalleen. Pohjoisemmassa noro levenee ja sen virtaus kasvaa. Uoman varjostus on pääosin heikohkoa, vaikka paikoin onkin tiheämpää puustoa. Puustossa on nuoria koivuja, harmaaleppiä ja kuusia melko harvakseltaan. Paikoin on myös varttuneita kuusia, mutta nekin kasvavat melko harvassa. Ympäröivä puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, eikä uoman ympäristö täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Noro mutkittelee hieman, ja uomassa on hieman lahopuuta. Kiviä on vain uoman pohjoisosassa ja sielläkin harvakseltaan. Norossa on myös suvantokohta. Paikoin on selviä penkereitä, mutta enimmäkseen selkeitä penkereitä ei ole tai luontainen kasvillisuus on palannut pengerten päälle. Reunoilla kasvaa mesiangervoa, korpikaislaa, suo-ohdaketta, rentukkaa, terttualpea ja hiirenporrasta. Pohjoisosassa veden virtaus vähenee ja vehka alkaa vähitellen vallata uomaa. Kaikesta huolimatta noro on luonnontilaisen kaltainen, sillä puuston hakkuun ja erillisen pengerretyn alueen lisäksi norossa ei ole nähtävissä ihmistoiminnan jälkiä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	174
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,46 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Alue on puustoltaan melko nuorta ja lehtipuuvaltaista. Alueella kasvaa pääosin koivua ja pihlajaa, myös muutamia kuusia on seassa. Alueelle on muodostunut hyvin kapeaa lahopuuta. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäkastikkaa, lillukkaa, vuohen- ja koiranputkea, sinivuokkoa, ahomansikkaa sekä metsäalvejuurta. Pohjakerros on hyvin niukka.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	175
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,49
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puustossa kasvaa melko harvassa nuoria koivuja ja harmaaleppiä. Alueen puusto ei ole luonnontilaista tai erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerros on melko rehevä ja monilajinen: alueella kasvaa mm. lehtotesmaa, mesiangervoa, huopaohdaketta, vuohenputkea, metsäalvejuurta, metsäkortetta, kieloa, korpikastikkaa ja käenkaalia. Pohjakerros on aukkoinen, ja paikoin esiintyy mm. palmusammalta, suikerosammalta sekä lehväsammalta. Alueen läheisyydessä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	176
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,82 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alue on pellon tuntumaan muodostunutta lehtoa. Puusto on harvaa, ja paikoin on jopa aukkokohtia. Alueella kasvaa nuoria koivuja ja pihlajaa. Pensaskerroksessa on melko runsaasti taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa kieloa, metsäkastikkaa, koiranputkea ja metsäalvejuurta. Pohjakerros on aukkoinen ja siinä on lähinnä hieman suikerosammalia. Alueella kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	177
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puusto on iältään nuorta ja koostuu kuusesta, koivusta, harmaalepästä ja pihlajasta. Lahopuuta ei juurikaan ole. Puuston yksipuolisen rakenteen ja melko vähälajisen kenttä- ja pohjakerroksen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, kurjenjalkaa, metsäkortetta ja järvikortetta. Pohjakerroksessa on mätäs- ja vesipintojen vaihtelua, ja paikoin esiintyy lähinnä rahkasammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	178
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,24 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Rehevää lehtoa pellon ja kangasmetsän välissä. Alueen puusto koostuu nuorista koivuista, kuusista, harmaalepistä, pihlajista, pajuista ja haavoista. Lahopuuta on niukasti. Kenttäkerroksessa esiintyy hiirenporrasta, metsäalvejuurta, käenkaalia, kieloa ja metsäkortetta. Pohjakerros on niukka. Puuston melko yksipuolisen rakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	179
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Nuoripuustoista lehtokorpea pellon ja kangasmetsän välissä. Puusto koostuu koivuista, kuusista, harmaalepistä ja pihlajista, lahopuuta on alueella vain niukasti. Puuston yksipuolisen ikärakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa esiintyy rentukkaa, hiirenporrasta, metsäkortetta, rönsyleinikkiä, korpikaislaa ja suo-orvokkia. Pohjakerroksessa on rahka- ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	180
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa varttunutta, harvennettua kuusikkoa. Lahopuuta on hieman. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, metsäalvejuurta ja pallosaraa, pohjakerroksessa on korpirahkasammalen, metsäkerrossammalen ja karikkeen muodostamaa mosaiikkia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	181
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,32 ha
Luontotyypit	Kosteat runsasravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Puron ympärillä vallitsevaa kosteaa lehtoa, jonka lajistossa on pienipiirteistä vaihtelua. Paikoin vallitseva lajisto on runsasravinteisen lehdon kasvillisuutta, ja paikoin keskiravinteisen lehdon lajisto hallitsee maisemaa. Puustossa on useampia monimuotoisuudelle merkittäviä piirteitä, kuten ikä- ja tilajakauman vaihtelu sekä lahopuun esiintyminen alueella. Puron ympärillä on sekä järeämpää ja uudistuskypsää, varttunutta että nuorta puustoa, joka koostuu kuusista, koivuista, harmaalepistä ja pihlajista. Pensaskerroksessa kasvaa puun taimien lisäksi vadelmaa, taikinamarjaa ja tuomea. Kenttäkerroksen valtalajina vaihtelevat mesiangervo ravinteisemmilla ja hiirenporras keskiravinteisemmilla paikoilla. Muuta lajistoa ovat mm. rönsyleinikki, metsäkorte, rentukka, sudenmarja, karhunputki, korpikaisla, korpikastikka, käenkaali ja suo-orvokki. Pohjakerroksessa on vaihtelevasti suikerosammalia, lehväsammalia sekä niukemmin rahkasammalia. Monipuolisen puuston sekä puiden ja pensaiden uoman ylle ja reunustoille muodostaman pienilmaston puolesta alue mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	182
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	312 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Aivan puron pohjoisosassa on nähtävissä pengerryksen jälkiä, joita lukuun ottamatta uoma ja sen ympäristö ovat kuitenkin vähintäänkin luonnontilaisen kaltaisia. Uomassa on runsaasti sekä mutkittelua että kiviä, ja lahopuuta on kaatunut uoman ylle useammassa kohtaa. Puroa ympäröivässä puustossa on useampia ekologista tilaa parantavia piirteitä, kuten laji- ja tilajakauman vaihtelua. Siellä täällä kasvaa järeämpiäkin puita. Uomaa ympäröivä kasvillisuus koostuu rehevästä lehtolajistosta, joka luo puron ympärille kosteaa pienilmastoa. Ympäröivän puuston monimuotoisuuden ja uoman yllä vallitsevan kostean pienilmaston puolesta puron ympäristö mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	183
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	286 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Peltoalueiden keskellä virtaava puro, jonka ympärillä kasvaa koivua, harmaa- ja tervaleppää, pihlajaa sekä pajukkoa. Puusto- ja pensaskerroksen lajisto varjostaa uomaa lähes koko matkalta. Uomassa on hieman mutkittelua sekä kiviä erityisesti pohjoisosassa, etelään puron luonnontila heikkenee jonkin verran. Muuta puron ympärillä esiintyvää lajistoa ovat mm. hiirenporras, herukka, koiranputki, vuohenputki, pelto-ohdake (*Cirsium arvense*), röyhyvihvilä (*Juncus effusus*), vehka, voikukat, peltokorte (*Equisetum arvense*), niittyjuola (*Elytrigia repens*), ojakellukka, terttualpi ja ranta-alpi. Vedessä kasvaa ulpukkaa (*Nuphar lutea*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

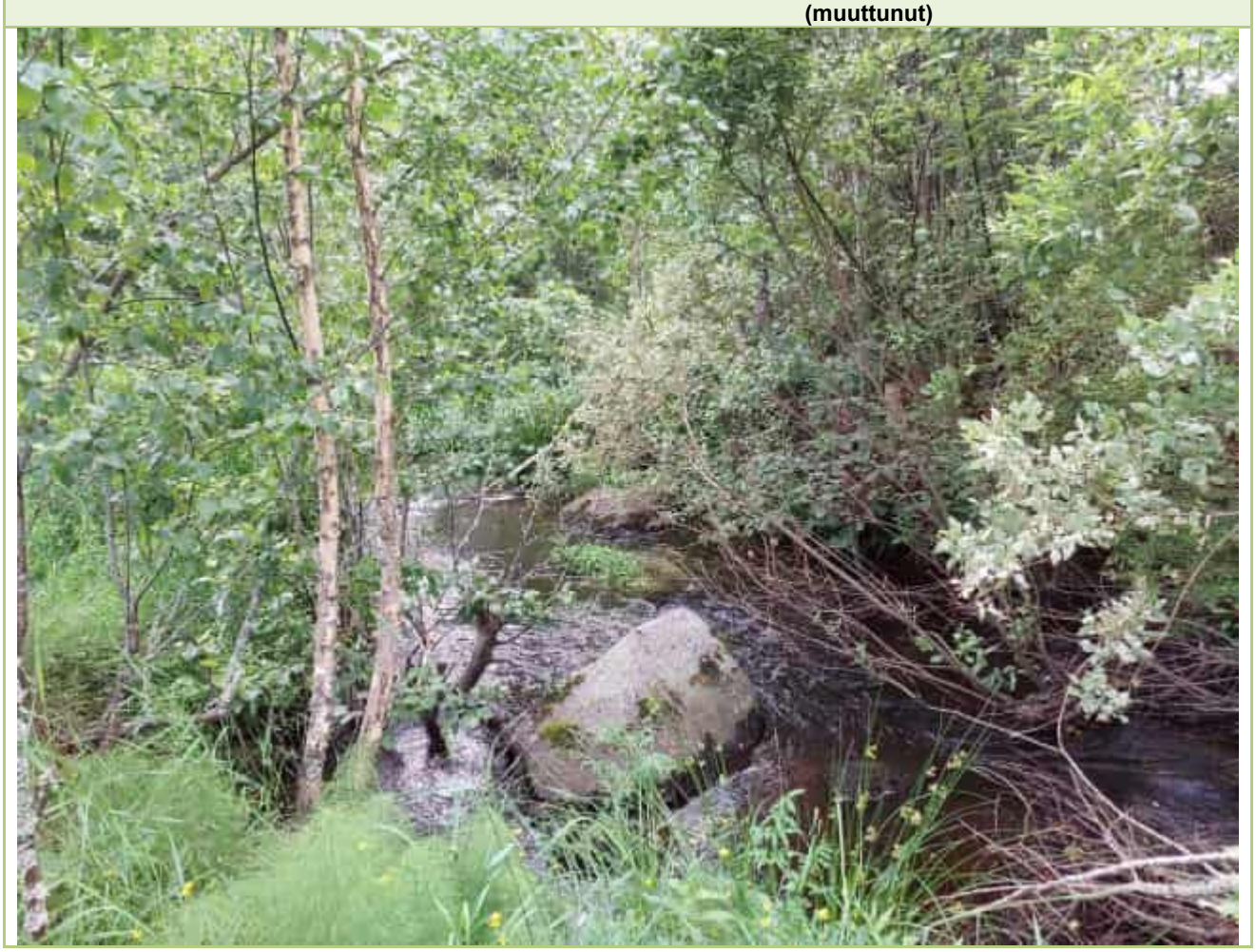

ID	184
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	534 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Peltojen keskellä virtaava puro, jonka ympärillä kasvaa koivua, kuusta, harmaa- ja tervaleppää sekä pajukkoa. Suurin osa puustosta on nuorta, mutta muutamia kookkaampiakin puita esiintyy. Puusto- ja pensaskerroksen kasvillisuus varjostavat uomaa suurimman osan matkasta. Uomassa on hieman loivaa mutkittelua, kiviä tai lahopuuta ei kuitenkaan ole vedessä juurikaan. Muuta puron läheisyydessä esiintyvää kasvillisuutta ovat mm. maitohorsma, nokkonen, lehtopalsami, vehka ja ojakellukka.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	185
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,78 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puusto on harvennettua ja enimmäkseen tasaikäistä kuusikkoa, myös lahopuuta on alueella melko niukasti. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa on sinivuokkoa, käenkaalia, kieloa, metsäalvejuurta, mustikkaa, ahomansikkaa ja rönsyleinikkiä. Pohjakerroksessa esiintyy metsäliekosammalta ja metsäkerrossammalta. Alueella on polku.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**C (heikentynyt)**

Ruutu 6: kohteet 114–119, 141, 142, 148–167, 221, 222 ja 258

Kuva 13. Kaikki selvitysalueen itäisestä keskiosasta rajatut kaavoituksessa huomioitavat arvokkaat luontotyyppikohteet (ks. taulukko 6). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 14. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

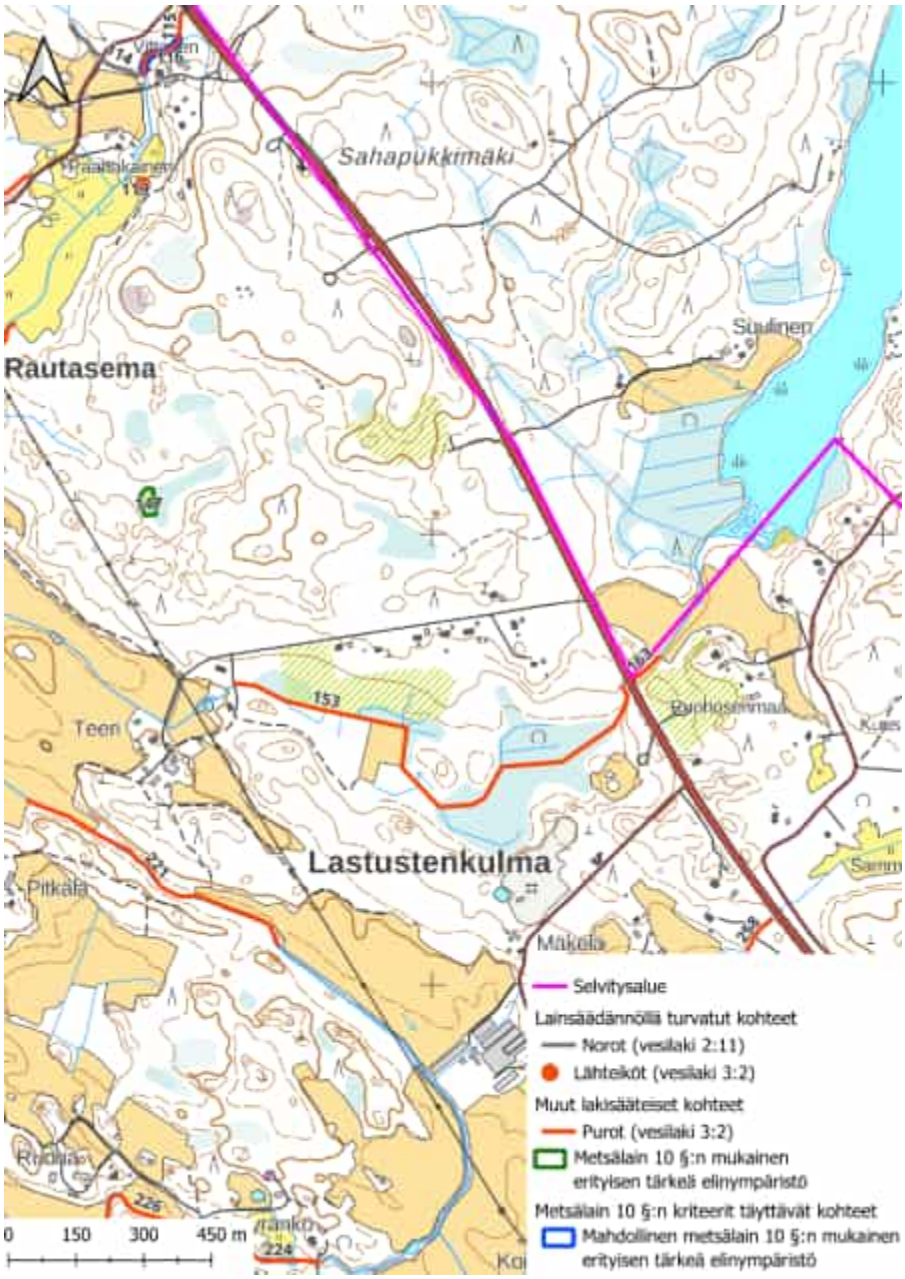

Kuva 14. Selvitysalueen itäisestä keskiosasta rajatut lainsäädännöllä turvatut kohteet, muut lakisääteiset kohteet sekä sellaiset ei-lakisääteiset kohteet, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 6. Ruudun 6 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 13 ja 14. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
114	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
115	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
116	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
117	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
118	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
119	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	1
141	Korpirämeet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
142	Kangasrämeet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (luonnonmetsät 9010) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
148	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
149	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
150	Kangaskorvet (CR)	METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
151	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
152	Lehtokorvet (EN) Lehtomaiset kankaat (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
153	Havumetsävyöhykkeen	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
	purot ja pikkujoet (EN)	purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	
154	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
155	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
156	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
157	Kangaskorvet (CR)	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
158	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
159	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
160	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
161	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
162	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
163	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
164	Pajuluhdat (LC), Koivuluhdat (DD)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140 & metsäluhdat 9080) METSO-kohde (luokka II)	3
165	Avoluhdat (DD)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
166	Avoluhdat (DD)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
167	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
221	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
222	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
258	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 6)

ID	114
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	205 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa varttuneita ja nuoria kuusia, koivuja ja harmaaleppiä. Puusto ja muu kasvillisuus varjostavat uomaa lähes koko matkalta. Puuston rakenne ei kuitenkaan ole kovin monipuolinen, minkä vuoksi uoman ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Vesi kulkee tien ali rumpurakenteen kautta. Uomassa on mutkittelua ja kiviä jonkin verran. Myös lahopuuta on hieman uomassa ja sen yllä. Uomassa oli kartoitushetkellä myös vedettömiä osuuksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	115
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	188 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puroa varjostaa iältään ja tilajakaumaltaan vaihteleva puusto. Uomassa on sekä kiviä että lahopuuta hyvä määrä. Puro myös mutkittelee, eikä sen vierustoilla ole nähtävissä selkeitä pengerryksen jälkiä. Kasvillisuus on alueella luonteenomaista.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	116
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,15 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Puroa ympäröivää kosteaa lehtoa, joka vaihettuu kauempana uomasta tuoreeksi lehdoksi. Puustossa on ikä- ja tilajakauman vaihtelua, ja alueella kasvaa niin uudistuskypsää, varttunutta kuin nuortakin puustoa. Puusto koostuu mm. kuusista, koivuista, harmaalepistä ja pihlajista. Osa puista on selvästi järeämpiä. Lahopuuta on alueella hieman. Puuston monipuolisen rakenteen ja uomaa varjostavan pensaskerroksen ansiosta alue mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa, taikinamarjaa ja tuomea, kenttäkerroksessa taas hiirenporrasta, rönsyleinikkiä, metsäalvejuurta, metsäkortetta, kieloa, käenkaalia ja sudenmarjaa. Laikuittaisessa pohjakerroksessa esiintyy mm. lehväsammalia, metsäkerrossammalta ja suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	117	
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pituus	257 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Uoma kulkee suurimmaksi osaksi peltojen ja piha-alueiden lähistöllä. Uomassa ei juurikaan ole mutkittelua. Suojaavaa puustoa esiintyy vain osan matkasta. Ympäröivään kasvillisuuteen kuuluvat mm. nokkonen, koiranputki, pelto-ohdake ja mesiangervo.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	118
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tuoretta lehtoa, jonka puustossa on ikävaihtelua. Alueella esiintyy niin järeää ja uudistuskypsää, varttunutta kuin nuortakin puustoa. Puusto koostuu enimmäkseen kuusista ja koivuista. Lahopuuta on alueella kuitenkin melko vähän. Muuta lajistoa ovat taikinamarja, sinivuokko, kielo, käenkaali, lillukka ja metsäkurjenpolvi. Pohjakerros on aukkoinen, siellä täällä kasvaa metsäliekosammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	119
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pinta-ala	10 m^2
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Muutaman neliömetrin kokoinen alueella on avointa vesipintaa, jonka ympärillä kasvaa nuorta ja varttunutta kuusta, koivua, harmaaleppää ja pajukkoa. Lahopuuta on melko niukasti. Puusto- ja pensaskerroksen kasvillisuus varjostavat lähdettä joka puolelta, vaikkakin länsipuolella varjostus on hieman vähäisempää. Puuston rakenne ei kuitenkaan ole kovinkaan luonnontilainen, minkä vuoksi lähteikön ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Muuta kasvillisuutta ovat mm. korpikaisla, herukka, metsäkorte, metsäalvejuuri ja kalvaskuirisammal (*Straminergon stramineum*). Avolähteestä n. 10 metrin päässä on kaivo.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	141
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,08 ha
Luontotyypit	Korpirämeet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa pääosin varttunutta tasaikäistä mäntyä. Seassa on muutama kuusi ja koivu. Puustoa on harvennettu. Kenttäkerroksen lajisto ei ole täysin tyypillistä suovarpujen puuttuessa. Mättäillä kasvaa mustikkaa, välipinnoilla taas on pallosaraa, jokapaikansaraa (*Carex nigra*) sekä raatetta paikoin runsaastikin. Pohjakerros on märkää ja upottavaa, ja turvekerros on syvä. Pohjakerroksessa kasvaa mm. varvikko-, räme- ja rimpirahkasammalta (*Sphagnum annulatum*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	142
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (luonnonmetsät 9010)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,22 ha
Luontotyypit	Kangasrämeet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset muut rämeet

Alueen puusto on vanhaa ja kilpikaarnaista männikköä. Puuston iässä on kuitenkin vaihtelua, sillä myös nuorempia mäntyjä ja koivuja on joukossa. Puusto on satunnaisesti jakautunutta mutta melko harvaa. Lahopuuta ei alueella oikeastaan ole. Kenttäkerroksessa kasvaa suopursua, mustikkaa ja pallosaraa. Pohjakerroksessa kasvaa rahkasammalia, kuten varvikko- ja punarahkasammalta, sekä seinäsammalta. Turvekerros on kuitenkin melko syvä, mikä ei ole täysin tyypillistä kangasrämeille. Alueen lähistöllä ei ole ojia, mutta ympäristön puustoa on hakattu.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	148
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,29 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kapeahko korpialue, jonka puusto on koivuvaltaista. Lisäksi esiintyy kuusta, harmaaleppää, pihlajaa ja pajuja. Puustossa on sekä nuorta että varttunutta sukupolvea, lahopuuta on alueella niukasti. Alueen keskusta on puutonta ja hyvin märkää aluetta, jossa kasvaa lähes yksinomaan viitakastikkaa sekä suursaroja. Puuttoman alueen ympärillä on virpapajua ja kurjenjalkaa. Puustoisemmissa reunaosissa esiintyy lisäksi mm. korpikastikkaa ja metsäalvejuurta sekä puolukkaa ja mustikkaa puiden juurilla. Pohjakerrosta peittää jatkuva rahkasammalpeite lukuun ottamatta märintä keskiosaa. Lähistöllä ei ole ojituksia, mutta alueen eteläpuolella on tehty vastikään avohakkuuta, jolla on jo jonkin verran näkyvää kuivattavaa vaikutusta alueen eteläosissa. Varsinaisen suoalueen puuttomuuden vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	149
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,88 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Ruohokorpialue, jonka puustossa on varttunutta ja nuorta kuusta, koivua ja harmaaleppää. Muutamia hieman järeämpiä ja vanhempiakin puita on. Lahopuuta on alueella melko vähän. Puuston rakenne ei kokonaisuudessaan ole kovin monipuolinen, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Muuta lajistoa ovat mm. tuomi, hiirenporras, kurjenjalka, metsäkorte, raate, korpikastikka, terttualpi, metsäalvejuuri ja mustikka. Pohjakerroksen valtalaji on korpirahkasammal. Alueen lähistöllä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	150
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,08 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Korven puusto koostuu varttuneista kuusista, joiden seassa kasvaa hieman koivua ja pihlajaa. Lahopuuta on niukasti. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäkortetta, pallosaraa, metsäalvejuurta, puolukkaa ja mustikkaa. Pohjakerroksessa on korpirahkasammalta, metsäkerrossammalta ja seinäsammalta. Alueen lähistöllä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	151
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,36 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa joitakin varttuneita-uudistuskypsiä kuusia, mutta pääosin alueen puusto on nuorta ja harvaa. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti mm. hiirenporrasta ja metsäalvejuurta, lisäksi on hieman jänönsalaattia, metsäkortetta ja mustikkaa. Pohjakerroksessa on metsäkerrossammalta ja lehväsammalia. Alueen läpi virtaa puro (ID 153).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	152
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,31 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin hanalainen (EN) luontotyyppi Lehtomaiset kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueen lajisto vaihtelee korpimaisen ja lehtomaiselle kangasmetsälle tyypillisen välillä. Erityisesti korpipainanteissa puusto on melko harvaa, kun taas kuivemmilla paikoilla kasvaa varttuneita kuusia ja koivuja sekä nuorempia kuusia. Alueella on lisäksi harmaalepän taimia. Korpiosuuksien puusto ei ole erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa ojakellukkaa, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, rönsyleinikkiä sekä käenkaalia. Pohjakerroksessa esiintyy lehvä- ja suikerosammalia, palmusammalta sekä varvikkorahkasammalta. Alueen vieressä virtaa puro (ID 153), eikä ojituksia ole. Itäosastaan alue kuitenkin rajautuu taimikkoon.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**Suo: B (hyvä), Metsä: C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	153
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	1,2 km
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Luonnontilaisen kaltainen puro pysyy lähes koko matkan melko samanlaisena. Uoma on melko leveä ja syvä, ja leveys vaihtelee noin 3–6 metrin välillä. Virtaus on melko heikkoa, ja puron mutkittelu on suurpiirteistä. Kiviä ei ole näkyvissä kuin ainoastaan paikoin puron reunoilla, ja lahopuutakin on vain hyvin niukasti. Aivan puron itäosassa, juuri ennen tietä, on n. 60 metriä pitkä osuus, jossa virtaus on huomattavasti voimakkaampaa ja kiviä on melko runsaasti näkyvissä, myös lahopuuta on hieman. Pengerryksen jälkiä ei ole koko uoman matkalla, ja rannoilla kasvaa luontaista kasvillisuutta. Puro virtaa useiden eri luontotyyppien, kuten lehtojen, ruohokorpien, peltojen ja kangasmetsien, läpi. Myös puustossa on vaihtelua. Ympärillä on paikoin varttuneita kuusia ja muutamia mäntyjä. Taimikoiden vieressä varjostus on aukkoista. Paikoin taas saraikko vallitsee uoman vieressä. Pääosin puusto kuitenkin varjostaa uomaa, vaikka onkin lähes kaikkialla jollakin tasolla käsiteltyä. Käsittelyn vuoksi puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	154
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,29 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on enimmäkseen nuorta ja harvaa, muutamia varttuneita puita kasvaa kuitenkin siellä täällä. Puusto koostuu pääasiassa kuusista ja koivuista. Kenttäkerroksen valtalaji on metsäalvejuuri, jonka lisäksi esiintyy metsäimarretta ja metsäkortetta. Pohjakerros on aukkoinen, paikoin kasvaa mm. suikerosammalta. Alueen vieressä virtaa puro (ID 153).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	155
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,26 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa melko tasaikäistä varttunutta kuusikkoa. Lahopuuta on vain niukasti. Pensaskerroksessa esiintyy taikinamarjaa, vadelmaa sekä paikoin haavan ja koivun taimia. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti kieloa, jonka lisäksi esiintyy rönsyleinikkiä, metsäkortetta, ahomansikkaa ja sinivuokkoa. Pohjakerrosta peittää metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	156
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,21 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen /EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueella kasvaa tiheään nuoria kuusia, joiden seassa on myös muutamia koivun taimia. Puusto ei kuitenkaan ole erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Alueella on muutama kaatunut lahopuu. Kenttäkerroksessa kasvaa rönsyleinikkiä, mesiangervoa, ojakellukkaa, käenkaalia, leskenlehteä, metsäalvejuurta ja suo-ohdaketta. Pohjakerros on aukkoinen ja siinä esiintyy mm. palmusammalta ja suikerosammalta, rahkasammalia on vain vähän. Vaikka alueella on tehty metsänhoitotoimia, on korven vesitalous säilynyt hyvänä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	157
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,41 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pääosin puustossa kasvaa nuoria kuusia, joiden seassa on muutamia varttuneita koivuja. Paikoin on myös nuorten/varttuneiden kuusien vallitsemia alueita. Kenttäkerros on harva, ja alueella kasvaa mm. metsäalvejuurta, mustikkaa, tähtisaraa (*Carex echinata*), metsäkortetta, paikoin korpikaislaa sekä niukemmin kurjenjalkaa ja terttualpea. Lähes koko pohjakerrosta peittävät varvikko-, korpi- ja vaalearahkasammal. Turvekerros ei ole yhtenäinen. Alueen lähellä kulkee oja.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	158
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,41 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueen puusto on nuorta ja vahvasti harvennettua tasaikäistä koivikkoa, jonka seassa on kuusia ja koivun taimia. Alueen puusto ei ole luonnontilaista tai erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäkortetta, metsäalvejuurta, suo-ohdaketta, viitakastikkaa ja rönsyleinikkiä. Pohjakerroksessa vallitsee korpirahkasammal. Alueella on myös pieniä mättäitä, joilla kasvaa mustikkaa ja seinäsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	159
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,23 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on harvaa ja aukkoista kuusikkoa. Kenttäkerros on melko rehevä mutta vähälajinen, osin puuston avoimuuden vuoksi. Alueella kasvaa pääosin vuohenputkea, ahomansikkaa, metsäkastikkaa ja metsäkortetta. Pohjakerros on aukkoinen, paikoin kasvaa suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	160
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,25 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueella on märempiä painanteita sekä mättäitä, joilla kasvaa kuivahkon kangasmetsän lajistoa. Puustossa kasvaa varttuneita kuusia, joiden seassa on myös jokunen koivu sekä nuorempia kuusia. Lahopuuta on hieman. Kenttäkerroksen lajisto on luonteenomaista, mutta melko harvaa. Alueella kasvaa mm. raatetta, suo-ohdaketta, terttualpea, jouhivihvilää *(Juncus filiformis)* sekä korpikastikkaa. Mättäillä kasvaa puolukkaa. Pohjakerros on paikoin aukkoinen, mutta siellä täällä kasvaa vaalea- ja varvikkorahkasammalta. Kasvillisuus ei ole kovin rehevää tai vaateliasta, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (vähän heikentynyt)**	**A (luonnontilainen)**

ID	161
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,07 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa harvakseltaan varttuneita kuusia, ja siellä täällä on muutama kapea lahopuu. Kenttäkerroksen valtalaji on metsäalvejuuri, paikoin on myös käenkaalia ja metsäkortetta. Pensaskerroksessa esiintyy vadelmaa. Pohjakerrosta peittävät metsäkerrossammal ja suikerosammalet.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	162
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,14 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kivikkoista lehtoa puron varrella. Puusto on hyvin aukkoista, johtuen osittain alueen kivisyydestä ja osittain metsänkäsittelyistä. Alueella kasvaa muutamia nuoria haapoja, ja lähempänä rantaa on varttuneita kuusia sekä koivuja. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti. Pensaskerros on monilajinen ja siinä kasvaa näsiää, tuomea, kuusamaa sekä taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa on metsäalvejuurta, hiirenporrasta, korpi- ja metsäimarretta sekä käenkaalia. Alueen pohjoispuolella on tehty runsaita hakkuita.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	163
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	70 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Runsaasti virtaava puro, jota varjostavat varttuneet haavat ja koivut. Toisella puolella uomaa on tehty hakkuita. Puita esiintyy koko puron matkalla. Puut ovat kuitenkin melko harvassa ja tasaikäisiä, joten kunnon varjostusta tai pienilmastoa ei synny uoman ylle. Ympäröivä puusto ei myöskään ole luonnontilaisen kaltaista, eikä uomaa ympäröivä alue täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puron mutkittelu on melko vähäistä. Uoma on kuitenkin luonnontilaisen kaltainen, sillä siinä on kiviä, ja muutama lahopuu on kaatunut uoman ylle. Reunoilla on runsaasti kiviä ja niiden päällä kasvaa jo sammalia ja luontaista kasvillisuutta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	164
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140 & metsäluhdat 9080)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12
Luontotyypit	Pajuluhdat, joka on säilyvä (LC) luontotyyppi Koivuluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Metsäluhdat, joissa on luhtalajeja ja luhdille ominaista märkä- ja mätäspintojen vuorottelua

Alue on märkä ja vesipintaa on runsaasti, myös mätäspintoja on siellä täällä. Puustossa vallitsevat satunnaisesti jakautuneet nuoret koivut, paikoin puusto taas on niukempaa ja pajuvaltaista. Alueella on muutamia koivumaalahopuita. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. ranta-alpea, luhtasuoputkea (*Peucedanum palustre*), järvikortetta, viitakastikkaa, rantamataraa (*Galium palustre*) sekä hieman järviruokoa (*Phragmites australis*). Pohjakerros on niukka.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	165
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,20 ha
Luontotyypit	Avoluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alue on järven rannassa olevaa puutonta luhtaa. Kiiltopajua on siellä täällä yksittäisinä pieninä kasvustoina. Kenttäkerroksessa on kurjenjalkaa, luhtasaraa, harmaasaraa, luhtavillaa ja järviruokoa. Pohjakerrosta peittävät lähes kauttaaltaan vaalea- ja okarahkasammal, paikoin on myös paljasta turvetta sekä korpikarhunsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (vähän heikentynyt)**	**A (luonnontilainen)**

ID	166
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,13 ha
Luontotyypit	Avoluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Rantaviivan tuntumassa sijaitsevaa puutonta luhtaa, jonka kenttäkerroksessa esiintyy järviruokoa, luhtavillaa, kurjenjalkaa ja suursaroja. Pohjakerrosta peittävät rahkasammalet.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**A (luonnontilainen)**

ID	167
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Rinteessä, lähellä järvenrantaa sijaitsevaa kosteaa lehtoa, jonka puusto on iältään nuorta, osin juuri ja juuri varttunutta. Puustossa on lajivaihtelua: alueella esiintyy koivua, harmaaleppää, kuusta, raitaa, pihlajaa ja haapaa. Lahopuuta on jonkin verran. Siellä täällä on muutamia järeämpiä kantoja. Pensaskerroksessa kasvaa tuomea, herukkaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa on hiirenporrasta, metsäkortetta, metsäalvejuurta, karhunputkea, ahomansikkaa ja metsäimarretta. Pohjakerros on melko niukka, paikoin esiintyy metsäliekosammalta ja suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**C (heikentynyt)**

ID	221
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	665 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron eteläpuolella kasvaa uomaa varjostavaa, iältään uudistuskypsää ja varttunutta puustoa. Alueella on muutamia järeämpiäkin puita. Puusto koostuu kuusista, koivuista, harmaalepistä ja pihlajista. Puustoa on kuitenkin selvästi harvennettu, eikä uoman lähiympäristö täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uoman pohjoispuolella puustoa on hieman vähemmän, mutta kuitenkin suurimman osan matkasta. Uomassa ja sen yllä on jonkin verran lahopuuta, kiviä on sen sijaan vain niukasti vedessä. Paikoin on nähtävissä pengerryksen jälkiä, mutta penkereille on jo alkanut monin paikoin muodostua luontaista kasvillisuutta. Uoman läheisyydessä kasvaa mm. hiirenporrasta, metsäalvejuurta, terttualpea, vehkaa, korpikastikkaa, korpikaislaa, metsäkortetta ja rönsyleinikkiä. Vedessä on ulpukkaa. Uomassa on hieman loivaa mutkittelua.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	222
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	399 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puroa varjostaa sen lounaispuolella kasvava kuusista ja koivuista koostuva puusto. Sen sijaan uoman koillispuoli on avointa peltoaluetta. Uoma ei mutkittele, eikä siinä ole kiviä tai lahopuuta. Uoman vierellä kasvaa mm. röyhyvihvilää, vehkaa, korpikastikkaa ja terttualpea.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	258
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	84 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron ympärillä kasvaa nuoria kuusia ja koivuja sekä näiden taimia, jotka varjostavat uomaa. Lahopuuta on hyvin niukasti. Muuta lajistoa ovat rönsyleinikki, mustikka, rentukka ja metsäalvejuuri. Puron vesi kulkee rumpurakenteen kautta tien ali. Uoma ei juurikaan mutkittele, mutta vedessä on runsaasti kiviä. Alueella on hieman roskaa. Uomaa ympäröivä puusto on rakenteeltaan melko yksipuolista, minkä vuoksi puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

Ruutu 7: kohteet 186–220 ja 224–245

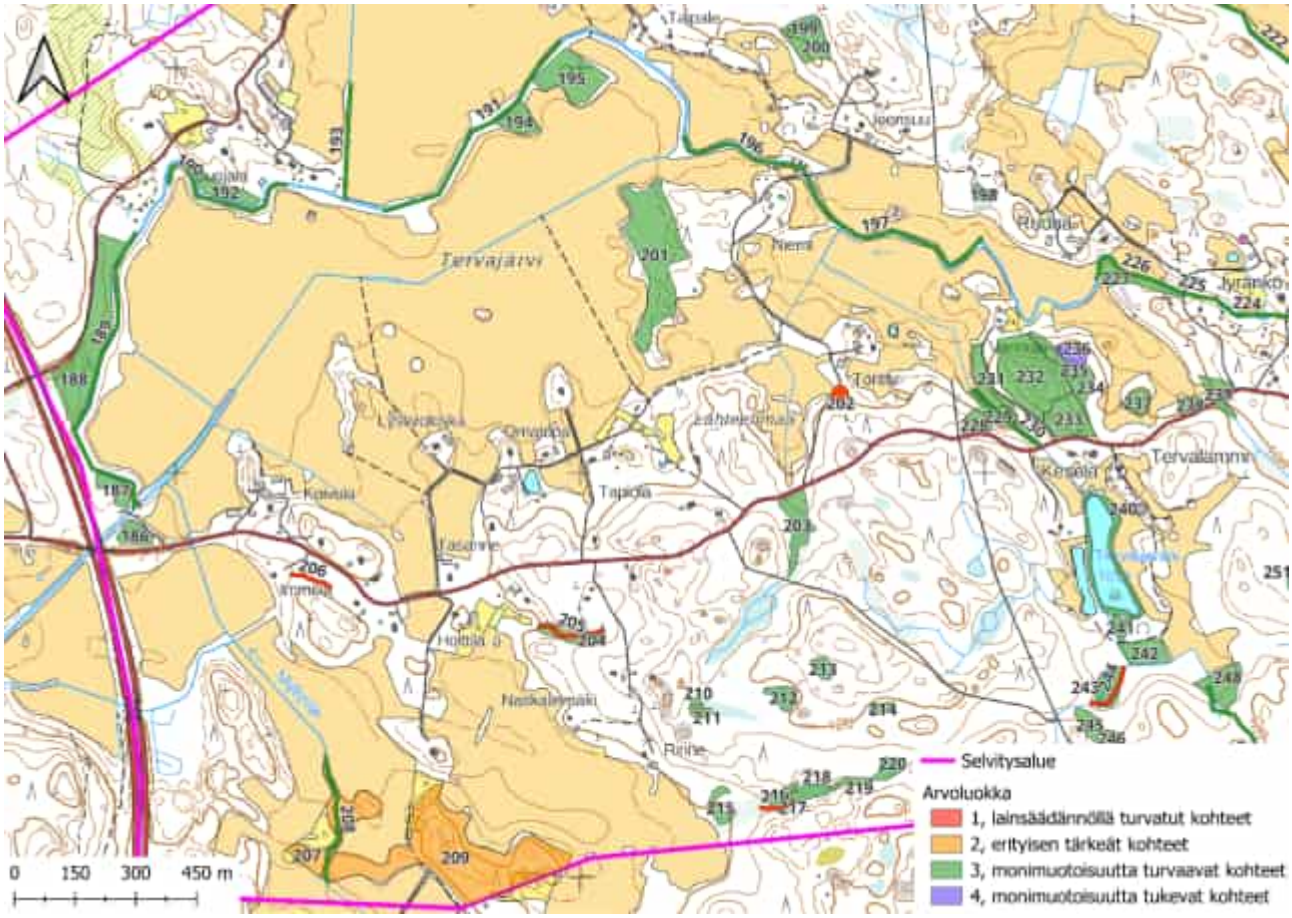

Kuva 15. Kaikki selvitysalueen lounaisosasta rajatut kaavoituksessa huomioitavat arvokkaat luontotyyppikohteet (ks. taulukko 7). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 16. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

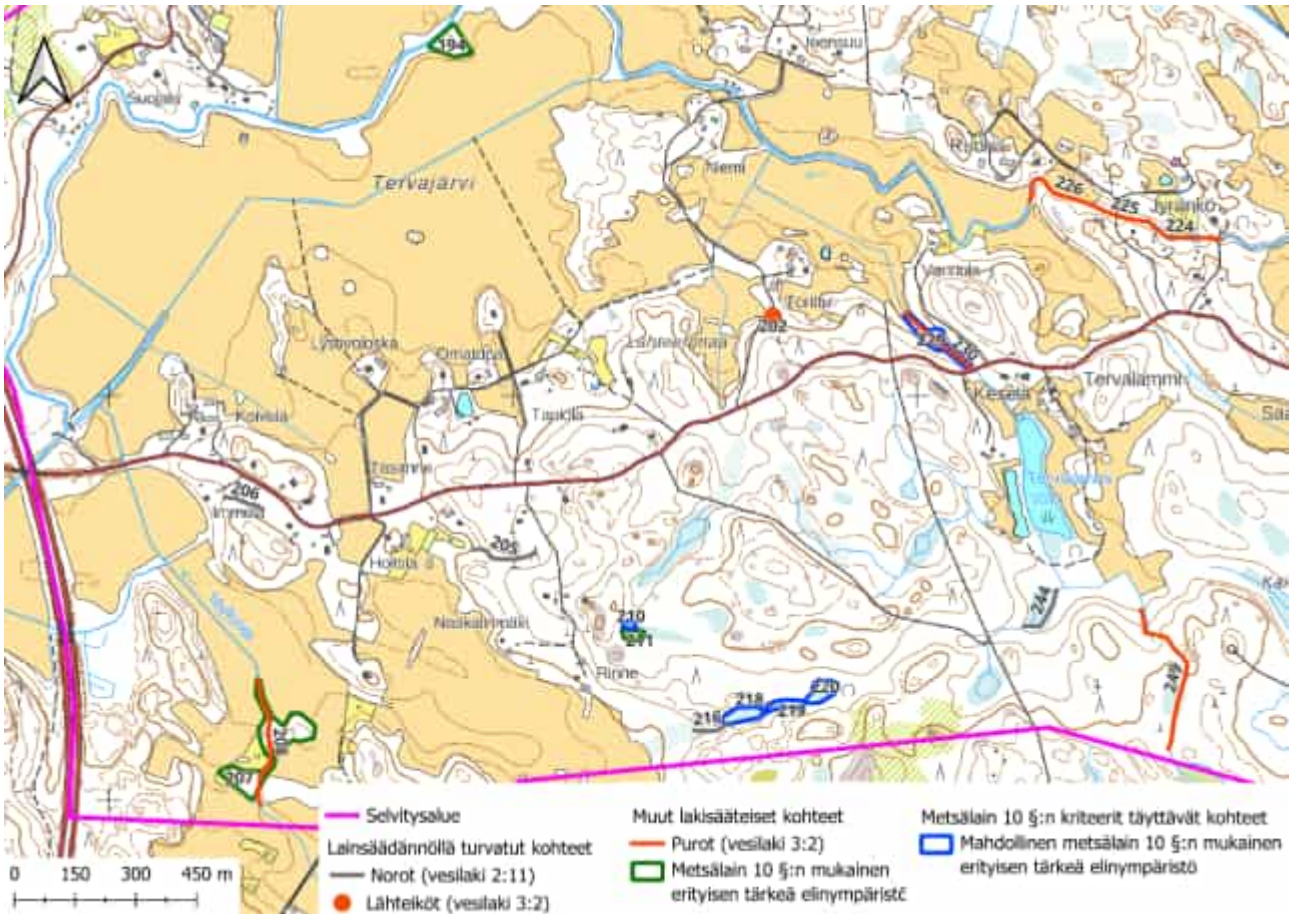

Kuva 16. Selvitysalueen lounaisosasta rajatut lainsäädännöllä turvatut kohteet, muut lakisääteiset kohteet sekä sellaiset ei-lakisääteiset kohteet, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 7. Ruudun 7 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 15 ja 16. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
186	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
187	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
188	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
189–191	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
192	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
193	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
194	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
195	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
196	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
197	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
198	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
199	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
200	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
201	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
202	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) Uhanalainen luontotyyppi	1

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
203	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT), Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
204	Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
205	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
206	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
207	Hakamaat (CR)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (hakamaat ja kaskilaitumet 9070) Uhanalainen luontotyyppi	2
208	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
209	Hakamaat (CR)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (hakamaat ja kaskilaitumet 9070) Uhanalainen luontotyyppi	2
210	Ruohokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
211	Saranevat (VU)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Uhanalainen luontotyyppi	3
212	Varpukorvet (EN)	METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
213	Kangasrämeet (EN)	METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
214	Varpukorvet (EN)	METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
215	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
216	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
217	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
218	Ruohokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
219	Lehtokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I)	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
		Uhanalainen luontotyyppi	
220	Ruohokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
224	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
225	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
226	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
227	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
228	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
229	Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
230	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
231	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
232	Tuoreet kankaat (VU)	Uhanalainen luontotyyppi	3
233	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
234	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
235	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
236	Tuoreet kankaat (VU)	Uhanalainen luontotyyppi	4
237	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
238	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
239	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
240	Metsäluhdat (DD) Avoluhdat (DD)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (metsäluhdat 9080 & vaihettumissuot ja rantasuot 7140)	3
241	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
		suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	
242	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
243	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
244	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
245	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 7)

ID	186
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,39 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puron ja tien välissä sijaitsevan lehdon puustossa kasvaa varttuneita ja nuorempia haapoja sekä muutama nuori kuusi ja harmaaleppä. Vanhimmat puut puuttuvat, ja lahopuutakin on vain niukasti – puusto ei siis ole täysin luonnontilaista. Pensaskerros on kuitenkin hyvin kehittynyt ja siinä kasvaa kuusamaa, taikinamarjaa, tuomea sekä mm. haavan taimia. Kenttäkerroksessa on mustakonnanmarjaa, metsäkurjenpolvea, koiranputkea ja kieloa. Lisäksi alueella kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji. Pohjakerroksessa on runsaasti kariketta sekä paikoin metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	187
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,41 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puron ja tien välissä sijaitsevan lehdon puustossa on runsaasti nuoria harmaaleppiä sekä muutama nuori vaahtera ja pihlaja. Lisäksi alueella on muutamia vanhoja haapoja. Lahopuuta ei kuitenkaan ole, ja vanhoja kantoja on melko runsaasti. Pensaskerros on hyvin tiheä ja kehittynyt: alueella kasvaa tuomea, taikinamarjaa ja kuusamaa. Kenttäkerros on vähälajinen tiheän pensaikon vuoksi, paikoin esiintyy mm. kieloa ja mustakonnanmarjaa. Pohjakerroksessa on niukasti suikerosammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	188
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	2,81 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron vierellä sijaitsevaa lehtoa, jossa on paikoin tuoreen ja paikoin kostean lehdon kasvillisuutta. Puusto on melko nuorta ja kuusivaltaista, koivuja kasvaa siellä täällä. Puustoa on harvennettu melko runsaasti, ja paikoin näkyy sekä kantoja että hakkuujätettä. Koska puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, ei alue täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerros on melko harvaa, paikoin esiintyy taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäkortetta, metsäalvejuurta, ahomansikkaa ja hiirenporrasta. Alueella on myös muutamia tuoreen kangasmetsän laikkuja, joissa kasvaa mustikkaa. Pohjakerroksessa on karikkeen lisäksi metsäkerrossammalta ja kangaskynsisammalta. Alueen pohjoisosassa kasvaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	189–191
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	795 m + 416 m + 630 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Melko leveä ja sameavetinen puro, jonka yllä oleva varjostus on vain toispuoleista. Länsi- ja pohjoisrannalla on tiheää puustoa, joka koostuu pääosin kuusista ja koivuista, ja varjostus on uoman yllä riittävää. Sen sijaan itä- ja eteläpuolella uomaa ei ole miltei lainkaan puustoa, vaan paikoin esiintyy vain pajuja ja yksittäisiä nuoria pihlajia. Itärannan penkereellä on osan matkaa myös kasvitonta ajouraa, johon kasvillisuus on kuitenkin vähitellen palaamassa. Koska puron toinen puoli on puutonta, ei puron ylle pääse muodostumaan kosteaa pienilmastoa. Tästä syystä puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puro mutkittelee loivasti, ja reunoilla on paikoin kiviä. Puron ja sitä ympäröivien peltoalueiden sijaan alueella on kuuleman mukaan aikanaan ollut järveä, joka on sittemmin kuivatettu patovallin avulla.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	192
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,52 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron reunalla sijaitsevaa lehtoa. Rannassa on vähälajista varttunutta kuusimetsää, ja hieman ylempänä kasvaa varttuneita kuusia sekä muutama koivu. Paikoin on myös haaparyhmiä. Pensaskerros on paikoin kehittyneempää koostuen taikinamarjasta ja tuomesta. Paikoin pensaskerros taas on aukkoisempi ja muodostuu vain taikinamarjasta. Kenttäkerros on melko vähälajinen. Alueella kasvaa ahomansikkaa, käenkaalia, jänönsalaattia, nokkosta, koiranputkea, mustakonnanmarjaa ja rönsyleinikkiä. Pohjakerroksessa on paljon kariketta ja paikoin lehväsammalia sekä metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	193	
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pituus	283 m	
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Peltojen välissä kulkeva puro, jota lehtipuut varjostavat toispuoleisesti. Uomassa ei ole mutkittelua.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	194
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut)
Pinta-ala	0,45 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Lehtipuuvaltaiset yli 70-vuotiaat lehdot

Puron ja pellon välissä sijaitsevassa lehdossa on paljon vanhoja ja varttuneita haapoja, joiden seassa on nuoria pihlajia. Puuston ikäjakauma on hyvä ja tilajakauma satunnainen. Pensaskerros on kehittynyt ja alueella kasvaa mm. tuomea, haavan ja pihlajan taimia, taikinamarjaa sekä vadelmaa. Lahopuuta on hyvin kuvion pinta-alaan nähden, yhteensä kahdeksan runkoa. Kenttäkerros on monilajinen: alueella kasvaa runsaasti kieloa, jonka lisäksi esiintyy rönsyleinikkiä, koiran- ja vuohenputkea, voikukkaa, nokkosta, mustakonnanmarjaa, metsäkurjenpolvea, nuokkuhelmikkää, ahomataraa ja lillukkaa. Pohjakerroksessa on paljon kariketta ja sen seassa suikero- ja lehväsammalia. Puro tuo monimuotoisuutta alueelle.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**A (luonnontilainen)**

ID	195
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1,37 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Peltojen ja puron väliin jäävä lehtoalue. Puustossa on pääosin varttunutta koivua, joiden seassa on myös kuusia. Ikäjakaumassa on vaihtelua, mutta vanhat puut puuttuvat. Paikoin puustoa on enemmänkin harvennettu. Lahopuuta on muutamia, joista osa on ihmisen kaatamia. Pensaskerros on kehittynyt ja siinä on taikinamarjaa, herukkaa, vadelmaa, tuomea sekä pihlajan taimia. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, hiirenporrasta, rönsyleinikkiä, kieloa, metsäimarretta, jänönsalaattia sekä nokkosta. Pohjakerroksessa esiintyy metsäkerrossammalta, seinäsammalta, lehväsammalia, kangaskarhunsammalta sekä palmusammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	196
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	347 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puro-osuuden molemmin puolin on peltoa, mutta aivan puron vieressä kasvaa harvakseltaan puita. Varjostusta uoman ylle luovat paikoin varttuneet koivut, pihlajat ja kiiltopajut. Virtaus on melko runsasta, mutta uomassa ei ole kiviä tai lahopuuta. Uoman mutkittelu on loivaa. Rannalla kasvaa runsaasti järviruokoa. Puron ja sitä ympäröivien peltoalueiden sijaan alueella on kuuleman mukaan aikanaan ollut järveä, joka on sittemmin kuivatettu patovallin avulla.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	197
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	555 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Peltojen välissä virtaava puro, jonka vierustoilla kasvavat koivut ja pajut varjostavat uomaa vähintään kohtalaisesti lähes koko matkalta. Puron läheisyydessä esiintyy mm. mesiangervoa, nokkosta, vuohenputkea, pelto-ohdaketta ja karhunputkea. Uomassa on loivaa mutkittelua. Puron ja sitä ympäröivien peltoalueiden sijaan alueella on kuuleman mukaan aikanaan ollut järveä, joka on sittemmin kuivatettu patovallin avulla.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

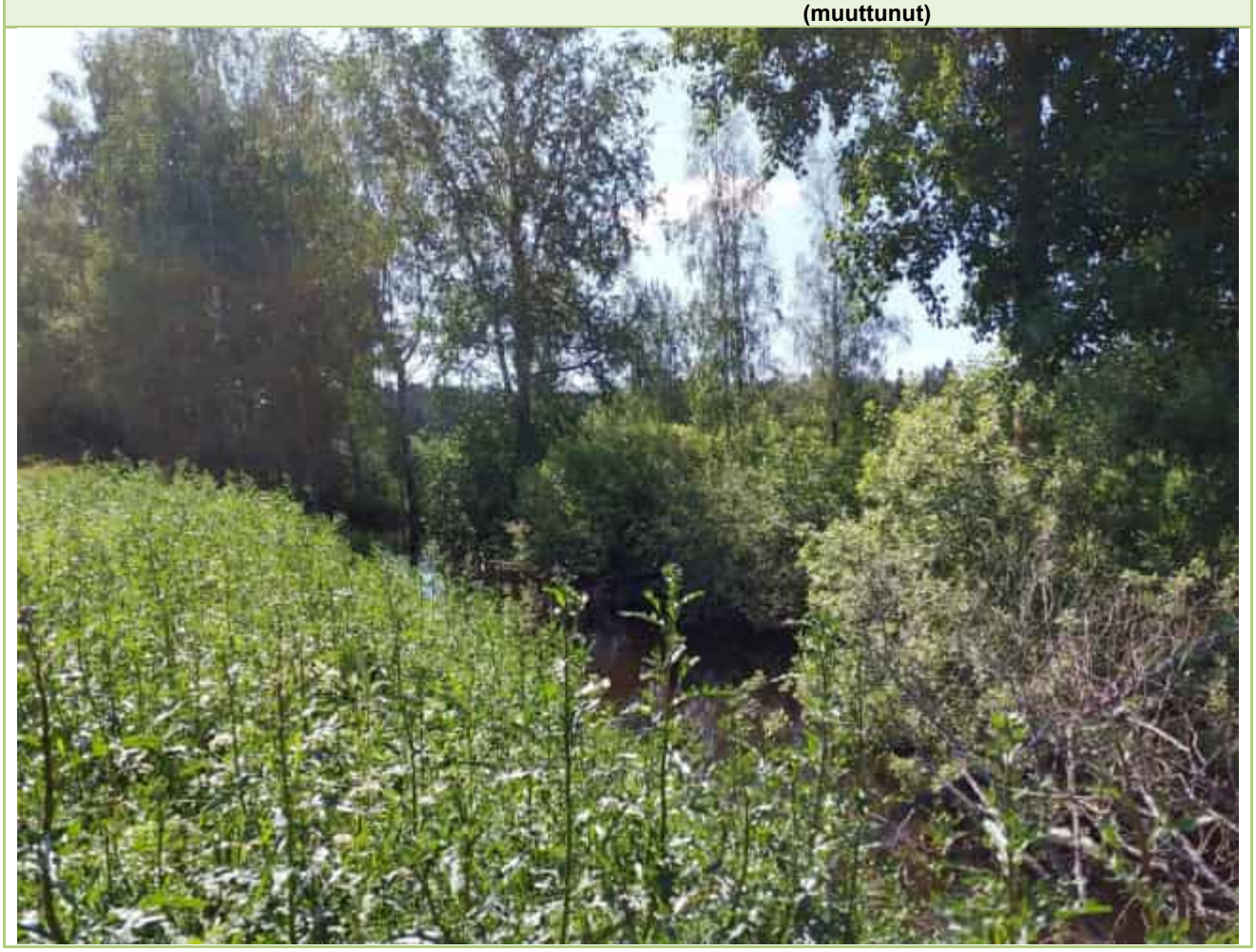

ID	198
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,15 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Ruohokorven puusto koostuu tasaikäisistä ja nuorista koivuista, kuusista sekä harmaalepistä. Seassa kasvaa myös pihlajan taimia. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerroksessa esiintyy raatetta, kurjenjalkaa, korpikastikkaa, metsäkortetta, hiirenporrasta, metsäalvejuurta ja mustikkaa. Pohjakerroksen valtalaji on korpirahkasammal. Alueen lähistöllä ei ole ojituksia. Puuston yksipuolisen rakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	199	
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pinta-ala	0,13 ha	
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Alueen puusto koostuu tasaikäisistä nuorista koivuista, haavoista ja pihlajista, lahopuuta ei juurikaan ole. Muuta lajistoa ovat mm. hiirenporras, metsäalvejuuri, korpikaisla, rönsyleinikki ja sinivuokko.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	200
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,79 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kivisen alueen puusto koostuu enimmäkseen nuorista ja tasaikäisistä lepistä, joiden seassa kasvaa myös koivua ja kuusta. Pensaskerroksessa on pihlajan taimia, vadelmaa ja taikinamarjaa. Kenttäkerroksen lajistoa ovat sinivuokko, sananjalka, metsäalvejuuri, kielo ja karhunputki. Pohjakerros on niukka, siellä täällä esiintyy lähinnä metsäliekosammalta ja metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	201
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	3,33 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Peltojen välissä vallitsevaa tuoretta lehtoa, jonka puusto on nuorta ja koostuu kuusesta, koivusta, harmaalepästä ja pihlajasta. Pensaskerroksessa kasvaa tuomea, taikinamarjaa ja vadelmaa, kenttäkerroksessa on mm. mustakonnanmarjaa, sinivuokkoa, kieloa, koiranputkea, hiirenporrasta ja metsäalvejuurta. Pohjakerros on aukkoinen, siellä täällä kasvaa kuitenkin metsäliekosammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	202
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160)
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pinta-ala	25 m^2
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Selvästi ympäristöstään erottuva avovesipinta, jonka ympärillä kasvaa varttunutta kuusikkoa sekä koivua, harmaaleppää ja pihlajaa. Lähteen yllä ei ole lahopuuta. Puusto varjostaa lähdettä kohtalaisesti: lähteen lounaispuolella on tie, jonka kohdalla puusto on harvempaa. Ympärillä kasvaa mm. rönsyleinikkiä, metsäalvejuurta, metsäkortetta ja metsäkerrossammalta. Vedessä oli kartoitushetkellä hyvin runsaasti nuijapäitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	203
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,79 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puusto on melko harvaa ja tasaikäistä eikä rakenteeltaan luonnontilaista. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa ja herukkaa. Alueen keskivaiheilla esiintyy hiirenporrasta, metsäalvejuurta, viitakastikkaa ja metsäkortetta. Reunoja kohti rehevämpi kasvillisuus vähenee ja käenkaali, metsäkurjenpolvi sekä ahomansikka runsastuvat. Pohjakerroksessa kasvaa pääasiassa seinäsammalta ja metsäkerrossammalta. Alueen keskiosassa on kosteampi kohta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	204
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,46 ha
Luontotyypit	Kosteat runsasravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lehdoille tyypillistä lajistollista monipuolisuutta

Uoman ympärille kiviseen maastoon muodostunutta lehtoa, jonka puusto koostuu pääosin kuusesta, koivusta ja harmaalepästä. Puusto on iältään nuorta-varttunutta. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti. Pensaskerroksessa kasvaa puiden taimien lisäksi tuomea, herukkaa ja lehtokuusamaa. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. matalaa mesiangervoa, hiirenporrasta, metsäalvejuurta, kivikkoalvejuurta, käenkaalia, metsäkortetta, lillukaa, rönsyleinikkiä, koiranputkea, metsäkurjenpolvea ja mustikkaa. Pohjakerros on aukkoinen, mutta yleisesti alueella kasvaa kuitenkin mm. metsäliekosammalta, palmusammalta ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	205
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	164 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lehdossa virtaavaa uomaa varjostaa koko matkalta kuusista, koivuista ja harmaalepistä koostuva puusto. Uomassa oli kartoitushetkellä vaihteleva määrä vettä: itäosassa vettä oli runsaasti, kun taas lännempänä veden määrä uomassa oli selkeästi vähäisempi. Uoman ympäristö on paikoin hyvinkin kivistä, ja vesi kulkee osan matkaa kivien alla. Uoma mutkittelee jonkin verran. Noron ympärillä kasvaa pensaskerroksessa tuomea, puiden taimia ja lehtokuusamaa. Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. hiirenporras, kivikkoalvejuuri, rönsyleinikki, matala mesiangervo ja käenkaali. Pohjakerroksessa esiintyy metsäliekosammalta, palmusammalta ja lehväsammalia. Uomaa ympäröivän puuston rakenne ei ole erityisen monipuolinen, minkä vuoksi noron ympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	206
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	104 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Harvennetussa talousmetsässä kulkeva noro, jota ympäröivä puusto koostuu männystä, kuusesta ja koivusta. Luontaisesti syntynyttä lahopuuta ei ole noron lähettyvillä paljoakaan. Uomassa oli kartoitushetkellä vain hyvin niukasti vettä. Noron ympärillä esiintyy mm. rönsyleinikkiä, hiirenporrasta ja suo-ohdaketta. Pohjakerroksessa on mm. luhtakuirisammalia ja rahkasammalia. Noroa ympäröivä puusto on selvästi käsiteltyä, eikä uoman ympäristö täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	207
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (hakamaat ja kaskilaitumet 9070)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	1,58 ha
Luontotyypit	Hakamaat, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen harvahko puusto on enimmäkseen lehtipuuvaltaista sekä ikä- ja tilajakaumaltaan vaihtelevaa. Harmaaleppä on monin paikoin valtalaji, jonka lisäksi esiintyy koivua, mäntyä, kuusta, pihlajaa ja katajaa. Iältään uudistuskypsän puuston lisäksi siellä täällä on sekä nuorempia että vanhempia, järeitä puuyksilöitä. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti, erityisesti pohjoisosassa. Kuvion keskellä kulkee puro, ja maasto on alueella monin paikoin kivistä. Pensaskerroksessa kasvaa puiden taimien lisäksi lähinnä katajaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksen lajisto koostuu sekä niitty- että kangasmetsäkasvillisuudesta: esimerkkeinä metsäalvejuuri, vuohenputki, apilat (*Trifolium*), käenkaali, nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*), siankärsämö (*Achillea millefolium*), ahomansikka, metsäkurjenpolvi, niittyleinikki (*Ranunculus acris*), koiranheinä (*Dactylis glomerata*), mesiangervo, nurmirölli (*Agrostis capillaris*) ja hiirenporras. Alueella esiintyy jonkin verran myös ns. miinuskasveja, joilla on negatiivinen indikaattoriarvo perinnebiotoopeilla esiintyessään. Tällaisia ovat esimerkiksi koiranputki ja voikukat. Myös osa jo edellä mainitusta lajistosta luetaan miinuslajeiksi, mutta vain silloin, jos kyseisiä lajeja esiintyy perinnebiotoopilla runsaasti. Pohjakerros on paikoin niukempi ja savisempi, mutta yleisesti esiintyy mm. niittyliekosammalta (*Rhytidiadelphus squarrosus*). Kuviolla esiintyy yleisesti terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji. Alueen pohjoisosassa kulkee selkeä karjan käyttämä polku. Alue on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
2, erityisen tärkeät kohteet	**B (hyvä)**	**Ei sovelleta**

ID	208
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	321 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Perinnebiotooppikuvioiden ja laidunalueiden keskellä virtaava puro, jonka yllä on kohtalaisesti varjostavaa puustoa. Puusto on monilajista ja koostuu mm. kuusista, männyistä, koivuista, katajista ja tervalepistä. Pohjoisemmassa puron ympäristö vaihtuu puustoisemmasta hakamaasta avoimempaan laidunalueeseen, jossa uomaa varjostaa lähinnä pajupensaikko. Lahopuuta on uoman yllä hyvin niukasti, eikä uoma mutkittele paljoakaan. Puron välittömässä ympäristössä kasvaa lisäksi mm. terttualpea, hiirenporrasta, korpikaislaa, rantapalpakkoa (*Sparganium emersum*) ja rentukkaa. Eteläosissa purossa kasvaa ulpukkaa. Puron ympäristö on jo ennestään rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	209
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (hakamaat ja kaskilaitumet 9070)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	6,30 ha
Luontotyypit	Hakamaat, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Laaja hakamaa-alue, jonka puustossa ja kasvillisuudessa on jonkin verran vaihtelua. Harvaan kasvavan puuston valtalajeja ovat alueen länsiosaa lukuun ottamatta kuusi ja mänty, joiden lisäksi alueella kasvaa koivua, harmaaleppää ja katajaa. Alueen länsiosissa harmaalepällä on selvempi valta-asema puustossa. Puuston iässä on vaihtelua, ja erityisesti mäntyjen joukossa on myös selvästi vanhempia, kilpikaarnaisia ja järeitä yksilöitä. Myös nuorempia puita, erityisesti koivuja, kasvaa alueella. Lahopuuta on niukasti. Maasto on paikoin kivisempää ja kallioisempaa. Pensaskerroksessa esiintyy kuusen ja koivun taimia sekä katajaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksen lajisto koostuu sekä niitty- että kangasmetsälajeista: metsäkurjenpolvi, vuohenputki, ojakellukka, koiranheinä, poimulehdet (*Alchemilla*), sinivuokko, ahomansikka, käenkaali, metsäalvejuuri, nurmilauha, apilat, ahopäivänkakkara (*Leucanthemum vulgare*), mesiangervo, kurjenkello (*Campanula persicifolia*) ja huopaohdake ovat esimerkkejä alueella esiintyvästä kasvillisuudesta. Alueella esiintyy jonkin verran myös ns. miinuskasveja, joilla on negatiivinen indikaattoriarvo perinnebiotoopeilla esiintyessään. Tällaisia ovat esimerkiksi koiranputki, voikukat ja nokkonen. Myös osa jo edellä mainitusta lajistosta luetaan miinuslajeiksi, mutta vain silloin, jos kyseisiä lajeja esiintyy perinnebiotoopilla runsaasti. Pohjakerroksessa kasvaa mm. niittyliekosammalta ja seinäsammalta. Alueella kasvaa jonkin verran terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
2, erityisen tärkeät kohteet	**B (hyvä)**	**Ei sovelleta**

ID	**210**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,05 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alue on kosteassa kohdassa sijaitsevaa korpea. Puusto on erirakenteista ja siinä on varttunutta kuusta sekä yksi mänty, lisäksi seassa on nuorempia koivuja ja kuusia. Välipintojen kenttäkerroksessa kasvaa lähes yksinomaan runsaasti raatetta, mättäillä on lisäksi mustikkaa. Pohjakerros on mättäitä lukuun ottamatta yhtenäistä korpi- ja vaalearahkasammaleen muodostamaa pintaa, mättäillä on seinäsammalta. Alueen läheisyydessä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	211
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Saranevat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alue on pääasiassa kangasmaan ympäröimää avosuota. Alueella on muutama nuori koivu ja koivun taimi. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti luhtasaraa ja riippasaraa (*Carex paupercula*), lisäksi on raatetta, tupasvillaa ja suokukkaa (*Andromeda polifolia*). Pohjakerrosta peittää sararahkasammal. Ympäristössä ei ole ojituksia eikä muita suota kuivattavia tekijöitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	212
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,31 ha
Luontotyypit	Varpukorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puusto kasvaa pääosin mättäillä koostuen varttuneista ja nuorista koivuista sekä muutamasta kuusesta. Lisäksi on varttuneita ja jopa vanhoja mäntyjä. Lahopuuta on vain vähän. Kenttäkerroksessa on muurainta ja pallosaraa, mättäillä kasvaa mustikkaa. Lisäksi esiintyy hieman metsäalvejuurta. Pohjakerroksessa vallitsee korpirahkasammal. Alueella ei ole suota kuivattavia tekijöitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	213
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,19 ha
Luontotyypit	Kangasrämeet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset muut rämeet

Alueella kasvaa tasaisesti varttuneita mäntyjä. Seassa on muutamia nuoria koivuja ja kuusia. Kenttäkerroksen valtalaji on mustikka, jonka lisäksi esiintyy muurainta, metsäalvejuurta ja juolukkaa. Alueella on muutama kelo. Pohjakerroksessa on varvikkorahkasammalta, ja turvekerros on ohut. Joukossa on myös runsaasti metsäsammalia. Alueen lähettyvillä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	214
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,14 ha
Luontotyypit	Varpukorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puustossa on nuoria koivuja, muutama nuori kuusi, yksittäinen vanha mänty sekä pajuja. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa ja pallosaraa. Pohjakerroksessa on korpikarhunsammalta ja korpirahkasammalta, paikoin on vesipintoja. Alueen lähettyvillä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	215
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,29 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on iältään juuri ja juuri varttunutta kuusikkoa, jonka seassa kasvaa myös koivuja ja mäntyjä. Vanhemmat puut puuttuvat, ja puusto on melko tasaikäistä. Alueella on myös metsänkäsittelyn jälkiä. Pensaskerrosta ei oikeastaan ole. Kenttäkerroskin on melko vaatimaton, ja alueella esiintyy mm. käenkaalia, sinivuokkoa, ahomansikkaa ja lillukkaa. Pohjakerroksessa on kariketta ja metsäsammalia, kuten metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	216
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	87 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Hyvin virtaava noro, joka kulkee lehdon läpi. Uomaa varjostavat melko nuoret, tasaikäiset koivut ja kuuset. Ympäröivä puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Noro mutkittelee hieman, ja uomassa on kiviä. Lahopuuta on vain muutaman kapean rungon verran. Noro on luonnontilaisen kaltainen, eikä siinä näy perkauksen jälkiä. Reunoilla kasvaa saniaisia ja korpikaislaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	217
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,26 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on muutamia varttuneita kuusia, mutta pääosin puusto koostuu nuorista kuusista ja koivuista. Lahopuuta ei ole. Puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa on pääasiassa mustikkaa, käenkaalia, oravanmarjaa ja lillukkaa, mutta myös lehtolajeja kuten sinivuokkoa tavataan siellä täällä. Pensaskerroksessa on lisäksi muutama kuusama ja taikinamarja.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	**218**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,29 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puusto on harvaa ja koostuu pääosin nuorista koivuista ja kuusista. Kenttäkerroksessa on runsaasti korpikaislaa ja järvikortetta. Lisäksi alueella on raatetta, lehtokortetta, suo-orvokkia ja hieman metsäalvejuurta. Pohjakerrosta peittävät vesipinnan ja karikkeen lisäksi korpi- ja haprarahkasammat. Alueen lähellä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	**219**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,17 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Kapea lehtokorpialue, jonka puusto on erirakenteista. Siinä kasvaa pääosin nuorta koivua, kuusta ja harmaaleppää. Seassa on myös muutama varttunut mänty. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. metsäalvejuurta, hiirenporrasta, rentukkaa, käenkaalia, ahomansikkaa ja lillukkaa. Pohjakerros on pääasiassa aukkoinen ja karikkeen peittämä, mutta muutamia laikkuja korpi- ja varvikkorahkasammalta sekä lehväsammalia on siellä täällä. Alueen lähettyvillä ei ole ojia ja sen vesitalous ei ole heikentynyt.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	**220**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,30 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puusto koostuu pääosin nuorista kuusista, koivuista ja harmaalepistä. Seassa on myös varttuneita koivuja sekä muutama mänty. Lahopuuta on hieman. Kenttäkerroksessa on runsaasti ruohokorpien lajistoa, kuten korpikaislaa, raatetta, metsäkortetta, suoputkea, terttualpea ja korpikastikkaa. Pohjakerrosta peittävät korpi- ja okarahkasammal, paikoin on vesipintaa. Turvekerros on paksuhko. Ympäristössä on tehty hakkuita, jotka eivät kuitenkaan ole merkittävästi vaikuttaneet suon vesitalouteen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	224
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	192 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Ympäröiviä puro-osuuksia leveämpi kohta uomassa. Puron ympärillä kasvaa varttunutta kuusivaltaista puustoa sekä pajukkoa, jotka varjostavat uomaa paikoitellen. Varjostus jää kuitenkin osin vähäiseksi. Uomassa on jonkin verran kiviä, lahopuuta ei sen sijaan ole paljoakaan. Uomassa on melko vähän mutkittelua. Puron eteläpuolella on piha-alueita. Uomaa ympäröivä puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	225
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	143 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa uudistuskypsää kuusikkoa, jonka seassa on useita järeitäkin puuyksilöitä. Kuusen lisäksi puron laidalla kasvaa koivua ja mäntyä. Uoma mutkittelee ja sen ylle on kaatunut lahopuuta. Uomassa on myös kiviä. Vesi kulkee tien ali rumpurakenteiden kautta. Puusto varjostaa leveähkön uoman reunoja koko matkalta. Puroa reunustavan puuston luonnontilaisuus kuitenkin vaihtelee, eikä uoman lähiympäristö kokonaisuudessaan täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	226
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	220 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uudistuskypsä, iältään vaihteleva kuusikko varjostaa uomaa sen eteläpuolella. Sen sijaan puron pohjoispuoli on puutonta peltoaluetta. Uoma mutkittelee loivasti. Vedessä ei ole paljoakaan lahopuuta tai kiviä. Purossa kasvaa ulpukkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	227
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,58 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tuoretta lehtoa, jonka uudistuskypsä puusto koostuu kuusesta ja männystä sekä vähemmässä määrin pihlajasta ja koivusta. Alueella on useampia järeitäkin havupuita. Maalahopuuta ei ole paljoakaan, mutta pari yksittäistä järeää kelopuuta on. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa, vadelmaa ja pihlajan taimia. Kenttäkerroksessa on sinivuokkoa, kieloa, metsäalvejuurta, mustikkaa, lillukkaa, käenkaalia ja rönsyleinikkiä. Pohjakerros on melko niukka, paikoin esiintyy mm. metsäliekosammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	228
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,29 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Rinteessä sijaitsevaa lehtoa, jonka varttunut puusto koostuu enimmäkseen kuusista ja koivuista. Alueella on jonkin verran lahopuuta. Kenttäkerroksessa kasvaa kieloa, metsäalvejuurta, käenkaalia, sananjalkaa, sinivuokkoa, hiirenporrasta ja metsäimarretta. Pohjakerroksessa on metsäkerrossammalta, metsäliekosammalta ja seinäsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	229
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut)
Pinta-ala	0,46 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Puustossa kasvaa pääosin varttuneita kuusia, joiden seassa on nuorempia kuusia, pihlajaa ja tuomea. Alueella on joitakin vanhoja kantoja. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa. Kenttäkerroksessa esiintyy pääosin metsäalvejuurta ja hiirenporrasta, lisäksi on rönsyleinikkiä, mustakonnanmarjaa, metsäalvejuurta ja korpi-imarretta. Pohjakerrosta peittävät metsäliekosammal ja metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	230
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	209 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Luonnontilaisen kaltainen puro kulkee kostean lehdon läpi. Uomaa varjostavat koko matkalta eri-ikäiset kuuset ja varttuneet koivut. Ympäröivä puusto ei kuitenkaan ole täysin luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Ympäristössä on muutama lahopuu, mutta uomassa lahopuuainesta on vain vähän. Uoma mutkittelee ja siinä on kiviä. Virtausnopeudessa on vaihtelua. Reunoilla kasvaa lehtolajeja, kuten hiirenporrasta, vuohenputkea, nokkosta ja mesiangervoa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	231
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,62 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa varttuneita kuusia, joiden seassa on useita vanhoja mäntyjä. Puusto on eri-ikäistä ja melko satunnaisesti jakautunutta. Lahopuuta on melko vähän, vain muutama kelo. Pensaskerros on niukka ja siinä kasvaa pääosin taikinamarjaa. Kenttäkerros on melko harva ja paikoin aukkoinen. Lehtolajistoa esiintyy yksittäin mutta kuitenkin yleisesti koko alueella. Pääosin esiintyy mustikkaa ja ahomansikkaa. Pohjakerrosta peittää metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	232
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	2,10 ha
Luontotyypit	Tuoreet kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on havupuuvaltaista. Alueella kasvaa varttuneita kuusia sekä jokunen mänty. Seassa on nuorempia kuusia ja vanhoja mäntyjä. Lahopuuta on muutama runko mutta kokonaisuudessaan vain niukasti. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, oravanmarjaa ja käenkaalia, jota esiintyy vain alueen reunoilla. Pohjakerrosta peittää pääasiassa metsäkerrossammal. Alueen keskellä, mäen huipulla on pieni alue kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttuneita kuusia ja mäntyjä sekä muutama vanha mänty. Alueella kasvaa puolukkaa, kanervaa (*Calluna vulgaris*), seinäsammalta sekä poronjäkäliä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	233
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,90 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa melko tasaisesti varttuneita kuusia, joista osa on vanhoja. Seassa on paljon nuoria koivuja, pihlajia ja tuomia. Alueella on joitakin kantoja. Metsä ei luonnontilaisen kaltainen, sillä sen ikäjakauma on melko yksipuolinen. Lahopuuta on kohtalaisesti ja muutamassa eri lahoasteessa. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa on metsäalvejuurta, metsämansikkaa, mustikkaa, sinivuokkoa, rönsyleinikkiä sekä muutama hiirenporras. Pohjakerroksessa on metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	234
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,74 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa nuorta koivua, kuusta ja pihlajaa. Vaikka puusto on nuorta, on se satunnaisesti jakautunutta eikä sitä ole harvennettu. Pensaskerroksessa on tuomea, vadelmaa ja taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, metsäkastikkaa, ahomansikkaa, vuohen-, karhun- ja koiranputkea, jänönsalaattia, sinivuokkoa sekä korpi-imarretta. Pohjakerroksessa esiintyy metsäliekosammalta ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	235
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,06 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Kosteampaan kohtaan muodostunutta korpea, jonka puusto koostuu nuorista koivuista ja kuusista. Puusto on satunnaisesti jakautunutta mutta melko tasaikäistä. Puuston melko yksipuolisen rakenteen vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Lahopuuta on hieman. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäimarretta, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, suo-ohdaketta ja huopaohdaketta. Pohjakerros on aukkoinen, ja paikoin esiintyy lehväsammalia, suikerosammalia ja okarahkasammalta. Alueen lähettyvillä ei ole ojituksia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	236
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,28 ha
Luontotyypit	Tuoreet kankaat, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueen puustossa kasvaa vanhoja mäntyjä ja varttuneita kuusia, seassa on myös nuorempia kuusia. Puusto on eri-ikäisrakenteista ja tasaisesti jakautunutta. Läpimitaltaan kapeaa lahopuuta on niukasti. Kenttäkerros on harva ja siinä kasvaa hieman metsäkastikkaa ja metsälauhaa. Pohjakerrosta peittävät metsäkerrossammal ja seinäsammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
4, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	237
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,29 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa varttuneita kuusia, joiden seassa on muutamia varttuneita mäntyjä ja haapoja. Puuston ikäjatkumo ei ole kovin monipuolinen, vaikka alueella onkin myös hieman nuorempia puita. Kenttäkerroksessa kasvaa kieloa, sinivuokkoa, lillukkaa, mustakonnanmarjaa, voikukkaa, rönsyleinikkiä, koiranputkea ja metsäkurjenpolvea. Pohjakerroksessa esiintyy metsäkerrossammalta ja metsäliekosammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	238
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,20 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa eri-ikäistä kuusikkoa, mutta vanhimmat puut puuttuvat. Aluskasvustossa kasvaa pihlajaa ja koivua. Kenttäkerroksessa kasvaa pääasiassa lehtomaisen kankaan lajeja, kuten metsäalvejuurta, metsäkortetta, mustikkaa, kieloa sekä hieman korpikastikkaa. Paikoin esiintyy myös lehtolajistoa, kuten ahomansikkaa, hiirenporrasta ja taikinamarjaa. Pohjakerroksessa on metsäkerrossammalta ja metsäliekosammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (hyvä)**

ID	239
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,40 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lehdossa kasvaa varttunutta ja harvennettua kuusikkoa. Puustossa on hieman eri-ikäisyyttä. Myös lahopuun määrä on vähäinen. Pensaskerroksessa on hieman taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa käenkaalia, metsäimarretta, sinivuokkoja sekä hieman ahomansikkaa. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta ja metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	240
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (metsäluhdat 9080 & vaihettumissuot ja rantasuot 7140)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,84 ha
Luontotyypit	Metsäluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi Avoluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on pääasiassa metsäluhtaa, mutta aivan rannan tuntumassa on ohut kaistale puutonta avoluhtaa. Erityisesti puustoisella osuudella on hieman mätäs- ja välipinnan vaihtelua. Puustossa kasvaa nuoria ja varttuneita koivuja, joiden seassa on melko runsaasti kuusia ja tervaleppiä. Lahopuuta ei ole. Metsä- ja avoluhdan välissä on hieman pajuja. Eteläosassa kasvaa runsaasti raatetta runsaasti, kun taas itä- ja länsiosassa pullo- ja jouhisara vallitsevat. Lisäksi esiintyy kurjenjalkaa, mesiangervoa, järvikortetta ja leveäosmankäämiä. Pohjakerroksessa on varvikko-, vaalea- ja sararahkasammalta sekä lehväsammalia. Alueen rajautuu itäreunastaan peltoon.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	241
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,18 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puusto on pääasiassa nuorta kuusikkoa, jossa on hieman ikävaihtelua. Lisäksi alueella on joitakin varttuneita koivuja. Alueella on jonkin verran kantoja. Kenttäkerros on paikoin aukkoinen ja paikoin reheväkasvuinen. Alueella kasvaa mm. terttualpea, metsäkortetta, metsäalvejuurta ja korpikaislaa. Pohjakerrosta peittävät korpi- ja okarahkasammal. Turvekerros on paksu. Kasvillisuus on vain paikoin rehevää, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	242
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,60 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Varttuneessa puustossa on melko harvassa ja tasaisesti kasvavia kuusia ja koivuja. Pensaskerroksessa on hieman taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäimarretta, metsäalvejuurta, isoalvejuurta, käenkaalia, metsäkortetta, mustikkaa sekä vähän jänönsalaattia. Pohjakerroksessa esiintyy metsäkerrossammalta, suikerosammalia ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	243
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,51 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tiheässä puustossa kasvaa pääosin nuorta kuusta. Paikoin on aukkoisempia kohtia, joissa kasvaa varttunutta koivua ja kuusta. Alueella on muutamia kantoja, ja lahopuuta on niukasti. Pensaskerroksessa on hieman vadelmaa ja herukkaa. Tiheämmässä kuusikossa kenttäkerros on melko vähäinen, mutta aukkoisemmilla paikoilla kasvaa mesiangervoa, metsäalvejuurta ja käenkaalia. Alueen läpi virtaa noro (ID 244), jonka ympärillä esiintyvässä lajistossa on kosteampi leima.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	244
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	138 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Melko syvässä uomassa hiljalleen virtaava noro. Varjostusta luo alueelle nuori kuusikko, jonka seassa on muutamia harmaaleppiä sekä varttuneita kuusia. Uomaa ympäröivä puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi noron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Vesi on kirkasta, ja puro mutkittelee hieman. Uomassa ei ole kiviä, ja lahopuutakin on vain hieman. Tästä huolimatta noro on luonnontilaisen kaltainen. Reunoilla kasvaa hiirenporrasta ja mesiangervoa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	245
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,31 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on pääosin tasaikäistä, varttunutta kuusikkoa, myös joitakin varttuneita koivuja kasvaa seassa. Pensaskerroksessa on kuusen ja pihlajan taimia sekä taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa on pääasiassa lehtomaisen kankaan lajistoa, kuten metsäalvejuurta, lillukkaa, mustikkaa ja metsäkastikkaa. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

Ruutu 8: kohteet 223, 246–257, 262, 280 ja 299

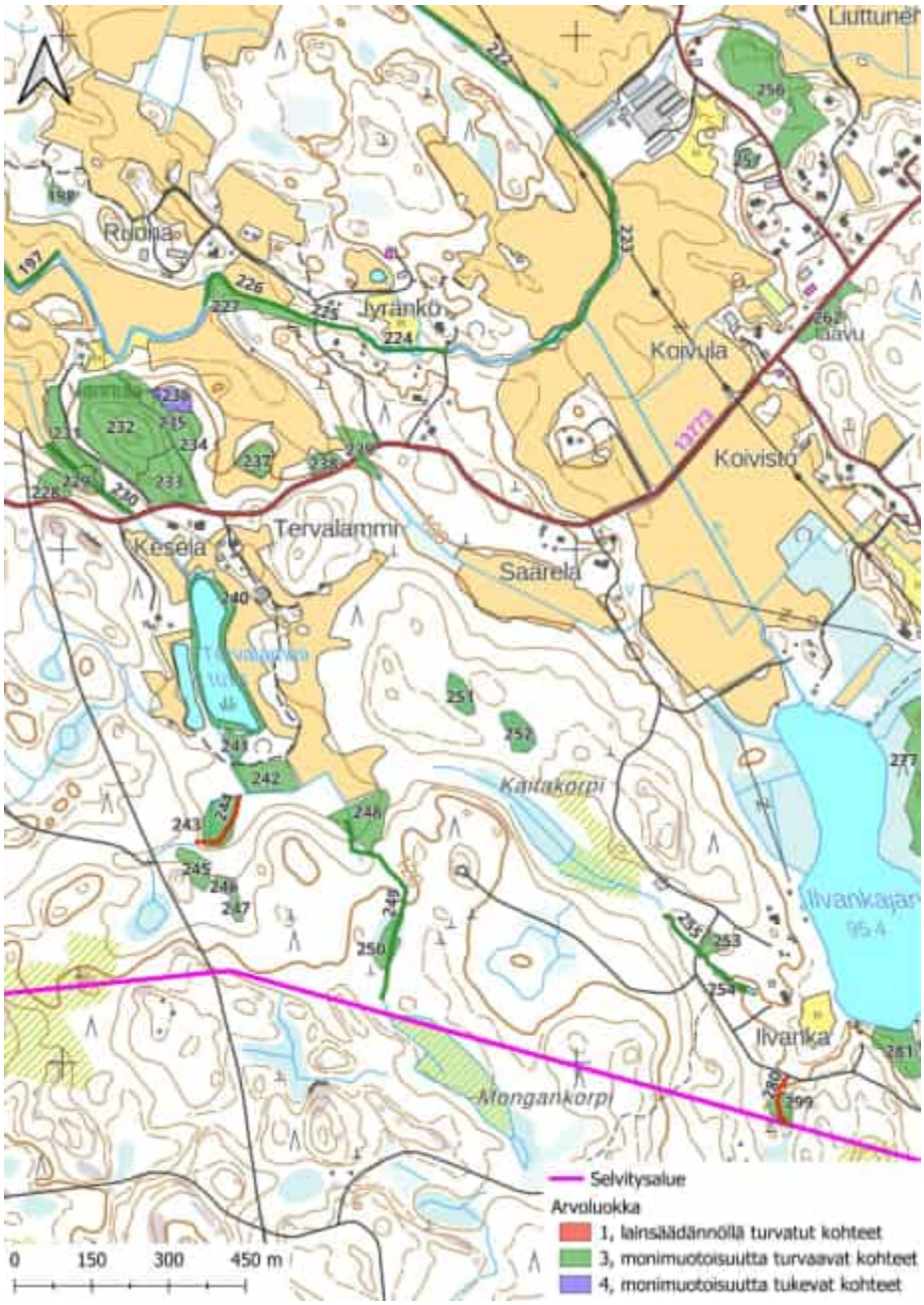

Kuva 17. Kaikki selvitysalueen eteläosasta rajatut kaavoituksessa huomioitavat arvokkaat luontotyyppikohteet (ks. taulukko 8). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 18. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

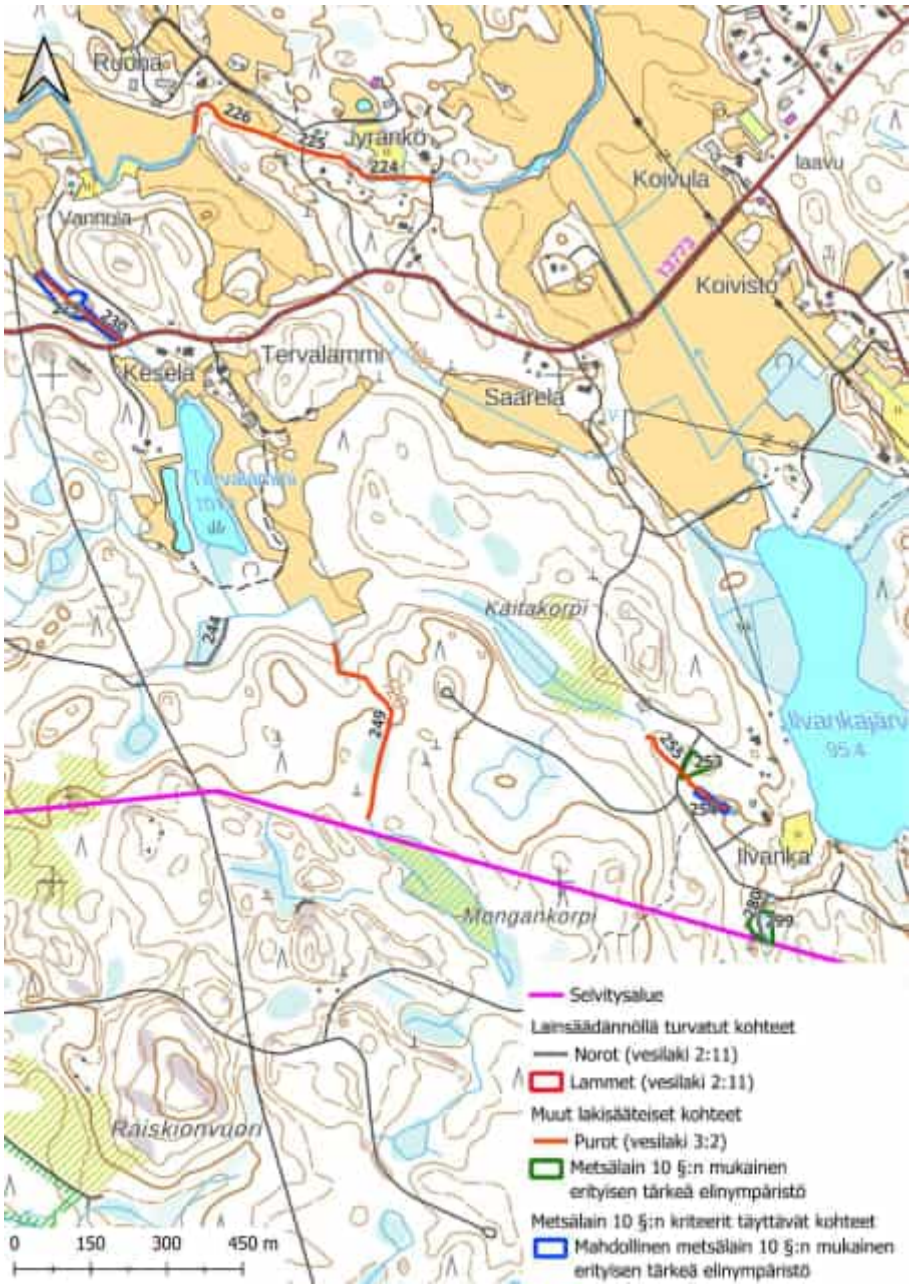

Kuva 18. Selvitysalueen eteläosasta rajatut lainsäädännöllä turvatut kohteet, muut lakisääteiset kohteet sekä sellaiset ei-lakisääteiset kohteet, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 8. Ruudun 8 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 17 ja 18. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
223	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
246	Lehtokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
247	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
248	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
249	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
250	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
251	Varpukorvet (EN)	METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
252	Varpukorvet (EN) Kangaskorvet (CR)	METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)	3
253	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
254	Lehtokorvet (EN)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt & suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
255	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
256	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
257	Metsälammet (VU)	Uhanalainen luontotyyppi	3
262	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN),	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)		
280	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi METSO-kohde (luokka I)	1
299	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 8)

ID	223
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	559 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Peltojen keskellä virtaava puro, jota pajukot ja koivut kuitenkin varjostavat ison osan matkasta. Puron laidoilla kasvaa mm. korpikastikkaa, pelto-ohdaketta ja järviruokoa. Vedessä on ulpukkaa. Uomassa ei ole juurikaan lahopuuta tai kiviä. Puron varrella esiintyy useammassa kohtaa terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	246
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,11 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on käsiteltyä, harvaa ja varttunutta kuusikkoa, jonka seassa on muutama koivu. Puusto on tasaikäistä eikä kovin erirakenteista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on vadelmaa ja herukkaa. Kenttäkerros on tiheä ja siinä kasvaa metsäalvejuurta, metsäkortetta, metsätähteä, mesiangervoa ja viitakastikkaa. Pohjakerros on aukkoinen, ja paikoin esiintyy mm. korpirahkasammalta ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	247
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,11 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa varttuneita kuusia, seassa on myös muutamia koivuja. Puustoa on käsitelty melko runsaasti ja sen latvuspeittävyys on melko pieni. Puusto on myös tasaikäistä. Pensaskerros on hyvin harva ja siinä esiintyy vain taikinamarjaa sekä pihlajan ja kuusen taimia. Kenttäkerroksessa kasvaa rönsyilevää lillukkaa, metsäimarretta, käenkaalia, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, lehtotesmaa ja ahomansikkaa. Pohjakerroksessa kasvaa metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	248
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,74 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lehdossa on varttunutta kuusikkoa, jossa kasvaa yksittäisiä nuoria pihlajia. Alueella on tehty metsänhoitotoimia, ja puusto onkin melko harvaa ja tasaikäistä. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa on käenkaalia, metsäimarretta, sudenmarjaa, lillukkaa, ahomansikkaa sekä paikoitellen hiirenporrasta. Pohjakerrosta peittää metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	249
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	411 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Pieni puro, jossa on hieman leveysvaihtelua ja joka paikoin leviää kasvillisuuden sekaan niin, että selvä uoma katoaa näkyvistä. Varjostusta uoman ylle luovat varttuneet kuuset ja koivut sekä nuoremmat puut. Varjostus on kuitenkin aukkoista, sillä puusto on harvahkoa. Puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uomassa ei ole kiviä tai lahopuuta, mutta uoma mutkittelee hieman ja puro on palautumassa luonnontilaisen kaltaiseksi. Reunoilla kasvaa mm. terttualpea, saniaisia ja lillukkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	250
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,32 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on harvaa ja melko tasaikäistä eikä se ole luonnontilaisen kaltaista. Alueella kasvaa pääasiassa kuusia ja koivuja, lisäksi paikoin esiintyy harmaaleppää. Pensaskerroksessa on vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, terttualpea, kultapiiskua, isoalvejuurta, hiirenporrasta, korpi-imarretta ja lehtotesmaa. Pohjakerrosta peittää karike.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	251
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,27 ha
Luontotyypit	Varpukorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueella kasvaa varttuneita mäntyjä, joiden seassa on nuoria koivuja ja kuusia. Metsänhoitotoimista ei ole jälkiä. Lahopuuta on hieman. Pensaskerroksessa kasvaa hieman pajuja. Alueella on sekä mättäitä että välipintoja. Mättäillä kasvaa pääosin mustikkaa ja puolukkaa. Välipinnoilla taas esiintyy pallosaraa ja tupasvillaa. Pohjakerroksessa kasvaa varvikko-, korpi- ja rämerahkasammalta. Turvekerros on paksuhko. Alueella on lisäksi korpikarhunsammalta. Vaikka alueen läheisyydessä ei ole ojituksia, on sen ympärillä tehty hakkuita. Vesitalous ei kuitenkaan ole näkyvästi muuttunut alueella.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	252
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kangas- ja aitokorvet)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,35 ha
Luontotyypit	Varpukorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alueen keskellä on varpukorpea, ja reunoja kohden alue vaihettuu kangasrämeen kautta kangasmaahan. Alueella kasvaa varttuneita mäntyjä sekä hieman nuorempia koivuja ja kuusia. Pajuja on alueella hieman. Lahopuuta on muutaman melko kapean rungon verran. Alueella on sekä mättäitä että välipintaa. Mättäillä kasvaa mustikkaa ja puolukkaa, välipinnoilla taas esiintyy pallosaraa ja tupasvillaa. Pohjakerrosta peittävät varvikko- ja rämerahkasammal sekä korpikarhunsammal. Vaikka alueen läheisyydessä ei ole ojituksia, on sen ympärillä tehty hakkuita. Vesitalous ei kuitenkaan ole merkittävästi muuttunut alueella.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	253
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,16 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Loivassa rinteessä sijaitsevaa luonnontilaisen kaltaista tuoretta lehtoa, jonka vanhin puusukupolvi on n. 100-vuotiasta. Kuusivaltaisessa puustossa on myös varttuneita ja nuoria puita sekä taimia. Kuusen lisäksi alueella esiintyy koivua ja pihlajaa. Lahopuuta on kuitenkin melko niukasti. Pensaskerroksessa kasvaa tuomea ja vadelmaa, kenttäkerroksessa taas mm. käenkaalia, lillukkaa, sinivuokkoa, metsäkurjenpolvea, mustikkaa, metsäalvejuurta ja yksittäinen näsiä. Pohjakerroksessa esiintyy metsäliekosammalta, metsäkerrossammalta ja seinäsammalta. Alueen lounaiskulmassa kulkee puro, jonka ympärillä on hieman rehevämpää kasvillisuutta: herukka, rentukka, korpikastikka, rönsyleinikki, metsäkorte, korpikaisla ja hiirenporras. Alue on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	**254**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt & suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Noron varrella sijaitsevaa luonnontilaisen kaltaista lehtokorpea, jonka puusto on kuusivaltaista. Lahopuuta on alueella hyvin. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa, tuomea ja herukkaa. Kenttäkerroksessa on mm. hiirenporrasta, rönsyleinikkiä, käenkaalia, mustakonnanmarjaa, lillukkaa, matalaa mesiangervoa, korpikaislaa, nokkosta, rentukkaa, suokelttoa, terttualpea ja sudenmarjaa. Pohjakerroksessa esiintyy lehväsammalia ja palmusammalta. Puuston ja muun lajiston monipuolisuuden ansiosta alue mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	255
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	218 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen lähi-metsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Notkelmassa virtaava pohjavesivaikutteinen puro, jonka ympärillä kasvaa uudistuskypsää, kuusivaltaista metsää. Puusto varjostaa uomaa koko matkalta, vaikka harvennusta onkin tehty. Uomassa on paikoin melko runsaastikin lahopuuta ja kiviä. Uoma mutkittelee, ja veden virtauksessa on vaihtelua. Puuston lisäksi puron ympärillä on varjostavaa pensaikkoa, kuten vadelmaa, herukkaa ja tuomea. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. hiirenporras, rönsyleinikki, käenkaali, lillukka, mustakonnanmarja, matala mesiangervo, metsäkorte, korpikaisla, korpikastikka, nokkonen, terttualpi, rentukka, suokeltto ja sudenmarja. Pohjakerroksessa esiintyy mm. palmusammalta ja lehväsammalia. Puro päättyy idässä pihapiirissä sijaitsevaan pieneen lampeen.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	256
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	2,28 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Alueella kasvaa nuorta puustoa, joka on pääasiassa koivuvaltaista. Koivujen seassa on kuusia ja pihlajia. Puut ovat satunnaisesti jakautuneita, mutta puuston ikävaihtelu on vähäistä. Lahopuustoakaan ei ole alueella paljoa. Pensaskerroksessa on taikinamarjaa. Kenttäkerroksen lajistossa on runsaasti lehtomaisen kankaan lajeja, mutta joukossa on myös lehtolajeja. Lajistossa on mm. kieloa, metsäkastikkaa, metsäkurjenpolvea, ahomansikkaa, koiran- ja vuohenputkea sekä sinivuokkoa. Pohjakerros on aukkoinen, mutta siinä esiintyy hieman kangaskarhunsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	257
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Metsälammet, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lampea kiertää tie, ja puusto erityisesti sen länsireunassa on käsiteltyä. Näiden seikkojen vuoksi lampi ei ole luonnontilaisen kaltainen eikä täten lukeudu vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamiin suojeltaviin luontotyyppeihin. Nuoret koivut ja kuuset sekä pajut reunustavat lampea paikoin. Rannalla on leskenlehteä, niittynätkelmää (*Lathyrus pratensis*), aitovirnaa (*Vicia sepium*) sekä metsäapilaa (*Trifolium medium*). Rantavedessä kasvaa leveäosmankäämiä ja korpikaislaa, keskemmällä lampea esiintyy uistinvitaa (*Potamogeton natans*) sekä pikkulimaskaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	262
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,42 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tien ja taimikon välissä sijaitsevan lehdon lajisto vaihtelee pienipiirteisesti eri lehtotyyppien välillä. Puustossa on pääosin iältään vaihtelevia kuusia, joiden seassa kasvaa koivuja, haapaa sekä yksi vanha mänty pohjoisosassa, missä puusto on muutenkin iältään vaihtelevampaa. Pensaskerros on heikko ja koostuu pääosin puiden taimista. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. jänönsalaattia, metsäkurjenpolvea, sinivuokkoa, käenkaalia, koiran- ja vuohenputkea, lehtokortetta, ojakellukkaa, suo-ohdaketta sekä mesiangervoa. Pohjakerroksessa on runsaasti kariketta, jonka seassa kasvaa lehväsammalia ja metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	280
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	105 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Notkelmassa virtaava noro kulkee osittain lehtokivikon alla. Puustossa on iältään vaihtelevia kuusia ja koivuja: alueella kasvaa niin uudistuskypsiä, varttuneita kuin nuoria puuyksilöitä sekä taimikkoa. Puusto on kuitenkin maaston kivisyyden vuoksi melko harvaa. Lahopuuta on alueella melko niukasti. Kivikko on suurimmaksi osaksi peittynyt sammalten ja jäkälien alle. Veden määrä uomassa vaihteli kartoitushetkellä: kivikon alla kuului selkeä veden solina, mutta pohjoisempana, lähempänä ajotietä selvää vesipintaa ei enää paikoin erottanut. Pensaskerroksessa on hieman vadelmaa. Kenttäkerroksessa kivikossa kasvaa mm. haisukurjenpolvea (*Geranium robertianum*), kallioimarretta, vanamoa (*Linnaea borealis*), metsätähteä, mustikkaa, käenkaalia, lillukkaa, metsäalvejuurta, sinivuokkoa ja metsäimarretta sekä yksittäinen, vasta vanhemmissa metsissä jalansijaa saava yövilkka (*Goodyera repens*). Alueella on myös yksittäinen valkolehdokki (*Platanthera bifolia*), joka on koko maassa rauhoitettu laji. Pohjakerroksessa esiintyy mm. metsäkerrossammalta, seinäsammalta ja poronjäkäliä. Noron ympäristö on aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	299
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,23 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kivikkoista tuoretta lehtoa, jonka läpi kulkee noro. Lehtopiirteet näkyvät alueella vain paikoin: alueella on yleisesti myös kangasmetsän piirteitä. Puustossa on iältään vaihtelevia kuusia ja koivuja: alueella kasvaa niin uudistuskypsiä, varttuneita kuin nuoria puuyksilöitä sekä taimikkoa. Puusto on kuitenkin maaston kivisyyden vuoksi melko harvaa. Lahopuuta on alueella melko niukasti. Kivikko on suurimmaksi osaksi peittynyt sammalten ja jäkälien alle. Pensaskerroksessa on hieman vadelmaa. Kenttäkerroksessa kivikossa kasvaa mm. haisukurjenpolvea, kallioimarretta, vanamoa, metsätähteä, mustikkaa, käenkaalia, lillukkaa, metsäalvejuurta, sinivuokkoa ja metsäimarretta sekä yksittäinen, vasta vanhemmissa metsissä jalansijaa saava yövilkka. Alueella on myös yksittäinen valkolehdokki, joka on koko maassa rauhoitettu laji. Pohjakerroksessa esiintyy mm. metsäkerrossammalta, seinäsammalta ja poronjäkäliä. Alue on jo ennestään rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä kyseisen elinympäristön kriteerit: puusto on luonnontilaisen kaltaista ja varjostaa kivikon kanssa noroa hyvin.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

Ruutu 9: kohteet 259–261 ja 263–274

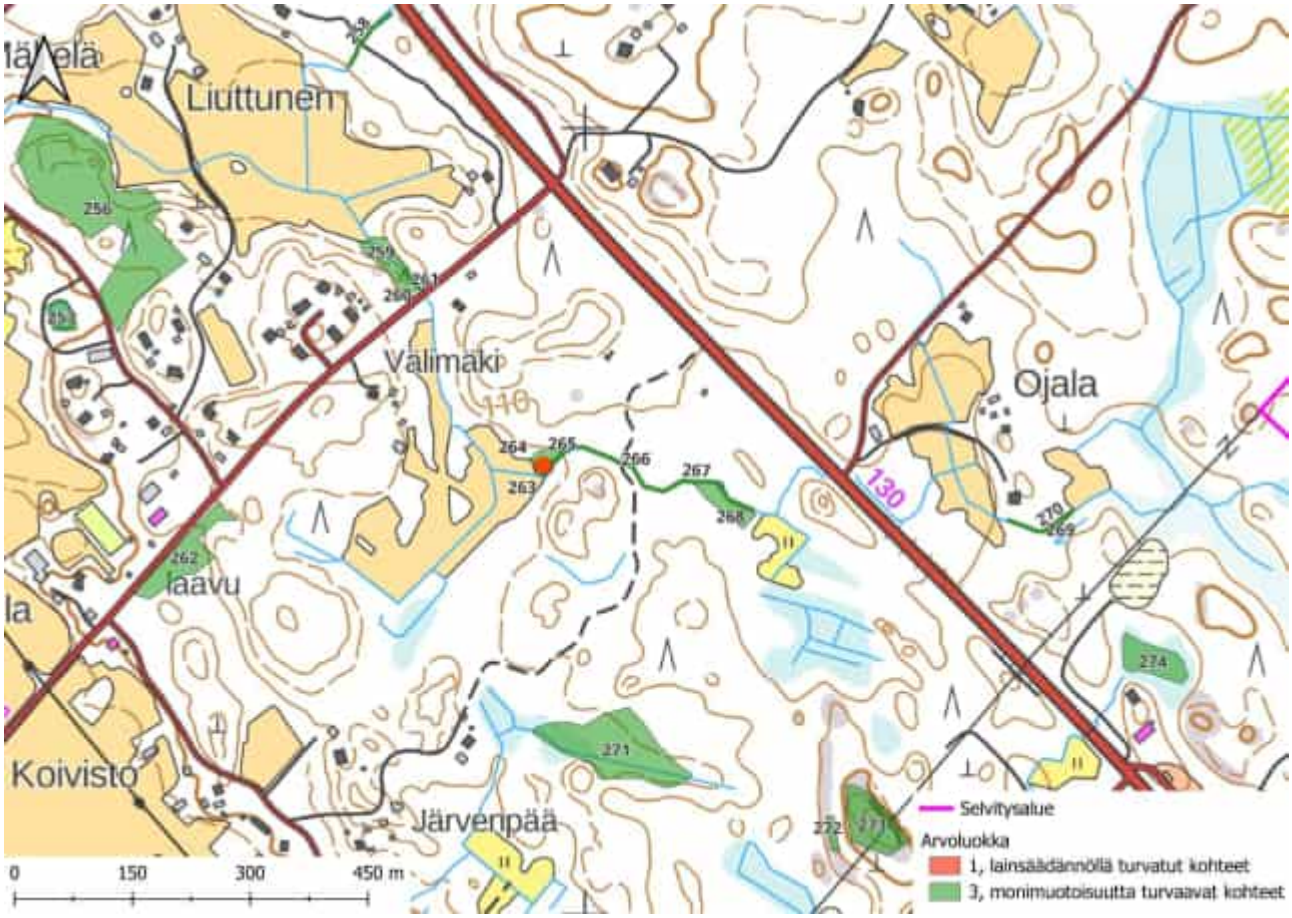

Kuva 19. Osa selvitysalueen kaakkoisosasta rajatuista kaavoituksessa huomioitavista arvokkaista luontotyyppikohteista (ks. taulukko 9). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 20. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

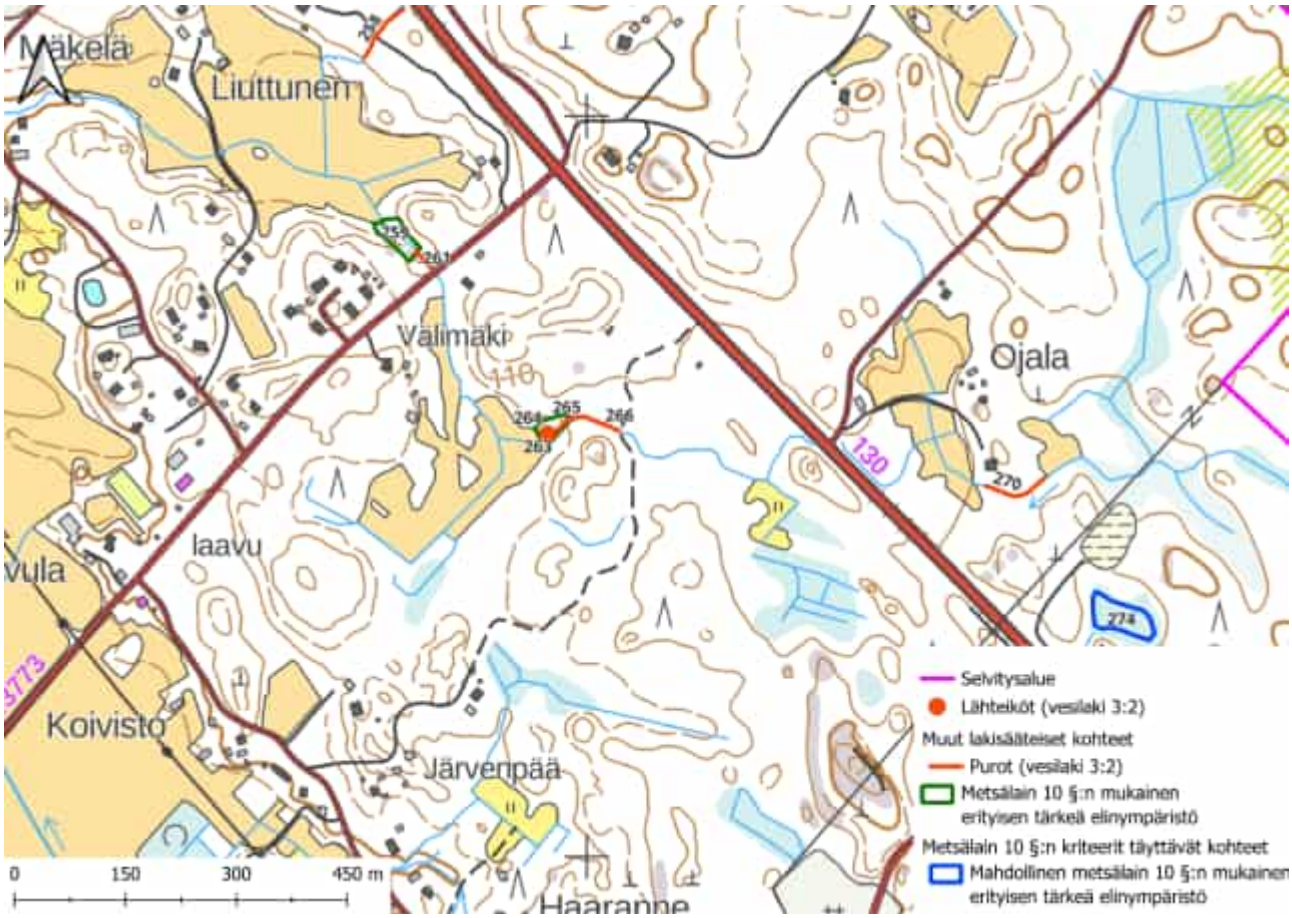

Kuva 20. Osa selvitysalueen kaakkoisosasta rajatuista lainsäädännöllä turvatuista kohteista, muista lakisääteisistä kohteista sekä sellaisista ei-lakisääteisistä kohteista, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 9. Ruudun 9 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 19 ja 20. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
258	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
259	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
260	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
261	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
263	Lähteiköt (EN)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) Uhanalainen luontotyyppi	1
264	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
265	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
266	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
267	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
268	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Kosteat keskiravinteiset	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
	lehdot (NT)		
269	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
270	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
271	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
272	Karut poronjäkälä-sammalkalliot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (silikaattikalliot 8220) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
273	Karut poronjäkälä-sammalkalliot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (silikaattikalliot 8220) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
274	Koivuluhdat (DD)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (metsäluhdat 9080) METSO-kohde (luokka II)	3

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 9)

ID	259
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,17 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Puron ympärillä vallitsevaa luonnontilaisen kaltaista rehevää lehtoa, jonka varttuneen puuston ikä- ja tilajakaumassa on vaihtelua. Alueella kasvaa kuusta, koivua, mäntyä, harmaaleppää, pihlajaa ja tuomea, ja lahopuuta on hyvin. Pensaskerros on kehittynyt ja siinä kasvaa taikinamarjaa, vadelmaa, tuomea ja puiden taimia. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. hiirenporras, rönsyleinikki, korpikaisla, rentukka ja metsäkorte. Pohjakerroksessa on melko harva, siellä täällä esiintyy mm. metsäliekosammalta. Alueen pohjoispuolella on vastikään tehty avohakkuuta, jonka reuna osuu n. 10 metrin päähän purosta ja lehdosta. Alue on jo aiemmin rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä tällaisen ympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	260
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,06 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron ympärillä esiintyvää kosteaa lehtoa. Alueen puusto koostuu nuorista ja varttuneista kuusista, koivuista ja harmaalepistä sekä pihlajan ja tuomen taimista. Lahopuuta on melko vähän. Kenttäkerroksessa kasvaa hiirenporrasta, rönsyleinikkiä, rentukkaa, matalaa mesiangervoa, metsäkortetta ja käenkaalia. Puusto ja hiirenporraskasvustot varjostavat puroa hyvin. Pohjakerroksessa on mm. metsäliekosammalta ja metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	261
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	27 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Luonnontilaltaan hyvä puro, jonka ympärillä kasvaa varttunutta, ikä- ja tilajakaumaltaan vaihtelevaa puustoa. Puut ja kehittynyt pensaskerros (mm. tuomi, vadelma ja taikinamarja) varjostavat uomaa koko matkalta. Uoma mutkittelee ja siinä on paljon sekä kiviä että lahopuuta. Puron ympärillä on tyypillistä kostean lehdon kasvillisuutta, kuten hiirenporrasta. Alueella ei ole pengerryksen merkkejä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	263	
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lähteet ja lähdesuot 7160) Uhanalainen luontotyyppi	
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	
Pinta-ala	10 m^2	
Luontotyypit	Lähteiköt, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Lähteen ympärillä kasvaa varttuneita koivuja ja kuusia sekä nuorempaa pihlajaa. Puusto varjostaa lähdettä kohtalaisesti. Alueella esiintyy mm. purolitukkaa, metsäkortetta ja luhtakuirisammalta.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	264
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Puron (ID 265) ympärille muodostunutta luonnontilaisen kaltaista lehtoa. Puustossa kasvaa eri-ikäisiä ja satunnaisesti jakautuneita kuusia, joiden seassa on muutama koivu sekä haapa. Vanhimpia puita on vain vähän ja lahopuusto on pääosin kapearunkoista. Tästä huolimatta alue on luonnontilaisen kaltaista. Pensaskerroksessa on taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerros on melko vähälajinen. Alueella kasvaa hiirenporrasta, rönsyleinikkiä, käenkaalia, metsäimarretta ja sudenmarjaa. Pohjakerroksessa on pääosin metsäkerrossammalta. Alue on jo ennestään rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erittäin tärkeäksi elinympäristöksi ja täyttää yhä tällaisen ympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

ID	265
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	49 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lehdon (ID 264) läpi virtaava luonnontilainen puro, jota eri-ikäiset kuuset varjostavat. Seassa kasvaa myös muutamia koivuja. Puroa ympäröivä puusto täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit (ks. ID 264). Uoma mutkittelee hyvin, eikä pengerryksestä ole jälkiä. Uomassa on lahopuuainesta ja kiviä. Puron ympärillä reunoilla kasvaa mm. hiirenporrasta, vadelmaa, taikinamarjaa, rönsyleinikkiä ja sudenmarjaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	266
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	66 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puro-osuutta varjostavat varttuneet kuuset sekä muutamat koivut ja pihlajat. Ympäröivä puusto ei kokonaisuudessaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi uoman lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Uoman reunoilla on paikoin pengerrysten jälkiä, mutta luontainen kasvillisuus on kuitenkin jo palautunut puron reunoille. Uoma mutkittelee hieman, ja vedessä on sekä lahopuuta että kiviä. Reunoilla kasvaa mm. hiirenporrasta ja rönsyilevää lillukkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	267
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pituus	204 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puroa varjostaa tasaikäinen, melko nuori ja istutettu kuusikko. Varjostus on kuitenkin hyvää koko matkalta. Uoma mutkittelee loivasti. Vedessä ole kiviä tai lahopuuainesta. Puron vierustoilla on viitteitä maanmuokkauksesta, eikä uoman rakenne olekaan kovin luonnontilainen. Uoman lähiympäristön kasvillisuus on niukkaa tiheän kuusikon vuoksi. Puuston ja muun lajiston yksipuolisuuden vuoksi puron lähiympäristö ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Ei luonnontilaisen kaltainen (muuttunut)**

ID	268
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,17 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puron (ID 267) vieressä sijatisevaa lehtipuuvaltaista lehtoa. Puusto koostuu lähes yksinomaan nuorista koivuista, lisäksi esiintyy hieman pihlajaa ja nuoria kuusia. Ikävaihtelua on puustossa vain niukasti, mutta puut ovat satunnaisesti jakautuneet, eikä metsänkäsittelystä ole jälkiä. Lahopuuta ei juuri ole. Pensaskerroksessa on hieman vadelmaa. Kenttäkerroksessa vallitsee runsas metsäalvejuuri, jonka lisäksi esiintyy lillukkaa, ahomansikkaa, metsäkortetta, metsäkurjenpolvea sekä hieman hiirenporrasta. Pohjakerros on aukkoinen, mutta paikoin esiintyy mm. metsäkerrossammalta, suikerosammalia ja lehväsammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	269
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,03 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron ympärille kiviseen maastoon muodostunutta lehtoa. Puusto koostuu kuusesta, koivusta, harmaalepästä ja niukemmin tuomesta. Lahopuuta on niukasti. Kenttäkerroksessa esiintyy hiirenporrasta, metsäkortetta ja metsäalvejuurta. Pohjakerroksessa on mm. metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	270
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	89 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa sekä nuoria että varttuneita kuusia ja koivuja. Lahopuuta ei ole. Puron ympärillä on jyrkät pengerrykset, mutta penkereet ovat alkaneet peittyä luontaisen kasvillisuuden alle. Uoman ympärillä kasvaa mm. hiirenporrasta, tuomea, korpikaislaa ja metsäkerrossammalta. Uoma ei juurikaan mutkittele.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	271
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,17 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa on paikoin myös kostean lehdon piirteitä. Puusto on paikoin harvaa, hieman eri-ikäisyyttä sisältävää kuusikkoa, jonka seassa kasvaa koivuja sekä muutamia haapoja. Pensaskerroksessa on taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa kasvaa kieloa, ahomansikkaa, metsäalvejuurta, sinivuokkoa ja metsäkastikkaa. Kosteammilla paikoilla on runsaammin metsäalvejuurta sekä hiirenporrasta, mesiangervoa ja ojakellukkaa. Alueen itäosassa on terttuseljaa, joka on potentiaalisesti haitallinen vieraslaji.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	272
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (silikaattikalliot 8220)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Karut poronjäkälä-sammalkalliot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Melko kapea ja pieni kaistale jyrkässä kalliorinteessä olevaa puutonta silokalliota. Alueella ei kasva puita, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Alueen kenttäkerroksen kasvillisuus on melko avointa, kallion raoissa kasvaa vain muutamia maitohorsmia ja pietaryrttejä (*Tanacetum vulgare*). Pohjakerroksessa kasvaa mm. poronjäkäliä sekä kalliokarstasammalta (*Andreaea rupestris*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	273
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (silikaattikalliot 8220)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,42 ha
Luontotyypit	Karut poronjäkälä-sammalkalliot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on avokallion ja puustoisemman kuivahkon kangasmetsän mosaiikkia. Avokalliokohtien kenttäkerroksessa ei kasva juuri mitään, kun taas kuivahkon kankaan laikuissa kasvaa nuoria koivuja ja mäntyjä sekä kenttäkerroksessa kanervaa ja matalaa puolukkaa. Alueen puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pohjakerroksessa kasvaa poronjäkäliä ja kivisammalia (*Grimmia*). Alueella on joitakin vanhoja kantoja.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	**274**
Rajausperuste	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (metsäluhdat 9080)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (suoelinympäristöt)
Pinta-ala	0,30 ha
Luontotyypit	Koivuluhdat, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Metsäluhdat, joissa on luhtalajeja ja luhdille ominaista märkä- ja mätäspintojen vuorottelua & Luokkaan I tai II kuuluviin kohteisiin rajautuvat kangasmaalaiteet, korvet, soistuneet kangasmetsät, lehdot, pensaikko- ja avoluhdat sekä muut suot

Koivuvaltaista luhtaa, jossa on selkeää märkä- ja mätäspintojen vaihtelua. Puusto koostuu enimmäkseen nuorista koivuista. Seassa kasvaa myös varttuneempia puita ja muita lajeja, kuten kuusta, harmaaleppää ja haapaa. Siellä täällä on muutamia järeämpiäkin haapoja. Alueella on jonkin verran lahopuuta. Pensaskerroksessa kasvaa kuusen, koivun ja lepän taimia sekä pajuja. Märkäpinnoilla esiintyy kurjenjalkaa, korpikastikkaa ja raatetta, mättäillä puolestaan mustikkaa. Pohjakerroksessa on runsaasti rahkasammalia, kuten hapra- ja okarahkasammalta. Alue vaihettuu reunaosissa korpimaisempaan kasvillisuuteen: reunoilla esiintyy mm. metsäalvejuurta, metsäkortetta, pallosaraa ja korpirahkasammalta. Kuvion pohjois- ja itäpuolella on tehty avohakkuuta. Alueen vesipinnasta nousi kartoitushetkellä hyvin vahva bensamainen haju, ja paikoin vedessä olikin näkyvissä öljymäinen pinta. Alueesta muutaman kymmenen metrin päässä rinnettä ylöspäin sijaitsee huoltoasema, jonka toiminta on mahdollisesti voinut aiheuttaa vedenlaadun heikkenemistä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

Ruutu 10: kohteet 275–279 ja 281–298

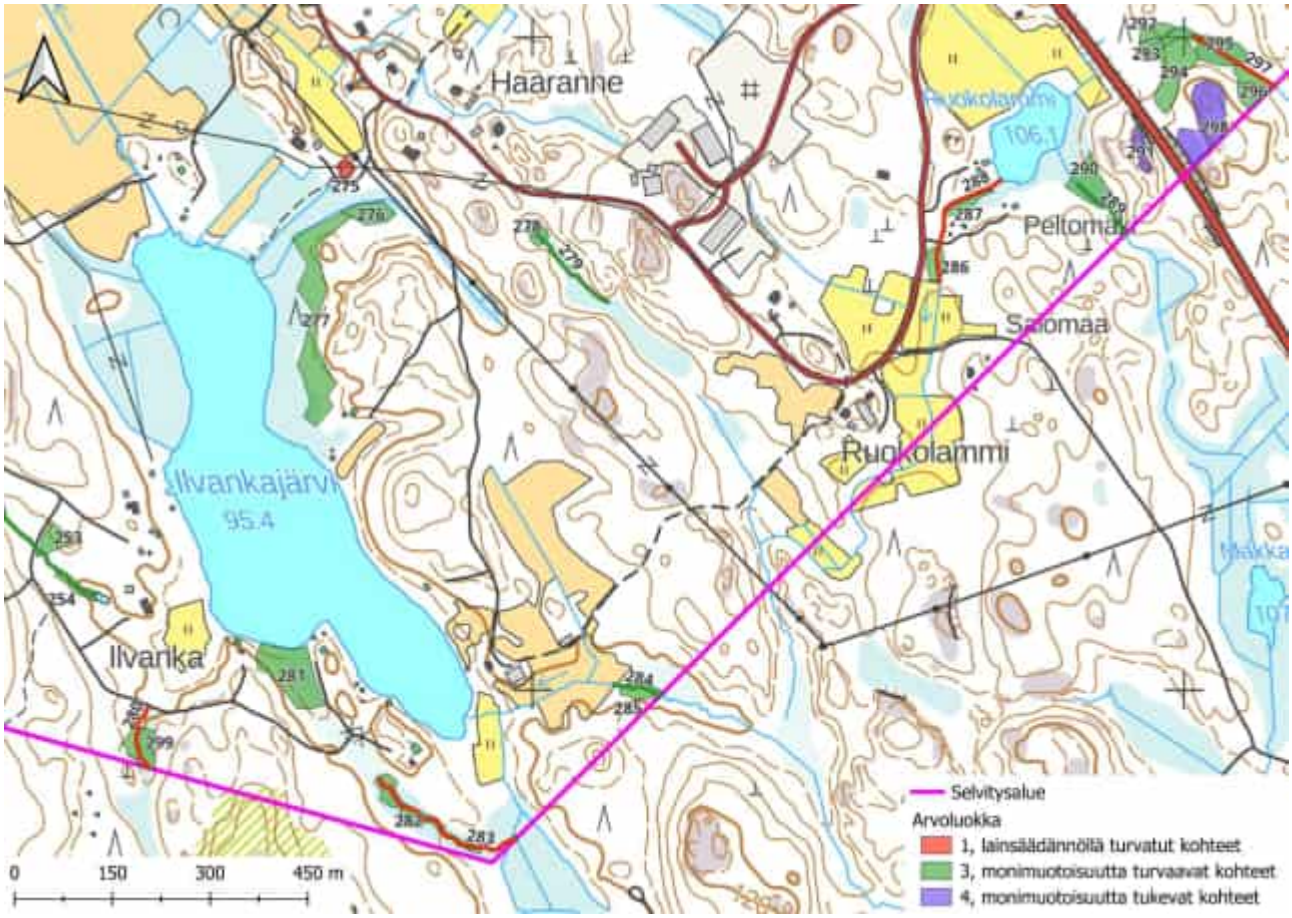

Kuva 21. Osa selvitysalueen kaakkoisosasta rajatuista kaavoituksessa huomioitavista arvokkaista luontotyyppikohteista (ks. taulukko 10). Osa rajatuista kohteista on lisäksi joko suoraan lailla suojeltuja tai jollain muulla tapaa lakisääteisiä. Osa ei-lakisääteisistä kohteista puolestaan täyttää lakisääteisen kohteen kriteerit: kaikki em. kohteet on esitetty erikseen kuvassa 22. Arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen kaavoituksessa ei ole lain nojalla pakollista, mutta tätä suositellaan kohteiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

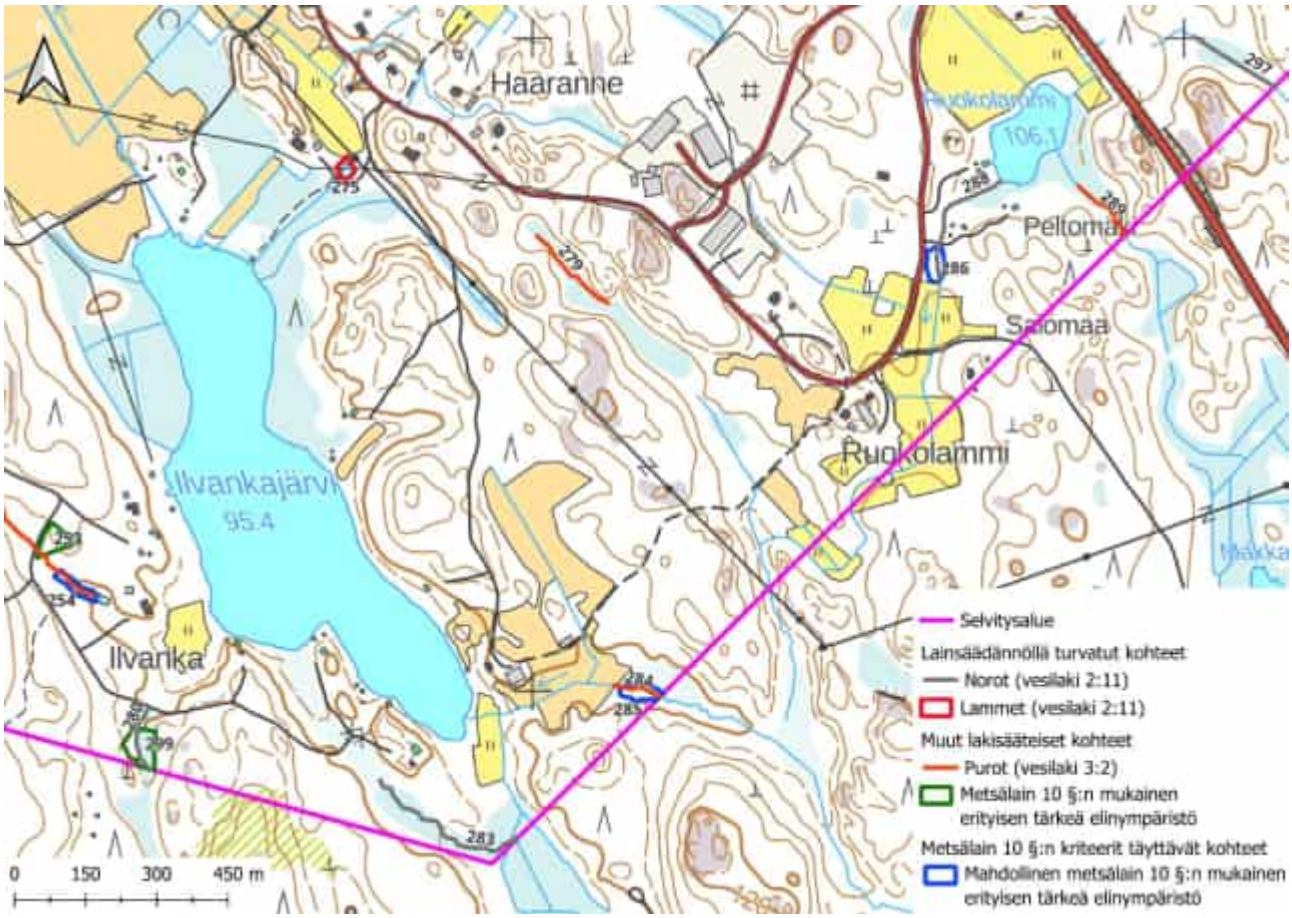

Kuva 22. Osa selvitysalueen kaakkoisosasta rajatuista lainsäädännöllä turvatuista kohteista, muista lakisääteisistä kohteista sekä sellaisista ei-lakisääteisistä kohteista, jotka kuitenkin täyttävät metsälain 10 §:n kriteerit. Muita lakisääteisiä kohteita koskeva lainsäädäntö ei suoraan kiellä kyseisten kohteiden luonnontilan vaarantamista. Sen sijaan puron luonnontilaa vaarantavat vesitaloushankkeet ovat luvanvaraisia. Tässä rajatut metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat jo ennestään metsälakikohteeksi rajattuja alueita, jotka täyttävät yhä metsälain kriteerit. Niiden ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita muuta maankäyttöä. Mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt ovat sen sijaan selvityksen aikana havaittuja metsälain kriteerit täyttäviä kohteita, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta. Ne eivät siis ole lakisääteisiä kohteita, mutta myös näiden kuvioiden huomiointi kaavoituksessa on erityisen suositeltavaa alueiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Taulukko 10. Ruudun 10 arvokkaat luontotyyppikohteet, ks. kuvat 21 ja 22. Kohteiden tarkemmat kuvaukset ovat taulukon alla. Kohteiden arvoluokittelu ja luokittelun kriteerit ovat Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) mukaisia: 1 = Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 = Erityisen tärkeät kohteet, 3 = Monimuotoisuutta turvaavat kohteet, 4 = Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Luontotyyppien uhanalaisluokat ovat viimeisimmän uhanalaisluokittelun (Kontula & Raunio 2018a, b) mukaisia. Taulukossa ja luontotyyppikohteiden kuvauksissa kohteet on jaoteltu väreittäin sen mukaan, ovatko ne lainsäädännöllä turvattuja kohteita (punainen), muita lakisääteisiä kohteita (oranssi), metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä, ei-lakisääteisiä kohteita (keltainen) vai säästettäväksi suositeltavia, ei-lakisääteisiä kohteita (vihreä).

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
275	Metsälammet (VU)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi Uhanalainen luontotyyppi	1
276	Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
277	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
278	Kangaskorvet (CR), Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
279	Havumetsävyöhykkeen latvapurot (VU)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
281	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
282	Metsäkortekorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0) Uhanalainen luontotyyppi	3
283	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
284	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
285	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
286	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) METSO-kohde (luokka II) Uhanalainen luontotyyppi	3
287	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
288	Havumetsävyöhykkeen	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava	1

ID	Luontotyypit	Rajausperuste / Lakistatus	Arvoluokka
	norot (DD)	vesiluontotyyppi	
289	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2) Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260) Uhanalainen luontotyyppi	3
290	Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
291	Karut poronjäkälä-sammalkalliot (NT), Kalliometsät (NT)	Vastuuluontotyyppi (kalliometsät) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	4
292	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
293	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	3
294	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
295	Lehtokorvet (EN), Ruohokorvet (EN)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050 & puustoiset suot 91D0) METSO-kohde (luokka I) Uhanalainen luontotyyppi	3
296	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050) Uhanalainen luontotyyppi	3
297	Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi	1
298	Karut poronjäkälä-sammalkalliot (NT), Kalliometsät (NT)	Vastuuluontotyyppi (kalliometsät) Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	4

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kuvaukset (ruutu 10)

ID	275
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pinta-ala	0,06 ha
Luontotyypit	Metsälammet, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lampea ympäröi tie ja sen ympäristössä on lehtomaisen kangasmetsän kasvillisuutta. Ympäröivä puusto on tiheää ja koostuu mm. nuorista kuusista, koivuista sekä harmaalepistä. Alueella on myös pajuja. Nämä varjostavat koko lammen ympärystää. Eteläreunassa puustoa on tosin vain melko kapealti, ja pohjoisosassa pellon kohdalla on kapea aukko, jossa kasvaa vain melko matalaa pajukkoa. Lampea reunustavan puuvyöhykkeen kapeuden vuoksi erityistä pienilmastoa ei pääse muodostumaan lammen ylle, eikä kohde täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puustoa ei kuitenkaan ole käsitelty lähivuosina ja se onkin luonnontilaisen kaltaista. Tästä syystä kohde lukeutuu vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamiin suojeltaviin luontotyyppeihin. Lammessa kasvaa lumpeita (*Nymphaea alba* -ryhmä), reunoilla taas esiintyy pullosaraa, leveäosmankäämiä ja korpikastikkaa. Pohjakerroksessa on palmusammalta, seinäsammalta ja korpikarhunsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	276
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,19 ha
Luontotyypit	Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Alue on hieman mätäs- ja välipinnan vaihtelua sisältävää korpea. Puustossa kasvaa varttuneita kuusia, joiden seassa on muutama koivu sekä nuorempia kuusia. Puustoa on aikanaan käsitelty, sillä valtapuusto on melko tasaikäistä. Alueella on lisäksi muutamia kaatuneita puita. Pensaskerroksessa on vadelmaa. Välipintojen kenttäkerroksessa kasvaa metsäkortetta, matalakasvuista hiirenporrasta ja metsäalvejuurta. Mättäillä puolestaan kasvaa puolukkaa ja mustikkaa. Pohjakerrosta peittävät välipinnoilla korpi- ja okarahkasammal sekä lehväsammal. Turvekerros on syvä. Mättäillä esiintyy seinäsammalta. Kasvillisuus ei kuitenkaan ole kokonaisuudessaan rehevää tai vaateliasta, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**A (luonnontilainen)**

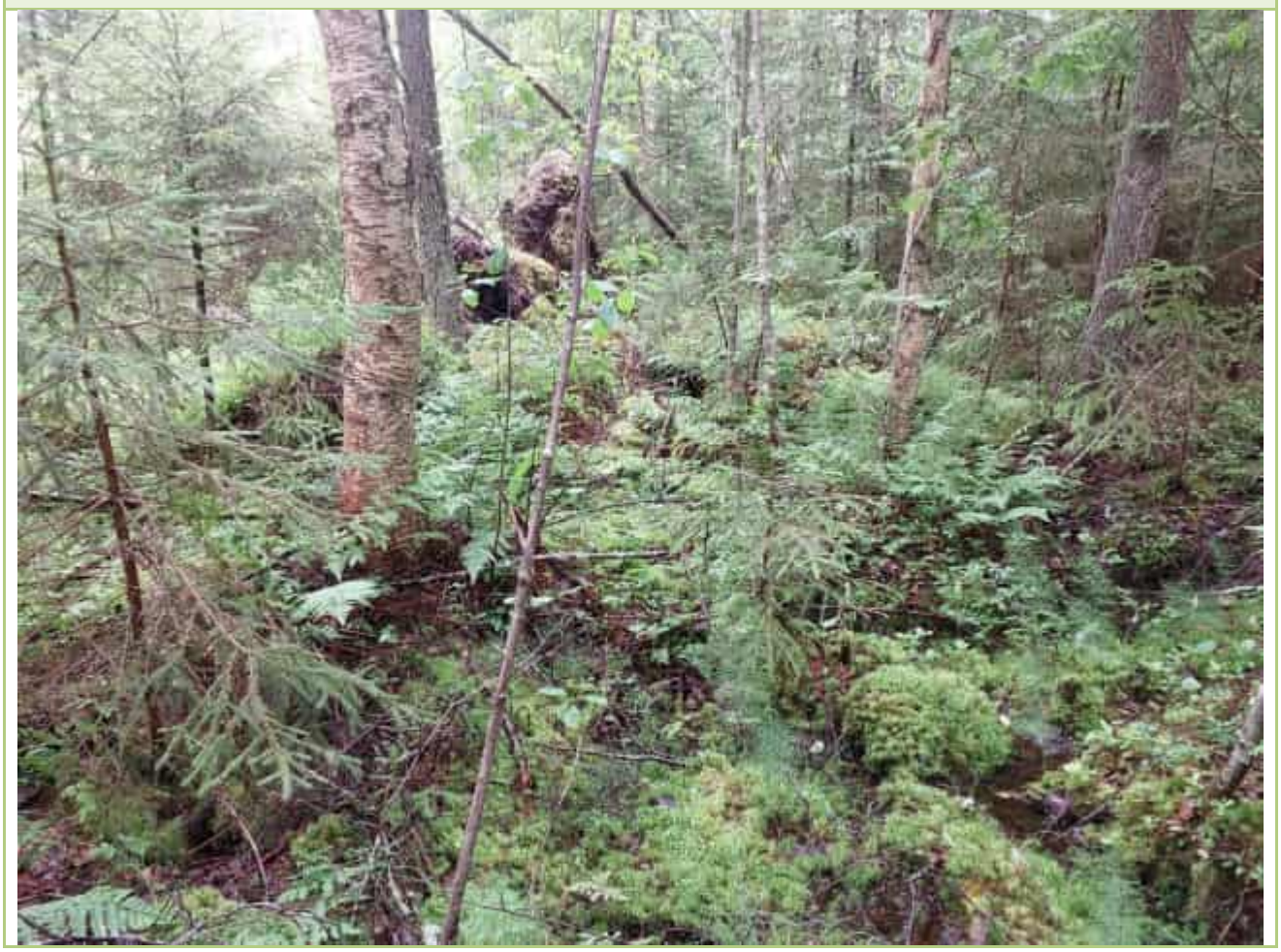

ID	277
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	1 ha
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia

Puusto on nuorta ja koivuvaltaista, seassa on myös nuoria kuusia. Puusto on satunnaisesti jakautunutta mutta ikävaihtelua siinä on niukasti. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti metsäalvejuurta, jonka lisäksi esiintyy metsäkortetta, käenkaalia ja metsäkastikkaa. Pohjakerroksessa on runsaasti kariketta, paikoin kasvaa metsäkerrossammalta sekä vähän lehväsammalia ja lehtoruusukesammalta. Alueen länsipuolella on oja, jonka toisen puolen puusto on hakattu.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	278
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,09 ha
Luontotyypit	Kangaskorvet, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Painanteeseen muodostunutta korpea, jossa on sekä ruoho- että kangaskorven piirteitä. Alueen puustossa kasvaa kuusta, koivua, pihlajaa, tuomea sekä harmaa- ja tervaleppää. Puustossa on sekä uudistuskypsää, varttunutta että nuorta ikäpolvea sekä taimia. Lahopuuta on niukasti. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. metsäalvejuuri, terttualpi, metsäkorte, kurjenjalka ja mustikka. Alueen keskivaiheilla on märempää ja ruohokorvelle tyypillistä kasvillisuutta, joka vaihettuu alueen reunaosia kohti kangaskorven lajistoksi. Pohjakerroksessa on lähes yhtenäinen korpirahkasammal. Alueen lähistöllä ei ole ojituksia. Korven lajisto ei ole erityisen vaateliasta tai rehevää, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	279
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	154 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen latvapurot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärillä kasvaa harvennettua kuusikkoa, jossa on hieman ikävaihtelua: alueella kasvaa uudistuskypsää, varttunutta ja nuorta puustoa. Kuusen lisäksi muita puulajeja ei kuitenkaan esiinny uoman läheisyydessä aivan luoteispäätyä lukuun ottamatta, jossa esiintyy myös koivua, tervaleppää, pihlajaa ja tuomea. Lahopuuta on hieman. Uomassa ei ole kiviä, eikä se mutkittele paljoakaan. Vaikka puusto varjostaakin uomaa koko matkalta, harvennusten vuoksi puuston tarjoama varjostus jää vähäisemmäksi mitä se voisi olla. Pensaskerroksessa kasvaa lähinnä kuusen taimia. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. metsäalvejuuri, metsäkorte, mustikka ja metsäimarre. Pohjakerroksessa esiintyy seinäsammalta ja rahkasammalia, lähinnä korpirahkasammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	281
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,62 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lahopuuta 5–10 m^3/ha

Tuoretta lehtoa, jonka kuusivaltainen puusto on iältään keskimäärin n. 70–80-vuotiasta. Kuusen lisäksi alueella kasvaa koivua ja haapaa. Siellä täällä on useampia järeämpiäkin haaparyhmiä ja yksittäisiä isompia kuusia. Lahopuuta on alueella melko hyvin. Pensaskerroksessa kasvaa pihlajan taimia, taikinamarjaa ja tuomea. Kenttäkerroksessa on mm. sinivuokkoa, mustakonnanmarjaa, kieloa, metsäalvejuurta, metsäimarretta, käenkaalia ja mustikkaa. Pohjakerroksessa kasvaa metsäliekosammalta ja metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	282
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,33 ha
Luontotyypit	Metsäkortekorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Uoman ympärille muodostunutta ruohokorpea. Alueen puusto on varttunutta kuusikkoa, jonka seassa kasvaa myös koivua ja pihlajaa, lähinnä taimina. Luontaisesti muodostunutta lahopuuta on niukasti. Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. metsäkorte, kurjenjalka, suo-orvokki, metsäalvejuuri, käenkaali, vehka ja terttualpi. Pohjakerroksessa on lähes yhtenäistä korpirahkasammalkasvustoa. Alueella on vastikään tehty puuston harvennusta, ja hieman kauempana uomasta on nähtävillä kuivahtamisen merkkejä.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	283
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	268 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Korpikuusikossa virtaava ja hieman mutkitteleva noro, jota varttunut kuusikko varjostaa koko uoman matkalta. Uomaa ympäröivää puustoa on vastikään harvennettu, ja noron ympärillä on vain vähän luontaisesti muodostunutta lahopuuta. Kartoitushetkellä uomassa oli vaihtelevasti vettä. Norossa ja sen ympärillä kasvaa mm. metsäkortetta, vehkaa, kurjenjalkaa ja terttualpea. Pohjakerroksessa on mm. korpirahkasammalta ja lehväsammalia. Noroa ympäröivä alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä puuston runsaan käsittelyn vuoksi.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**B (hyvä)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	284
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	75 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen lähi-metsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä

Mutkitteleva ja luonnontilaisen kaltainen puro, jonka ympärillä kasvaa varttuneita kuusia, koivuja sekä harmaa- ja tervaleppiä. Puusto on iältään vaihtelevaa: seassa on sekä nuorempia että vanhempia, järeämpiäkin puita. Lahopuuta on uomassa ja sen vierustoilla hyvin. Puron ympärillä esiintyy lisäksi mm. tuomea, vadelmaa, korpikaislaa, rönsyleinikkiä, hiirenporrasta, rentukkaa, metsäkurjenpolvea, metsäalvejuurta, matalaa mesiangervoa, sinivuokkoa ja kieloa. Pohjakerroksessa on mm. metsäliekosammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**A (erinomainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	**285**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,13 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lahopuuta 5–10 m^3/ha

Tuoretta lehtoa, jonka läpi kulkee puro. Alueen puustossa kasvaa varttuneita kuusia ja koivuja sekä harmaa- ja tervaleppää. Puusto on ikä- ja tilajakaumaltaan vaihtelevaa: seassa kasvaa sekä nuoria että vanhempia, järeitäkin puuyksilöitä. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti. Pensaskerroksessa esiintyy puiden taimien lisäksi tuomea ja vadelmaa. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mm. sinivuokko, metsäalvejuuri, käenkaali, kielo ja rönsyleinikki, puron vierustoilla on lisäksi korpikaislaa, matalaa mesiangervoa ja rentukkaa. Pohjakerroksessa on mm. metsäliekosammalta. Puuston monipuolisen rakenteen sekä uoman yllä vallitsevan kostean pienilmaston ansiosta alue mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	**286**
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt)
Pinta-ala	0,12 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi Kosteat runsasravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka II: Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lehdoille tyypillistä lajistollista monipuolisuutta

Puron lähiympäristössä vallitsevaa luonnontilaisen kaltaista kosteaa lehtoa, joka vaihettuu kauempana uomasta tuoreeksi lehdoksi. Alueen puusto koostuu varttuneista ja nuorista kuusista, koivuista, harmaalepistä ja pihlajista. Seassa kasvaa runsaasti myös pihlajan taimia, taikinamarjaa, herukkaa ja tuomea. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti. Uoman läheisyydessä esiintyy mm. korpikaislaa, mesiangervoa, rentukkaa, rönsyleinikkiä, hiirenporrasta, kurjenjalkaa sekä lehväsammalia. Kauempana uomasta kasvaa mm. metsäalvejuurta, käenkaalia, kieloa ja metsäliekosammalta. Puustosta ja pensaskerroksen kasvillisuudesta johtuvien erityisten kasvuolosuhteiden sekä uoman yllä vallitsevan kostean pienilmaston ansiosta alue mahdollisesti täyttää metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	287
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,08 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Lehdon puusto koostuu nuorista ja varttuneista kuusista ja koivuista, seassa kasvaa myös harmaaleppää ja pihlajaa. Puustossa on melko vähän ikäjakaumaa. Lahopuuta on alueella melko vähän. Pensaskerroksessa esiintyy tuomea, kenttäkerroksessa kasvaa kieloa, sinivuokkoa, käenkaalia, mustikkaa ja metsäimarretta. Pohjakerros on melko niukka ja karikkeinen, paikoin kasvaa metsäkerrossammalta ja metsäliekosammalta. Alueella on hieman roskaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**C (heikentynyt)**

ID	288
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	208 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Kuusivaltaisessa metsässä virtaava puro. Eteläosassa on nähtävissä pengerryksen jälkiä uoman molemmin puolin, ja luontainen kasvillisuus on vähitellen palaamassa puron vierustoille. Lähempänä Ruokolammia uoma levenee ja veden virtaus hidastuu. Uomaa ympäröivä puusto ei ole erityisen monipuolista keski- ja pohjoisosissa, vaikka ikä- ja lajivaihtelua onkin jonkin verran. Eteläosassa puuston rakenne on monipuolisempi. Uomassa on hieman kiviä ja lahopuuta. Keskivaiheilla uoman lähiympäristön kasvillisuus on niukkaa: siellä täällä kasvaa lähinnä metsäkortetta, sinivuokkoa, lillukkaa ja metsäalvejuurta. Pohjoisemmassa kasvillisuus monipuolistuu: uomassa ja sen ympärillä esiintyy mm. vehkaa, kurjenjalkaa, mesiangervoa, tuomea, rentukkaa ja korpi-imarretta. Myös etelässä lajisto on keskiosaa monipuolisempaa kostean lehdon kasvillisuutta: alueella kasvaa mm. mesiangervoa, hiirenporrasta, rentukkaa ja rönsyleinikkiä. Puro-osuuden keskivaiheilla pohjakerros on hyvin niukkalajinen ja karikkeinen, kun taas pohjois- ja eteläosissa puron lähistöllä kasvaa mm. lehvä- ja rahkasammalia.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	289
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (pikkujoet ja purot 3260)
Lakistatus	Vesilain mukainen vesistö, jonka luonnontilan vaarantaminen vaatii lupaa (vesilaki 3:2)
Pituus	106 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puron eteläosassa sen ylle luovat varjostusta varttuneet kuuset, pohjoisempana taas nuoremmat kuuset ja koivut. Varttuneet kuuset kasvavat melko harvassa, joten uoman varjostus on hieman aukkoista. Puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi uomaa ympäröivä alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Purossa on virtausnopeuden vaihtelua. Vaikka uoman mutkittelu on melko pienipiirteistä, on puro kuitenkin luonnontilaisen kaltainen, sillä siinä on hieman kiviä, eikä reunoilla ei ole selviä perkauksen jälkiä. Uoman reunoilla kasvaa luontaista kasvillisuutta, kuten hiirenporrasta, metsäalvejuurta ja korpi-imarretta. Pohjoisosassa uomassa kasvaa hieman vehkaa.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	290
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,31 ha
Luontotyypit	Tuoreet runsasravinteiset lehdot, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa varttuneita kuusia sekä muutamia koivuja. Puustossa on hieman eri-ikäisyyttä, mutta vanhimmat puut puuttuvat eikä puusto ole luonnontilaisen kaltaista. Paikoin puusto on myös aukkoista, ja alueella on vanha metsäkoneen ura. Pensaskerroksessa on vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa paikoin runsaasti metsäkortetta ja paikoin metsäalvejuurta, lisäksi on jänönsalaattia ja hiirenporrasta. Pohjakerroksessa kasvaa metsäkerrossammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	291
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kalliometsät)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Karut poronjäkälä-sammalkalliot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Kalliometsät, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Tien vieressä sijaitseva korkeampi alue, jossa on kalliometsää ja poronjäkäläkalliota. Puustossa on muutama varttunut mänty ja haapa, joiden seassa on koivuja ja kuusia. Alueen puusto ei ole täysin luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Pensaskerroksessa on katajaa ja koivun taimia. Kenttäkerroksessa kasvaa kanervaa ja puolukkaa. Pohjakerroksessa on pääosin poronjäkäliä, joiden lisäksi esiintyy hieman seinäsammalta ja kivikynsisammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
4, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	292
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,10 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella kasvaa melko harva ja tasaikäinen, varttunut puusto. Puusto koostuu pääasiassa kuusista, joiden seassa on myös muutamia koivuja. Lahopuuta on alueella niukasti, vain yksi pystyyn kuollut kuusi. Kenttäkerroksessa kasvaa pääosin lehtomaisen kankaan lajistoa, kuten kieloa, metsäkastikkaa ja lillukkaa, mutta seassa on myös mm. sinivuokkoa ja ahomansikkaa. Pohjakerrosta peittävät seinä- ja metsäkerrossammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	293	
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)	
Lakistatus	Ei lakikohde	
Pinta-ala	0,19 ha	
Luontotyypit	Kosteat keskiravinteiset lehdot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi	
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita	
Noron lopun ympärille muodostunutta kosteaa lehtoa. Puusto on harvaa ja pääosin melko nuorista kuusista muodostunutta. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerroksessa on mm. metsäalvejuurta, rentukkaa, oravanmarjaa, metsäimarretta ja metsäkortetta. Pohjakerros on aukkoinen, paikoin esiintyy mm. lehväsammalia ja suikerosammalia. Kasvillisuus kuvastaa melko hyvin luontotyyppiä, mutta puusto on rakennepiirteiltään heikkoa.		
Arvoluokka	**Edustavuus**	**Luonnontilaisuus**
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**C (heikentynyt)**

ID	294
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,41 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puusto on harvaa, käsiteltyä ja melko tasaikäistä. Alueella kasvaa varttunutta koivua, kuusta ja haapaa. Kenttäkerroksessa kasvaa vain vähän taikinamarjaa sekä em. puulajien taimia. Kenttäkerroksessa esiintyy sinivuokkoa, lillukkaa, ahomansikkaa, metsäkurjenpolvea, metsäkastikkaa, kieloa ja metsäalvejuurta. Pohjakerroksessa on pääosin seinäsammalta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**D (heikko)**	**C (heikentynyt)**

ID	295
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050 & puustoiset suot 91D0)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,28 ha
Luontotyypit	Lehtokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi Ruohokorvet, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Luokka I: Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Puron ympärille muodostunutta korpea. Kohtaan, jossa uoma on leventynyt, on muodostunut ruohokorpea, muutoin alueella on lehtokorpea. Puustossa on pääasiassa kuusia. Puuston iässä on pientä vaihtelua, mutta vanhimmat ja varttuneet puut puuttuvat. Puusto ei siis ole kovin erirakenteista tai luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa ojakellukkaa, rönsyleinikkiä, hiirenporrasta, virmajuurta, metsäimarretta ja käenkaalia. Märemmällä alueella on lisäksi terttualpea, korpikaislaa sekä runsaasti korpikastikkaa. Pohjakerroksessa on hieman okarahkasammalta, mutta eniten lehvä- ja suikerosammalia. Paikoin on laajempia korpirahkasammallaikkuja.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**B (hyvä)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	296
Rajausperuste	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi (lehdot 9050)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,22 ha
Luontotyypit	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, joka on vaarantunut (VU) luontotyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Puustossa kasvaa varttuneita ja nuorempia kuusia, joiden seassa on hieman koivua. Puusto ei kuitenkaan ole luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa on mustikkaa, sinivuokkoa, lillukkaa, metsäimarretta, metsäalvejuurta ja kultapiiskua. Pohjakerrosta peittävät metsäliekosammal, metsäkerrossammal ja seinäsammal.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
3, monimuotoisuutta turvaavat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

ID	297
Rajausperuste	Lainsäädännöllä turvatut kohteet
Lakistatus	Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
Pituus	144 m
Luontotyypit	Havumetsävyöhykkeen norot, joka on puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Melko kapea luonnontilaisen kaltainen puro, joka kulkee lehtokorven (ID 294) ja keskiravinteisen lehdon (ID 295) läpi. Varjostusta puron ylle luovat varttuneet ja nuoremmat kuuset sekä koivut, mutta puustoa on hakattu ja kantoja on jonkin verran puron reunalla. Varjostuksessa on tämän vuoksi paikoin aukkoja. Uomaa ympäröivä puusto ei ole luonnontilaisen kaltaista, eikä noron lähiympäristö täten täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Puro ei vaikuta peratulta eikä sen reunalla ole penkereitä. Uomassa on hieman kiviä mutta ei lahopuuainesta, ja uoma ei mutkittele paljoakaan. Puron virtaus on paikoin heikkoa. Siellä täällä esiintyy rentukkaa, terttualpea ja rönsyleinikkiä. Reunoilla kasvaa mm. korpikaislaa, metsäkortetta, mesiangervoa ja metsäalvejuurta.

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
1, lainsäädännöllä turvatut kohteet	**C (kohtalainen)**	**Luonnontilaisen kaltainen**

ID	298
Rajausperuste	Silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Vastuuluontotyyppi (kalliometsät)
Lakistatus	Ei lakikohde
Pinta-ala	0,58 ha
Luontotyypit	Karut poronjäkälä-sammalkalliot, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi Kalliometsät, joka on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
METSO-valintaperusteet	Alue ei täytä METSO-ohjelman valintaperusteita

Alueella on kalliometsää ja muutama avoin poronjäkäläkallio. Paikoin on myös kuivahkon kankaan alueita. Puusto on pääosin harvaa ja varttunutta männikköä, jonka seassa kasvaa kuusta, pihlajaa ja muutamia varttuneita koivuja. Avokallioilla vain pääasiassa koivun taimia. Kukkulan päällä on yksi vanha mänty. Aivan tien vieressä on avokalliota, jossa on hirviaitaa. Myös kukkulan laella on avokallioaukkoja. Alueen puusto ei ole täysin luonnontilaisen kaltaista, minkä vuoksi alue ei täytä metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kenttäkerroksessa kasvaa pääosin kanervaa ja puolukkaa. Pohjakerroksessa on seinäsammalta sekä valko- (*Cladonia arbuscula*), harmaa- (*C. rangiferina*) ja palleroporonjäkäliä (*C. stellaris*).

Arvoluokka	Edustavuus	Luonnontilaisuus
4, monimuotoisuutta tukevat kohteet	**C (kohtalainen)**	**B (vähän heikentynyt)**

Erityisesti huomioitavat kasviesiintymät

Selvitysalueelta havaittiin yksi valkolehdokkiesiintymä, joka on koko maassa rauhoitettu kasvilaji. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvilajia ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Esiintymän sijainti on merkitty kuvaan 24.

Haitalliset vieraslajit

Kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi säädetystä komealupiinista tehtiin alueella 44 havaintoa, joista neljä on laajempia kasvustoja. Näistä yksi kasvusto on huomattavan suuri, n. 2,3 ha. Suurin osa komealupiiniesiintymistä havaittiin lähinnä teiden varsilla kartoituskohteelta toiselle siirryttäessä, ja todennäköisesti lajia esiintyykin alueella paljon tässä kuvattua yleisemmin. Lisäksi havaittiin potentiaalisesti haitallista terttuseljaa (53 esiintymää). Esiintymien sijainnit on merkitty kuviin 23 ja 24.

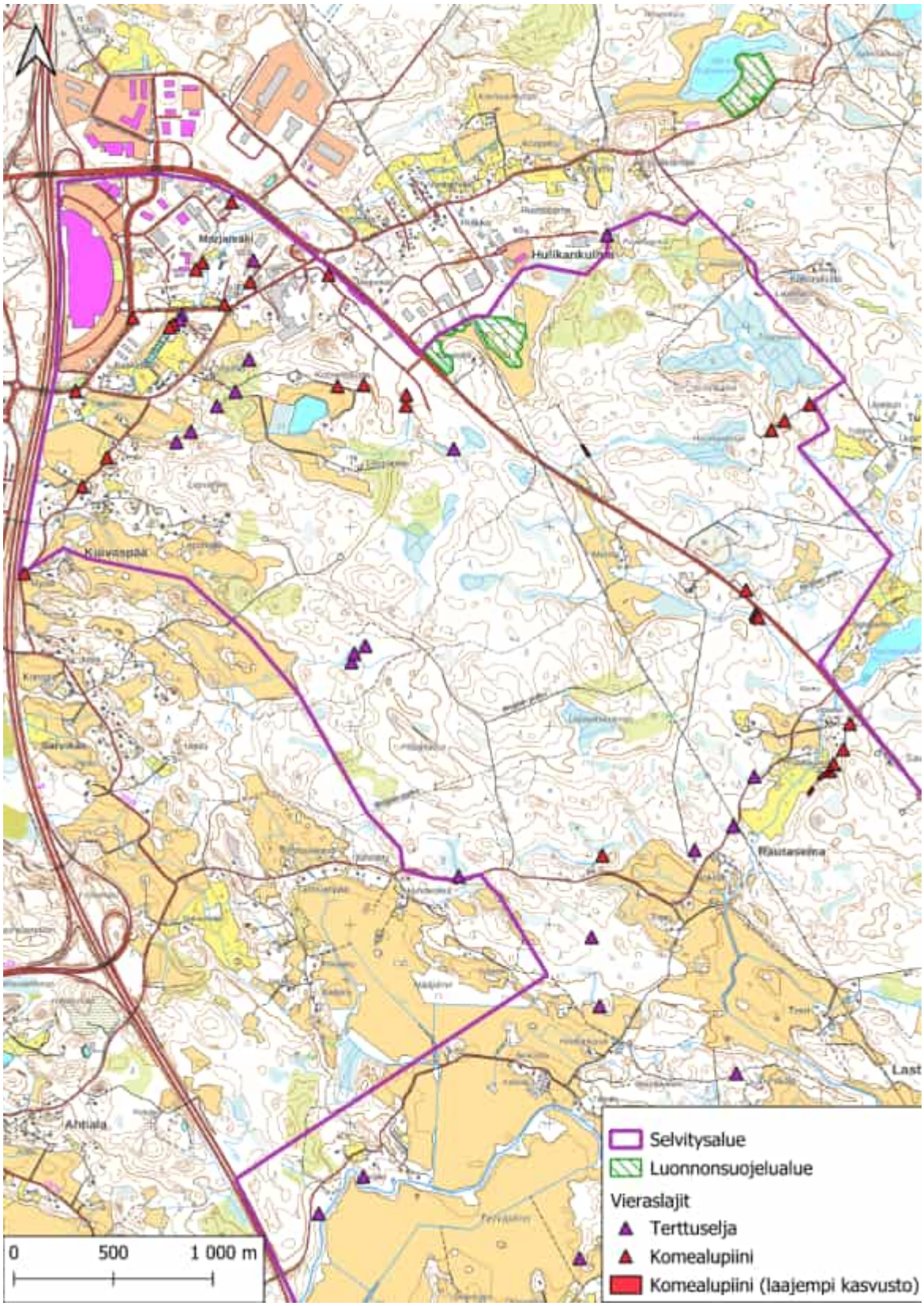

Kuva 23. Selvitysalueen pohjoisosasta havaitut huomionarvoiset kasvilajit sekä vieraslajit.

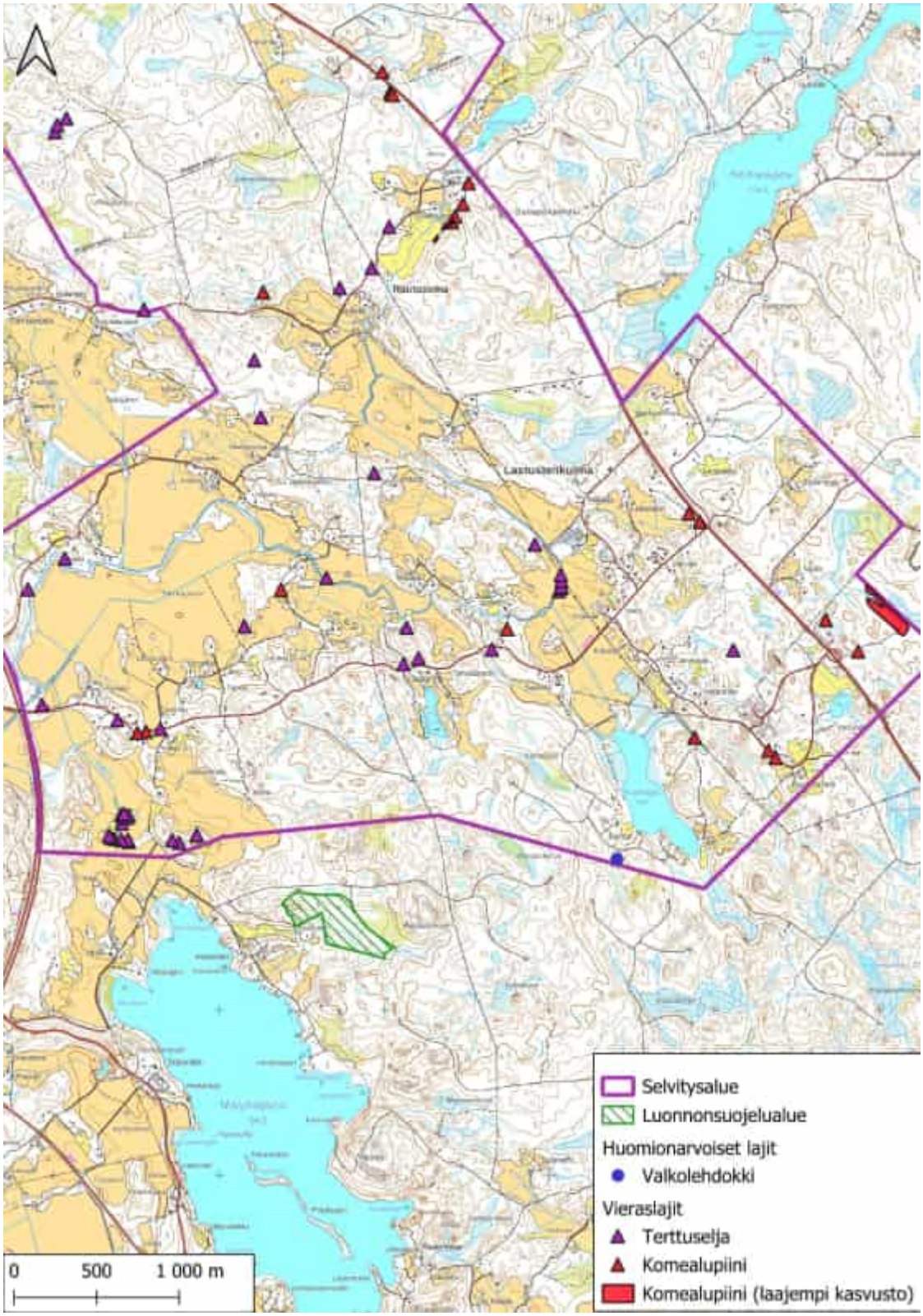

Kuva 24. Selvitysalueen eteläosasta havaitut huomionarvoiset kasvilajit sekä vieraslajit.

3. Johtopäätökset ja suositukset

3.1. Yleistä

Vesilaki suojelee luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, luonnollisesti syntyneitä vesimuodostelmia. Poikkeuksena tähän ovat ihmisen tekemät lammet, joita vesilain säädökset koskevat silloin, kun tekolampi on tehty hyödyntäen luontaista vesimuodostumaa. (Tolonen ym. 2019) Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset norot, lähteet ja lammet ovat luokan 1 lainsäädännöllä turvattuja kohteita. Niiden luonnontilaa ei saa lain mukaan vaarantaa. Vesilain 3 luvun 2 §:n kohdan 8 mukaan vesitaloushankkeella on oltava Lupa- ja valvontaviraston lupa, jos hanke vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen. Puroilla ei siis ole suoraa lainsuojaa, minkä vuoksi niitä ei luokitella arvoluokkaan 1.

Pienvesien suojaisuuden ja ominaispiirteiden säilyttämiseksi tulisi säästää myös niiden välitön lähiympäristö eli määritelmän mukaisesti vyöhyke, jossa pysyvän veden läheisyys luo ympäristöstä poikkeavat kasvuolot ja pienilmaston. Metsähallituksen suosituksissa pienvesien suojavyöhykkeiden tulee olla 15–30 metriä (Saari ym. 2009). Kajavan ym. (2002) mukaan puron perusteltu suojavyöhykkeen leveys on vähintään 20–30 m uoman molemmin puolin. Tämä leveys takaa riittävän varjostuksen puron varren eliöstölle. Se myös vähentää tuulenkaatojen riskiä, ja muodostaa jonkinlaisen metsikkökuvion ajateltaessa puuston itseisarvoa puron varressa.

Metsälain 10 §:n tarkoittamien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee metsälain mukaan säilyttää tai niitä voidaan vahvistaa. Metsäkeskus tekee metsänhoitoa ohjaavat päätökset metsälain 10 §:n mukaisista kohteista. Vaikka kohde siis täyttäisikin metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit, astuu metsälaki kohteella voimaan vasta metsäkeskuksen päätöksen perusteella. Metsälakia ei kuitenkaan sovelleta asemakaava-alueilla lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita eikä oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen sekä virkistyskäyttöön osoitettuja alueita.

Arvoluokan 2 erityisen merkittävät luontokohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat kokonaisuudet on aina huomioitava maankäytön suunnittelussa. Luokkaan 3 luokitellut, monimuotoisuutta turvaavat kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä. Luokkaan 4 luokitellut, monimuotoisuutta tukevat kohteet ovat usein paikallisesti tärkeitä. Luokkiin 3 ja 4 luokitellut uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät ovat yksityiskohtaisessa, (osa)yleiskaavatason maankäytön suunnittelussa huomioitavia kohteita. (Mäkelä & Salo 2023) Rajattujen arvokkaiden luontotyyppikohteiden luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat ominaispiirteet on suositeltavaa säästää maankäytössä. Toimenpiteissä olisi hyvä säilyttää elinympäristölle erityinen vesitalous, puuston rakenne, vanhat ylispuut, kuolleet ja lahot puut sekä otettava huomioon kasvillisuus, maaston vaihtelevaisuus ja maaperä.

Useimpien rajattujen luontotyyppikohteiden luontotyyppi on uhanalainen. Vuonna 2018 valmistuneen Suomen luontotyyppien uhanalaisarvion (Kontula & Raunio 2018) mukaan arvioitujen luontotyyppien lukumäärästä on uhanalaisia (CR, EN tai VU) koko maassa 48 % ja Etelä-Suomessa 59 %. EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Luontotyyppien suojelu on avainasemassa luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. (Ympäristöministeriö 2022)

Rajatuista arvokkaista luontotyyppikohteista 94 täyttää METSO-ohjelman valintaperusteet. ELY-keskus tai Metsäkeskus tekee päätöksen kohteen soveltuvuudesta METSO-ohjelmaan metsänomistajan tarjouksen pohjalta. Rauhoituksen hakeminen kohteelle on kuitenkin vapaaehtoista. METSOn valintaperusteet kattavat metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeimmät elinympäristöt ja rakennepiirteet, ja ne toimivat hyvin monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpien metsäkohteiden tunnistamisessa. METSO-kohteiden suojelun avulla voidaan pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen. (Syrjänen ym. 2016)

Rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty (Lsl 74 §). Toisaalta Lsl 82 §:n perusteella lajin esiintyminen ”ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä.” ”Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja … kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.”

3.2. Yhteenveto

3.2.1. Lakisääteisesti säästettävät kohteet

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisten pienvesikohteiden (norot, lammet, lähteet) luonnontilaa ei saa lain mukaan vaarantaa.

3.2.2. Muut kaavassa huomioitavat kohteet

Ennestään metsälakikohteeksi rajatuilla alueilla elinympäristön ominaispiirteet täytyy metsälain mukaisesti joko säilyttää tai niitä tulee vahvistaa. Tämä koskee kuitenkin vain metsätaloustoimia eikä täten suoraan rajoita kaavoitusta. Näillä alueilla on kuitenkin tärkeitä luontoarvoja, joiden säästäminen on suositeltavaa. Myös metsälain 10 §:n kriteerit täyttävät kohteet, joilla ei ennestään ole metsälakikohteen virallista rajausta, olisi hyvä pyrkiä säästämään niiden sisältämien luontoarvojen vuoksi.

Myöskään puroilla ei ole varsinaista lainsuojaa: sen sijaan vesitaloushankkeella on oltava vesilain 3 luvun 2 §:n kohdan 8 mukaan Lupa- ja valvontaviraston lupa, jos hanke vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen.

Luokkaan 2 kuuluvat kohteet ovat uhanalaisten luontotyyppien merkittäviä esiintymiä, joiden säästämistä suosittelemme vahvasti. Näillä kohteilla on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä piirteitä, joiden säilyttäminen maankäytössä on tärkeää. Myös luokkiin 3 ja 4 kuuluvat kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä. Vaikkei arvoluokkiin 2–4 kuuluvien kohteiden säästäminen ole lain nojalla pakollista, ovat ne kuitenkin huomionarvoisia alueita, joiden säästämistä suosittelemme mahdollisuuksien mukaan. Näiden kohteiden ominaispiirteiden turvaamiseksi maankäyttöä niiden lähiympäristössä olisi hyvä välttää. Erityisesti yhtenäisten, mahdollisesti useista luontotyyppikuvioista koostuvien laajempien alueiden säästäminen on ekologisten yhteyksien säilymisen kannalta tärkeää, ja suosittelemmekin yhtenäisten puustoisten alueiden sekä useampien arvokkaiden luontotyyppikuvioiden muodostamien kokonaisuuksien turvaamista.

Rauhoitettuja kasveja on vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

4. Kirjallisuus

Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. 2. korjattu painos. – Ympäristöopas 46. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Alanen, A., Leivo, A., Lindgren, L. & Piri, E. 1995: Lehtojen hoito-opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja B No 26.

Eräjärvi, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J.-P., Routasuo, P., Suominen, H. & Vauhkonen, M. 2022: Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020. – Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:7.

Espoon kaupunki 2023: Espoon LUMO-priorisointi. – Päivitetty 02/2023.

Eurola, S., Huttunen, A., Kaakinen, E., Kukko-oja, K., Saari, V., Salonen, V. 2015: Sata suotyyppiä: Opas Suomen suokasvillisuuden tuntemiseen. Oulu: Oulun yliopisto, Thule-instituutti.

Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A., Tonteri, T. 2018: Metsätyypit – Kasvupaikkaopas. Metsäkustannus.

Hämäläinen, L., Jormola, J., Järvenpää, L., Kasvio, P., Tertsunen, J., Muilu, T. 2015: Luontoarvojen huomioon ottaminen ojitusten peruskorjauksissa ja kunnossapidossa. PERKAUS-hankkeen työraportti. Suomen ympäristökeskus.

Kajava, S., Silver, T., Saarinen, M. & Heikkilä, H. 2002: Purot ja norot metsälain kohteina Lounais-Suomessa. – Metsätieteen aikakauskirja 2/2002:179–189.

Kemppainen, R. 2017: Perinnemaisemien inventointiohje. – Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 25 | 2017.

Keränen, M. 2016: Opas kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille vesilain mukaisten ojitusasioiden ratkaisemiseen. – OPAS 3 | 2016, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Keskinen, H-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Ryttäri, T., Väänänen, M. 2024: Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 Luontotyyppien punainen kirja Osa 1 – Tulokset ja arvioinnin perusteet. – SUOMEN YMPÄRISTÖ 5 | 2018, Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 Luontotyyppien punainen kirja Osa 2 – luontotyyppien kuvaukset. – SUOMEN YMPÄRISTÖ 5 | 2018, Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki.

Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Saarinen, M., Penttilä, T. 2021: Suotyypit ja turvekankaat – Kasvupaikkaopas. Metsäkustannus.

Luonnonsuojelulaki 2023: 5.1.2023 annettu luonnonsuojelulaki (9/2023) [https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009] ja luonnonsuojelulain perustelut (HE 76/2022) [https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220076].

Meriluoto, M. & Soininen, T. 2002: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. – Metsälehti Kustannus, Helsinki. 2. painos.

Metsäasetus 2010: 21.12.2010 annettu metsäasetus (1234/2010) [http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20101234]

Metsäkeskus 2016: Lakisääteiset luontokohteet. – internet-sivut: [https://www.metsakeskus.fi/lakisaateiset-luontokohteet], viitattu 28.2.2024

Metsäkeskus 2022: Tulkintasuosituksia metsälain 10 pykälän tarkoittamien erityisen tärkeiden elinympäristöjen rajaamisesta ja käsittelystä. – [https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/metsalain-10-pykalan-kohteiden-tulkintasuositus.pdf], viitattu 29.2.2024

Metsäkeskus 2024: Avoin metsä- ja luontotieto – Aineistot paikkatieto-ohjelmille. – [https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/aineistot-paikkatieto-ohjelmille], viitattu 28.9.2024

Metsälaki 1996: 12.12.1996 annettu metsälaki (1093/1996) [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093] ja metsälain perustelut (HE 63/1996) [http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1996/19960063] sekä laki metsälain muuttamisesta (1085/2013) [http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131085]

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 | 2023

Ohtonen, A., Lyytikäinen, V., Vuori, K.-M., Wahlgren, A. & Lahtinen, J. 2005: Pienvesien suojelu metsätaloudessa. – Suomen ympäristö 727, Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Joensuu.

Punttila, P. & Björklöf, K. 2020: Certi_12 Luontoselvitykset, versio 2.3 (31.3.2020). Ympäristönäytteenottajien sertifiointijärjestelmän Luontoselvitykset-erikoistumisalan pätevyysvaatimukset. [https://www.syke.fi/download/noname/%7B5C362CC6-0FF4-4E81-9ADD-8D4A45703BE1%7D/133587], viitattu 5.10.2023

Räisänen, J., Teeriaho, J., Kananoja, T., Rönty, H. 2018: Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot – Osa 1. Suomen ympäristö 2 | 2018.

Saari, P., Finér, L. & Laurén, A. 2009: Metsätaloudessa vesistöjen ja pienvesien suojavyöhykkeille asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen. – Metlan työraportteja 124.

Salminen, J. & Aalto, S. 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). Loppuraportti. – Uudenmaan liiton julkaisuja E 119–2012.

Suomen Lajitietokeskus 2024: Lajihavainnot selvitysalueilta. – [https://laji.fi/], tiedot haettu 11.5.2025

SYKE & Metsähallitus 2020: Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohje. – Versio 9. 78 s.

Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025. – Ympäristöministeriön raportteja 17/2016.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus.

Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L. & Halonen, L. 2019: Pienvesiopas. Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 36 | 2019.

Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta 2023: 1066/2023. Helsingissä 30.11.2023. – [https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20231066]

Vesilaki 2011: 27.5.2011 annettu vesilaki (587/2011) [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587].

Ympäristöhallinto 2024:
- Tiedot suojeluohjelma-alueista, Natura-alueista, yksityismaiden ja valtion maiden luonnonsuojelualueista,

arvokkaista kallioalueista, tuuli- ja rantakerrostumista, pohjavesialueista sekä Purohelmi (arviot pienten virtavesien luonnontilan muuttuneisuudesta) SYKEn Avoin tieto -tietopalvelussa. – Sähköinen ladattava paikkatietoaineisto. [http://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot; tiedot haettu 5.2.2024]
- Suojellut alueet yleisessä rajapinnassa (mm. Natura-alueet, luonnonsuojelualueet, erityisesti suojeltavien lajien rauhoituspäätökset, luontotyyppipäätökset): https://paikkatieto.ymparisto.fi/arcgis/rest/services/SYKE/SYKE_SuojellutAlueet/MapServer
- Monimuotoisuudelle tärkeät metsäalueet (Zonation) yleisessä rajapinnassa: https://paikkatieto.ymparisto.fi/arcgis/rest/services/SYKE/SYKE_MonimuotoisuudelleTarkeatMetsaalueetZonation/MapServer

Ympäristöministeriö 2015: Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa. – SUOMEN YMPÄRISTÖ 7 | 2015.

Ympäristöministeriö 2022a: EU:n luonto- ja lintudirektiivit. – Ympäristöministeriö. https://ym.fi/eu-n-luonto-jalintudirektiivit (viitattu 10.10.2023).

Ympäristöministeriö 2022b: EU:n biodiversiteettistrategia. – internet-sivut: [https://ym.fi/eu-n-biodiversiteettistrategia] (viitattu 5.10.2023).

Äijälä, O., Koistinen, A., Sved, J., Vanhatalo, K. & Väisänen, P. (toim.) 2014: Metsänhoidon suositukset. – Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisuja.

Liite 1. Menetelmäkuvaus

Selvityksen lähtötietoihin kuuluivat seuraavat aineistot:

- Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot ja ilmakuvat
- Aiemmat selvitykset alueelta
- Suomen Lajitietokeskuksen (2025) tietokantojen havainnot alueelta ja sen lähiympäristöstä
- Tiedot luonnonsuojelu-, Natura- ja luonnonsuojeluohjelma-alueista, arvokkaista kallioalueista ja kerrostumista, pohjavesialueista, monimuotoisuudelle tärkeistä metsäalueista (Zonation), erityisesti suojeltavien lajien rauhoituspäätöksistä ja luontotyyppien suojelupäätöksistä sekä PUROHELMI-hankkeen (arviot pienten virtavesien luonnontilan muuttuneisuudesta) aineistot (Ympäristöhallinto 2024)
- Metsäkeskuksen avoin metsävaratieto rajapinnoissa, esimerkiksi metsälakikohteet, metsävarakuviot ja virtausverkosto (Metsäkeskus 2024)

Tietoja on käytetty sekä 1) maastotöiden tukena että 2) raportointivaiheessa luontokohteiden luontoarvojen arvioinnissa ja luontoarvoihin kohdistuvien mahdollisten vaikutusten arvioinnissa.

Työssä noudatettiin Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) ja ympäristönäytteenottajien sertifiointijärjestelmän Luontoselvitykset-erikoistumisalan pätevyysvaatimusten (Punttila & Björklöf 2020) ohjeistuksia. Lisäksi käytettiin soveltuvin osin mm. teosten Airaksinen & Karttunen (2001), Meriluoto & Soininen (2002), Söderman (2003) ja Syrjänen ym. (2016) määrittelyjä huomioitavista luontoarvoista.

Selvitettävät kohteet valikoitiin etukäteen ilmakuvatarkastelun ja muiden taustatietojen perusteella. FM, biologi Jenna Lommi ja FM, biologi Marjut Mähönen tekivät maastotyöt 18.–19.6., 23.–26.6., 1.–4.7. ja 7.–11.7.2025. Selvitysalue kierrettiin jalan kattavasti läpi kasvillisuutta ja elinympäristöjä havainnoiden. Paikannuksessa käytettiin apuna Samsung Galaxy Tab Active Pro -tablettia ja QGIS-paikkatieto-ohjelmistoon perustuvaa QField-tiedonkeruusovellusta. Paikkatiedon tarkkuus on tavallisesti 3–8 m, peitteisessä maastossa epätarkempaa kuin avoimella paikalla.

Luontotyyppikuvion kasvilajisto, valtalajit, luontotyypin ilmentäjälajit, huomionarvoiset lajit sekä puuston rakennepiirteet (puuston kerroksellisuus, puulajit ja niiden runsaussuhteet (eri kerroksissa), puuston sukkessiovaihe (nuori, varttunut, vanha), jalopuumetsissä jalopuiden uudistuminen sekä kuolleen pysty- ja maapuun määrä, puulaji, koko ja lahoaste), ojitustilanne, metsänkäsittely, kuluneisuus, muu maankäyttö sekä muut tärkeät ominaispiirteet kirjattiin kattavasti maastolomakkeelle. Puuston kehitysluokat noudattavat Äijälän ym. (2014) luokitusta.

Kasvilajit määritettiin paikan päällä. Putkilokasvien nimistö on Suomen Lajitietokeskuksen lajiluettelon mukainen. Luontotyypin määrittämisessä käytettiin seuraavia oppaita: Eurola ym. 2015, Hotanen ym. 2018 ja Laine ym. 2021. Selvitysalue valokuvattiin. Maastotyön aikana havainnoitiin kaikkien eliöryhmien erityisesti huomioitavaa lajistoa, joista tehdyt havainnot kirjattiin, paikannettiin tarvittaessa GPS-laitteella ja merkittiin kartalle.

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaisesti kuolleen puun määrä arvioitiin luontotyyppiesiintymiltä laskemalla kuolleiden puiden runkojen kappalemäärät läpimittaluokittain (10–19 cm, 20–29 cm, …). Kuolleen puuston kokonaistilavuus pinta-alayksikköä kohden (kuutiometriä hehtaarilla) voidaan laskea näiden läpimittaluokittaisten kappalemäärien sekä kuhunkin läpimittaluokkaan kuuluvan keskimääräisen puun tilavuuden avulla. Esimerkiksi 30–39 cm läpimittaluokassa keskimääräinen puu on 35 cm läpimittainen ja tilavuudeltaan noin 1,0 kuutiometriä. Lisäksi silmämääräisesti arvioitiin lahopuiden puulajia, tyyppiä (pysty- ja maapuut) sekä lahoastetta (kova, pintalaho ja pitkälle lahonnut). Lahopuujatkumoa arvioitiin karkeasti kolmiportaisella asteikolla (heikko, kohtalainen, hyvä).

Paikkatiedon ja kartta-aineiston käsittely tehtiin QGIS-ohjelmistolla; rajauksien tekemisessä ja tulkinnoissa apuna käytettiin tarvittaessa myös ilmakuvatarkastelua (pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos).

Luontotyyppikohteiden arvoluokka määritettiin Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaisesti (taulukko 1.1). Arvoluokat 1–4 eivät kata kaikkia alueita, vaan niiden ulkopuolelle jää niin sanottua tavanomaista luontoa, esimerkiksi sellaista metsätalouden piirissä olevaa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille. Tavanomaisella luonnolla voi kuitenkin olla suunnittelussa erikseen huomioon otettavaa arvoa esimerkiksi virkistysalueena.

Luontotyyppiesiintymien merkittävyyteen vaikuttavat esiintymän koko (laajat kohteet ovat merkittävämpiä kuin pienet), esiintymän luonnontila ja edustavuus, esiintymän sijainti suhteessa luontotyypin levinneisyysalueeseen ja muihin esiintymiin (kytkeytyminen muihin saman luontotyypin esiintymiin lisää arvoa) sekä esiintymän sijainti suhteessa ekologiseen verkostoon. Luontotyypin edustavuus ja luonnontila määritettiin taulukon 1.2 mukaisesti.

Taulukko 1.1. Luontokohteiden arvottamisessa erotettavat arvoluokat 1–4 ja niihin kuuluvat kohteet (Mäkelä & Salo 2023).

Arvoluokka / Kohteet	**1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet**	**2 Erityisen tärkeät kohteet**	**3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet**	**4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet**
Aina huomioitavat	• Luonnonsuojelu-alueet • Natura 2000 -alueet • Suojeluun varatut alueet • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajatut esiintymät • LSL:n tiukasti suojeltujen luontotyyppien esiintymät • Vesilain suojellut luontotyypit • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat • Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikat • LSL:n erityisesti suojeltavien lajien rajatut esiintymispaikat • Luontodirektiivin liitteen II lajien sekä lintudirektiivin liitteen I lajien ja niitä vastaavien muuttolintujen rajatut esiintymispaikat • LSL 73 § suurten petolintujen toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä olevat pesäpuut	• Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet[1] • Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet[2] • Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet[3]	• Ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet[2]	• Ekologisia yhteyksiä tukevat kohteet
Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat		• Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet[1]	• Maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Maakunnan vastuulajien merkittävät esiintymät	

Lisäksi yksityis-kohtaisessa suunnittelussa huomioitavat	• Luontodirektiivin liitteen IV a lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit • LSL 95 §:n luonnonmuisto-merkit	• LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät • Luontodirektiivin liitteen II lajien rajaamattomat merkittävät esiintymispaikat • Lepakoille tärkeät saalistusalueet[4]	• Paikallisesti arvokkaat luontokohteet[1] • Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät • Uhanalaisten lajien muut esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet[3] • Luontodirektiivin liitteen II lajien muut esiintymispaikat	• Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät[5] • Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät[5] • Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja • Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt • Muut moni-muotoisuutta tukevat kohteet

1 ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet

2 erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien luontotyyppien ja/tai lajien muodostamat kokonaisuudet

3 pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisalueet sekä metson ja teeren soidinpaikat

4 sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta (EUROBATS)

5 tapauskohtainen asiantuntijatulkinta arvoluokasta

Luontotyyppikohteiden rajaamisen periaatteita

Luontotyypit eivät useinkaan esiinny yksiselitteisesti, vaan ne muodostavat jatkumon, jonka luokittelussa noudatetaan sopimuksenmukaisia rajauksia (Mäkelä & Salo 2023). Luontotyyppien ekologisen laadun kuvauksessa käytetään luontotyyppien edustavuuden ja luonnontilan luokittelua (taulukko 1.2). Luontotyyppiesiintymien kuvioinnissa laadultaan toisistaan poikkeavat esiintymät rajataan omina kuvioinaan. Metsäluontotyypeistä kaikki uhanalaisten kangasmetsäluontotyyppien luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset esiintymät sekä kaikki metsien erikoistyyppien ja lehtoluontotyyppien esiintymät selvitetään. Lisäksi huomioidaan runsaslahopuustoiset kangasmetsät, vaikka niiden luonnontila olisikin heikentynyt. Suo-, vesi- ja rantaluontotyypeistä selvitetään kaikki uhanalaiset luontotyypit. Turvekankaista huomioidaan myös runsaslahopuustoiset ja vanhapuustoiset esiintymät. Kaikki perinnebiotooppien luontotyypit ovat uhanalaisia, luontoselvityksissä erityisesti huomioitavia luontotyyppejä. Lisäksi luonnonsuojelulain luontotyyppikriteerit täyttävät kohteet määritetään erikseen. Muita huomioitavia kohteita ovat ihmisen muuttamat / ylläpitämät uuselinympäristöt, mikäli niissä on huomionarvoista lajistoa. Lisäksi huomioidaan kaikki vähintään kohtalaisen edustavat silmälläpidettävät ja puutteellisesti tunnetut luontotyypit etenkin silloin, kun ne muodostavat arvokkaita kokonaisuuksia muiden luontotyyppikohteiden kanssa.

Metsälain 10 §:n mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen edellytetään aina olevan luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, erottuvan ympäröivästä metsäluonnosta selvästi ja olevan pienialaisia tai metsätaloudellisesti vähämerkityksellisiä. Pienialaisina voidaan pääsääntöisesti pitää kohteita, joiden pinta-ala on enintään 2 hehtaaria. (Metsäkeskus 2022) Lehtolaikkujen puuston on oltava luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen ja suoelinympäristöillä on oltava luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous. Pienvesien välittömissä lähiympäristöissä on oltava veden läheisyydestä johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto. (Metsäkeskus 2016) Luonnontilaisen kaltaisessa elinympäristössä monimuotoisuudelle olennaiset ominaispiirteet ovat kuitenkin säilyneet aiemmasta ihmisen toiminnasta huolimatta (Meriluoto & Soininen 2002). Luonnontilaisen kaltaisuuden ilmentäjiä ovat muun muassa puuston harventamattomuus tai pidempi harvennuksesta kulunut aika ja siitä johtuva hoidettua metsää suurempi puuston tiheys ja vaihteleva tilajärjestys sekä lahopuuston esiintyminen. Metsälakikohteilla luonnontilaiseksi katsottavassa puustossa on yleensä useita latvuskerroksia sekä alikasvosta. Edellä mainittua kerroksellisuuden puutetta voi korvata runsas eri-ikäinen lahopuusto tai hoidettua metsää selkeästi suurempi puuston runkoluku. Lähteen välitön lähiympäristö on luonnontilaisen kaltainen, vaikka lähteeseen olisi tehty vedenottamista varten vähäisiä rakennelmia. Purojen ja norojen välitön lähiympäristö on luonnontilaisen kaltainen välittömään lähiympäristöön kaivetuista yksittäisistä ojista huolimatta, jos kohde ei ole ojien vaikutuksesta kuivanut. (Metsäkeskus 2022)

Vesilain arvokkaita kohteita ovat luonnontilaisten kohteiden lisäksi myös luonnontilaisen kaltaiset kohteet (Ohtonen ym. 2005). Kohteiden ei tarvitse olla täysin aiemman ihmistoiminnan ulkopuolella saadakseen luonnontilaisen määritelmän (Keränen 2016). Luonnontilaltaan voimakkaastikin muuttuneet pienvedet voivat ajan saatossa palautua luonnontilaisen kaltaiseksi, jolloin niitä koskee lainsuoja samalla tavalla kuin alkuperältään luonnontilaisia pienvesiä (Tolonen ym. 2019). Luonnontilaisen kaltaisuus edellyttää kuitenkin, että perkaus on ollut alun perin suhteellisen kevyt, tietty mutkaisuus on säilynyt uomassa ja lisäksi kasvillisuus on peittänyt alleen perkausjäljet (Kajava ym. 2002). Voimakkaasti peratut purot (perkauksesta vähintään 30–40 vuotta)

voidaan tulkita luonnontilaisen kaltaisiksi joissain tapauksissa, mikäli eroosio ja puronvarren käsittelemättömyys on palauttanut puron uoman luonnontilaisuuteen liittyvät elementit (Kajava ym. 2002). Meriluoto & Soininen (2002) määrittelevät luonnontilaisen kaltaisen uoman siten, että siinä voi olla ”vähäisiä jälkiä uoman perkauksesta, mutta pienveden suojaisuus on säilynyt”. Täysin luonnontilaiset uomat ovat erittäin harvinaisia Etelä-Suomessa, ja luonnontilaisena on säilynyt yleensä hyvin lyhyitä osuuksia (Kajava ym. 2002). Tästä syystä myös kohtalaisen lyhyt luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen jakso voidaan luokitella vesilain kohteeksi, vaikka muilta osin virtavesi olisikin epäluonnontilainen. Pienvedet ovat vahvasti kytkeytyneitä lähiympäristöönsä, ja ne tulisikin huomioida kokonaisuutena, johon kuuluu vesimuodostuman lisäksi sen välitön lähiympäristö (Tolonen ym. 2019).

METSO-kohteilla metsikön iän määrittelyssä käytettiin apuna kehitysluokkaa ja metsätyyppiä. Lahopuun määrää arvioitiin asteikolla 0–5, 5–10, 10–20, 20–30 ja > 30 m^3/ha. Eri rakennepiirteiden, kuten puulajisuhteiden ja lahopuujatkumon, merkitys vaihtelee elinympäristötyypin mukaan. Täydentävien valintaperusteiden mukaan METSO-kohteen arvoa voi lisätä muun muassa sen sijoittuminen suojelualueiden läheisyyteen, laaja pinta-ala tai uhanalaisten, silmälläpidettävien tai vaateliaiden lajien esiintyminen. METSO III-luokan kohteet ovat monimuotoisuuden kannalta itsekseen suotuisaan suuntaan kehittyviä, luonnonhoitotoimenpitein kehitettäviä tai ennallistamalla kunnostettavia kohteita, jotka sijaitsevat I- tai II-luokan kuvioiden yhteydessä tai läheisyydessä. (ks. Syrjänen ym. 2016).

Taulukko 1.2. Luontotyyppien edustavuus- ja luonnontilaisuusluokat. Taulukko on laadittu osin Espoon ja Helsingin kaupunkien luontoselvityksissä käyttämiä luokituksia (Eräjärvi ym. 2022, Espoon kaupunki 2023) ja osin Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaassa (Mäkelä & Salo 2023) esitettyjä luontotyyppien hyvän tilan osoittajia mukaillen.

JALOPUUMETSÄT		Perustuu Natura-luontotyypin "jalopuumetsät" edustavuuden/luonnontilan määrittelyyn (Airaksinen & Karttunen 2001), Natura-luontotyyppien inventointiohjeeseen (SYKE & Metsähallitus 2020), luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeeseen (Keskinen ym. 2024), lehtojen hoito-oppaaseen (Alanen ym. 1995) sekä jalopuulehtojen ja jalopuustoisten kangasmetsien luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b).
Edustavuus		
A	Erinomainen	Puustossa vallitsevat jalot lehtipuut, usein kahta tai kolmeakin jalopuulajia, niiden lisääntyminen on alueella turvattua; eri puusukupolvet ovat hyvin edustettuina (runsaasti vanhoja jalopuuyksilöitä ja jalopuiden taimia); jaloista lehtipuista riippuvainen lajisto, kuten vaateliaat lehtokasvit, selkärangattomat, lahottaja- ja sienijuurisienet sekä epifyyttijäkälät ja -sammalet ovat runsaita. Monipuolisesti vaateliaita lehtopensaita. Uhanalaista tai harvinaista lajistoa. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Sekametsä, jossa kuitenkin jalojen lehtipuiden osuus on suuri (selvästi yli 20 puumaista runkoa hehtaarilla); eri puusukupolvet voivat olla niukkoja; lajisto on yksipuolisempaa. Kohteella voi olla yksittäisiä vieraslajeja
C	Kohtalainen	Muut lajit kuin jalot lehtipuut vallitsevat puustossa, mutta niitä esiintyy kuitenkin vähintään 20 puumaista runkoa hehtaarilla; jotkin puusukupolvet voivat puuttua; lajisto on yksipuolisempaa. Kohteella voi olla vieraslajeja vähän, mutta ne eivät syrjäytä luontaista kasvillisuutta.

C	Heikko	Luontotyyppi ei ole kehittynyt luontaisesti tai luontotyypin ominaispiirteet ovat merkittävästi muuttuneet, kuten esimerkiksi puistometsät, joissa puusto- ja pensaskerrosta on käsitelty ja aluskasvillisuus muodostuu luontotyypille vieraista lajeista tai talousmetsät, joissa metsänhoitotoimet (esim. uudistusalan raivaus, kylvö, istutukset, taimikon hoito, karsinta, hakkuut) ovat tehneet metsästä selvästi luonnontilaiseen verrattavasta poikkeavan.
0	Ei luontotyyppi	Avohakattu metsä, puisto, istutetut jalopuut yksittäin tai ryhmissä.
	Luonnontilaisuus	
A	Luonnontilainen	Luontaisesti syntynyt metsä, puuston rakenne on satunnainen, jatkuvakorkeuksellinen latvuskerros, kaikki puusukupolvet ovat edustettuina, runsaasti lahopuuta. Kasvillisuus kerroksellinen ja monilajinen, pensaskerros hyvin kehittynyt. Kasvillisuus kulumaton, ei vieraslajeja. Jalopuusto ja lehtokasvillisuus eivät kärsi kuusen liiallisesta varjostuksesta. Jalot lehtipuut uudistuvat luontaisesti pienaukkodynamiikan kautta tai muun puuston alle.
B	Vähän heikentynyt	Selviä merkkejä ihmistoiminnasta: vanhoja hakkuujälkiä, lahopuuta korjattu pois, vähän kuluneisuutta ja roskaantumista. Lajistossa jonkin verran kulttuurilajistoa tai vieraslajeja. Alun perin talousmetsinä hoidetut metsät, jotka ovat jääneet hoitamatta ja joihin on kehittynyt luonnontilaisen metsän piirteitä.
C	Heikentynyt	Puuston rakenne lähestyy talousmetsää (tasaikäinen ja -rakenteinen puusto) tai hoidettua puistometsää. Kulttuurilajisto runsasta. Kohtalaista kuluneisuutta ja roskaantumista.
D	Täysin muuttunut	Avohakkuuala, talousmetsä tai puisto. Runsaasti kuluneisuutta ja roskaa, kulttuurilajisto vallitsevaa.

LEHDOT		Perustuu Natura-luontotyypin "lehdot" edustavuuden/luonnontilan määrittelyyn (Airaksinen & Karttunen 2001), Natura-luontotyyppien inventointiohjeeseen (SYKE & Metsähallitus 2020), Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt -oppaaseen (Meriluoto & Soininen 2002), Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen -raporttiin (Syrjänen ym. 2016), lehtojen hoito-oppaaseen (Alanen ym. 1995) sekä lehtojen luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b).
	Edustavuus	
A	Erinomainen	Lehtotyypille ominaisen lajiston lisäksi vaateliasta ja/tai harvinaista lajistoa. Alueella arvokkaita erityispiirteitä: erityisen järeä ja vanha puusto, monipuolinen puulajikoostumus sekä runsaasti eri kehitysvaiheiden lahopuuta ja hyvä lahojatkumo, pienaukkodynamiikka; monimuotoisuutta lisääviä laikkuja, kuten soistuneisuutta, tihkupintaa, puronvarsia ja jyrkänteen alusia. Usein useita lehtotyyppejä, jolloin kohteella erityisen monipuolinen lajisto. Hyvin kehittynyt lehtopensaskerros ja monilajinen aukkoinen sammalkerros. Jalot lehtipuut lisäävät edustavuutta. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Arvokkaita puuston ja lahopuuston erityispiirteitä vähemmän kuin luokassa A. Kenttä- ja pensaskerroksen ominaispiirteet vastaavat tyypin kuvausta ja kohteella esiintyvät oleellisimmat tyyppilajit. Kangasmetsä- tai suoluontotyyppipiirteitä edustava lajisto kuitenkin näkyvää.
C	Kohtalainen	Puuston rakenteessa joitakin luonnonmetsille ominaisia piirteitä. Kenttä- ja pensaskerroksen ominaispiirteet vastaavat osittain tyypin kuvausta ja kohteella esiintyvät jotkin tyyppilajit. Lajistossa muita piirteitä edustavan lajiston esiintyminen huomattavaa. Kohde on luonnontilainen tai vähän heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä, mutta ne eivät ole laajemmin syrjäyttäneet tyyppilajistoa.
D	Heikko	Puuston rakenne poikkeaa selvästi luonnonmetsästä. Lajistossa muita piirteitä edustavan lajiston esiintyminen vallitsevaa. Kohde on vähän heikentynyt tai heikentynyt. Vieraslajeja voi esiintyä yleisesti.
0	Ei luontotyyppi	Hakkuuaukot, taimikot ja tasaikäiset yhden puulajin nuoret istutusmetsät, jotka kuitenkin luokiteltu lehtometsäksi.
	Luonnontilaisuus	

A	Luonnontilainen	Luontaisesti syntynyt, puusto eri-ikäisrakenteinen/jatkuvakerroksellinen, satunnaisesti jakautunut. Ihmistoiminnasta ei merkkejä, lukuun ottamatta vanhoja poimintahakkuita tai metsälaidunnusta. Ei metsäteitä/ojituksia, kuluneisuutta. Kasvillisuudessa ei juurikaan kulttuurilajeja eikä ollenkaan vieraslajeja. Kosteissa ja tuoreissa lehdoissa kostea pienilmasto.
B	Vähän heikentynyt	Joitakin merkkejä aiemmista metsänhoitotoimista, maan muokkauksesta tai ojituksista, mutta niistä on kulunut jo aikaa. Kulttuurivaikutusta voi olla, mutta se ei ole muuttanut ominaispiirteitä. Kuusettuminen voi uhata jossain määrin ominaispiirteitä. Entiselle maatalousmaalle syntynyt lehto lähestymässä luonnontilaista metsää. Muu kulttuurivaikutus vähäinen. Vieraslajeja voi esiintyä yksittäin.
C	Heikentynyt	Vain joitain luonnonmetsän tunnusmerkkejä (tasaikäinen ja -rakenteinen puusto). Polkuja, lievää roskaantumista ja näkyvästi kulttuurilajistoa ja vieraslajeja. Entiselle maatalousmaalle syntyneen lehdon sukkession alkuvaiheen lehto tai kulttuurivaikutuksen muokkaama ns. sekundaarilehto.
D	Täysin muuttunut	Ei käytännössä luonnonmetsän tunnusmerkkejä / avohakkuuala. Maasto selvästi kulunut ja roskainen. Kulttuurilajisto vallitsevaa, ja vieraslajeja runsaasti. Lehtolajisto korkeintaan yksittäistä.
KANGASMETSÄT		Perustuu Natura-luontotyypin "luonnonmetsät" edustavuuden/luonnontilan määrittelyyn (Airaksinen & Karttunen 2001), Natura-luontotyyppien inventointiohjeeseen (SYKE & Metsähallitus 2020), Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen -raporttiin (Syrjänen ym. 2016) sekä kangasmetsien luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b).
	Edustavuus	
A	Erinomainen	Luonnontila erinomainen tai hyvä ja alueella arvokkaita erityispiirteitä: erityisen järeä ja vanha puusto sekä runsaasti eri kehitysvaiheiden lahopuuta ja hyvä lahojatkumo; monimuotoisuutta lisääviä laikkuja, kuten puronvarsia, soistumia, tihkupintoja, vesistön rantoja, soiden reunoja, jyrkänteitä tai louhikkoja; monipuolinen puulajikoostumus, runsaasti vanhoja / kookkaita lehtipuita, kuten haapaa ja raitaa. Puusto jatkuvakerroksellista, tilajakauma satunnainen ja runsaasti aiemman sukupolven puuyksilöitä. Palokoropuita. Kenttäkerroslajisto luontotyypille ominaista. Näkyvillä sienituhoja, tuulenkaatoja, lumen aiheuttamia puiden latvanmurtoja, pökkelöitä ja hyönteistuhojen vuoksi harsuuntuneita puita. Pienaukkodynamiikka. Suojaisa pienilmasto. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Arvokkaita erityispiirteitä vähemmän kuin luokassa A. Puuston tila- ja ikärakenne vaihteleva, useita puusukupolvia ja kohtalaisen paljon lahopuuta, mutta ei välttämättä hyvää lahopuujatkumoa. Yksittäisiä vieraslajiyksilöitä voi esiintyä.
C	Kohtalainen	Uudistuskypsät tai uudistuskypsyyttä lähestyvät metsiköt, jos niiden rakenne sisältää joitakin luonnonmetsille ominaisia piirteitä. Vieraslajikasvustoja voi esiintyä vähäisessä määrin.
D	Heikko	Varttunut puusto enimmäkseen tasaikäistä ja -rakenteista, mutta yksittäisiä aiemman sukupolven puita ja/tai eri-ikäistä alikasvosta. Tai nuorta metsää, joka uudistunut luontaisesti ja puulajikoostumus kohtalaisen monipuolinen. Lahopuuta esiintyy niukasti. Vieraslajeja voi olla kohtalaisen runsaasti.
0	Ei luontotyyppi	Hakkuuaukot, taimikot ja tasaikäiset yhden puulajin nuoret istutusmetsät.
	Luonnontilaisuus	
A	Luonnontilainen	Luontaisesti syntynyt metsä. Ihmistoiminnasta ei ole merkkejä lukuun ottamatta vanhoja poimintahakkuita tai metsälaidunnusta. Luontainen uudistuminen pienaukoissa. Ei metsäteitä tai ojituksia. Ei kulttuurilajistoa tai vieraslajeja. Lehtomaisilla ja tuoreilla kankailla varjoisa ja suojaisa, joskus myös kostea pienilmasto.

B	Vähän heikentynyt	Rakenne poikkeaa lievästi luonnontilaisesta/luonnontilaisen kaltaisesta. Joitakin merkkejä aiemmista metsänhoitotoimista, maan muokkauksesta tai ojituksista, mutta niistä on kulunut jo aikaa. Kulttuurivaikutusta voi olla, mutta se ei ole muuttanut ominaispiirteitä. Vähäistä maaston kulumista voi esiintyä. Myös metsiköt, joihin voi kehittyä luonnontilaisen kaltaisia rakennepiirteitä verrattain nopeasti itsestään. Ennallistumiskelpoisuutta lisää kohteen läheisyys johonkin edustavaan luonnontilaiseen tai sen kaltaiseen vanhaan metsään.
C	Heikentynyt	Vain joitain luonnonmetsän tunnusmerkkejä. Esimerkiksi talousmetsä, jossa on kuitenkin hieman lahopuuta. Voi olla kohtalaisesti polkuja, roskaa ja kulttuuri- ja vieraslajeja. Myös metsiköt, joihin voi kehittyä luonnontilaisen kaltaisia rakennepiirteitä kohtuullisten luonnonhoitotoimien seurauksena. Ennallistamiskelpoisuutta lisää kohteen läheisyys johonkin edustavaan luonnontilaiseen tai sen kaltaiseen vanhaan metsään.
D	Täysin muuttunut	Puusto hakattu tai nuoren puuston / taimikon rakenne täysin luonnonmetsästä poikkeava (tasaikäinen ja -rakenteinen). Maasto kulunut ja roskainen. Runsaasti kulttuurilajistoa ja vieraslajeja.
SUOT		Perustuu Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa -teoksen (Ympäristöministeriö 2015) suoyhdistymien tai suokokonaisuuksien luonnontilaisuusasteikkoon, Natura-luontotyyppien luokitteluun (Airaksinen & Karttunen 2001), Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen -raporttiin (Syrjänen ym. 2016) sekä soiden luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b).
Edustavuus		
A	Erinomainen	Suotyypille ominainen ja edustava lajisto. Mahdollisesti vaateliasta tai harvinaista lajistoa. Pohjakerrosta vallitsevat rahkasammalet, rehevissä korvissa runsaasti myös aitosammalia. Suoyhdistymissä monipuolisesti erilaisia edustavia suotyyppejä. Arvokkaita erityispiirteitä: puustoisilla suotyypeillä vanha puusto sekä runsaasti eri kehitysvaiheiden lahopuuta; monimuotoisuutta lisääviä laikkuja kuten lähteisyyttä, tihkupintaisuutta tai luhtaisuutta sekä kangasmetsien reunoja ja vesistöjen rantoja. Avosoille ovat tyypillisiä puuttomat mätäspinnat ja jänteet sekä avoimet vetiset rimpi- ja välipinnat. Ei ojituksia tai muita muutoksia vesitaloudessa. Puustoisilla soilla puustorakenne luonnontilainen. Ei kulttuuri- tai vieraslajeja. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Tyyppilajisto vallitseva, mutta muita piirteitä edustavaa lajistoa jonkin verran. Puustoisten soiden puustorakenteessa useita luonnontilaisuuteen viittaavia piirteitä kuten luontainen uudistuminen, erirakenteisuus, lahopuustoisuus tai sekapuustoisuus. Vanhoja kantoja tai umpeenkasvaneita ojia voi olla. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä.
C	Kohtalainen	Kohteella esiintyvät oleellisimmat tyyppilajit mutta muita piirteitä edustavaa lajistoa verrattain runsaasti, merkkejä varpuisuuden lisääntymisestä välipinnoilla, puuston kasvun lisääntymisestä tai taimettumisesta. Ojitus heikentänyt hydrologista yhteyttä, mutta ojat saattavat olla jo kasvamassa osittain umpeen. Kohteella voi olla vieraslajeja vähän, mutta ne eivät syrjäytä luontaista kasvillisuutta.
D	Heikko	Puuston kasvu selvästi lisääntynyt ja/tai alue taimettunut/metsittynyt. Useita suhteellisen tuoreita ojia, vesitalous muuttunut selvästi. Luonnontila on vähän heikentynyt tai heikentynyt. Muita piirteitä edustavien lajien ja vieraslajien osuus voi olla suuri.
0	Ei luontotyyppi	Turvekankaat, muuttumat.
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	Suolla ja sen välittömässä läheisyydessä ei merkkejä ihmisvaikutuksesta (ojituksia, merkkejä turpeennostosta, muita kuivattavia tekijöitä, tiestöä). Vedenpinta kullakin suopinnan tasolla tyypillisissä rajoissa. Puustoisilla soilla kostea ja varjoisa pienilmasto. Luhdissa pysyvä pintavesien vaikutus ja virtaavan tai tulvivan veden tuoma ravinnelisä.

B	Vähän heikentynyt	Yksittäisiä umpeutuneita ojia suon reunaosissa; puustoisilla soilla puustossa merkkejä vähäisestä harsintahakkuusta; umpeutuvia turpeennostokuoppia ja niihin liittyviä vanhoja rakenteita; jonkin verran polkuja. Suokasvillisuudessa ei muutoksia suon reunavyöhykettä lukuun ottamatta. Osassa keidassoiden laiteita voi olla vesitalouden muutoksia.
C	Heikentynyt	Ojituksilla selvä vaikutus alueen vesitalouteen ja/tai ihmistoiminta muuttanut muuten näkyvästi lajistoa. Osalla ojittamatonta alaa kuivahtamista ja kasvillisuusmuutoksia. Keidassoilla ojitus on muuttanut myös reunaluisun ja keskustan vesitaloutta.
D	Täysin muuttunut	Vesitalous muuttunut kauttaaltaan, kasvillisuusmuutokset selviä.
KALLIOT ja KALLIOMETSÄT		Perustuu Natura-luontotyyppioppaan kallioisten luontotyyppien edustavuuden/luonnontilan määrittelyyn (Airaksinen & Karttunen 2001), Natura-luontotyyppien inventointiohjeeseen (SYKE & Metsähallitus 2020), Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt -oppaaseen (Meriluoto & Soininen 2002), Mäkelän & Salon (2023) mukaisiin luontotyyppien hyvän tilan osoittajiin sekä kalliometsien osalta Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen -raporttiin (Syrjänen ym. 2016) sekä kallioiden luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b).
Edustavuus		
A	Erinomainen	Uhanalaisia, harvinaisia kalliolajeja ja/tai laaja ja erittäin edustava kalliokasvillisuus. Ei kuluneisuutta eikä muutakaan kulttuurivaikutusta tai vieraslajeja. Merkittäviä geologisia kohteita kuten korkeita jyrkänteitä, laajoja louhikoita ja huomattavan kookkaita siirtolohkareita. Vallitseva puusto silmin nähden vanhaa: runsaasti vanhoja käkkäräisiä kilpikaarnamäntyjä ja keloja. Rakenne vaihtelee pienipiirteisesti kallioperän muotojen, ilmansuunnan, maaperän paksuuden, kasvupaikkatyypin ja puuston suhteen. Valuvesipintoja. Kuollutta puuta, palanutta puuta. Aluskasvillisuus jäkälä- ja varpuvaltaista, aukkoista. Suolaikkuja voi esiintyä painanteissa. Tikan pajapuita. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Edustavia jyrkänteitä, louhikoita, siirtolohkareita ja/tai edustavaa kalliolajistoa. Runsaasti vanhoja mäntyjä mutta jonkin verran voi olla myös nuorempaa puustoa. Maapuita voi olla vain yksittäin. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä.
C	Kohtalainen	Kohteella esiintyvät jotkin tyyppilajit. Ei juuri merkittäviä geologisia kohteita. Puusto enimmäkseen nuorta, mutta siellä täällä yksittäisiä vanhoja kilpikaarnamäntyjä ja keloja. Vain hyvin niukasti maalahopuuta. Vieras- ja kulttuurilajeja voi esiintyä, mutta niiden osuus on pieni.
D	Heikko	Lajistossa vallitsevat muut kuin luontotyypin tyyppilajit. Puusto kauttaaltaan suhteellisen nuorta, taimikkoa laajalti, ei lahopuuta. Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt tai heikko. Vieraslajeja voi esiintyä laajalti.
0	Ei luontotyyppi	Hävinnyt, rakennettu, louhittu.
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	Ei vieraslajistoa, ei kuluneisuutta eikä kiviainesottoa. Jäkälikkö paksua. Ei merkkejä puuston käsittelystä. Näkyvästi maapuita.
B	Vähän heikentynyt	Vähän kuluneisuutta (jäkälikkö voi olla vähän kulunut mutta vain pienialaisesti esimerkiksi polkujen kohdilla), mutta lajisto edelleen edustavaa. Yksittäisiä vieraslajikasvustoja, jotka eivät kuitenkaan laajoja. Voi olla vanhoja kiviainesoton jälkiä. Yksittäisiä vanhoja kantoja.
C	Heikentynyt	Kuluneisuus heikentänyt selvästi kasvillisuutta ja/tai vanhaa kiviainesottoa osalla alueesta. Tyyppilajistoa vain pienialaisesti. Jäkälikössä selvästi kulumisen merkkejä. Kulttuurilajisto voi olla vallitsevaa. Puustoa käsitelty.
D	Täysin muuttunut	Kasvillisuus joko muuttunutta tai kulumisen tai muun ulkoisen tekijän seurauksena tyyppilajisto hävinnyt. Puusto hakattu kokonaan. Tiheä taimikko.

PIENVEDET		Perustuu Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö -oppaaseen (Tolonen ym. 2019), raporttiin ”Luontoarvojen huomioon ottaminen ojitusten peruskorjauksissa ja kunnossapidossa” (Hämäläinen ym. 2015) sekä virtavesien ja lähteikköjen luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b). Luonnontilaisuus huomioitu suoraan kriteeristössä.
A	Erinomainen	Uomaa tai sen osaa ei ole perattu tai kaivettu eikä uomassa tai lähteikössä ole merkkejä muustakaan ihmistoiminnasta. Uoman luonnontilasta kertovia piirteitä ovat mm. mutkittelu, uoman kaltevuuden, virran nopeuden ja poikkileikkauksen monimuotoisuus (suvannot ja virtapaikat, särkät ja saarekkeet, kivet ja soraikot) sekä ominainen kasvillisuus (rantojen kookkaat puut, penkkojen mätästävä rantakasvillisuus tai tulvaniittykasvillisuus, uomassa kuolleita kasvinosia ja puuainesta, uoman kivissä puro- tai lähdesammalia). Lähteiköissä useita eri tyyppejä (allikoita, tihkupintoja, hetteikköjä ja lähdepuroja/-noroja) sekä ympärillä lähteisyyttä indikoivaa sammal- ja putkilokasvilajistoa. Ominaista on myös kostea ja viileä pienilmasto. Uomassa tai lähteikössä ei ole roskaa eikä sen lähistöllä kasva vieraslajeja. Noroissa tyypillisesti säännöllinen kuivuminen kausittain. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Aikanaan mahdollisesti perattu mutta luonnontilaisen kaltaiseksi palautunut uoma tai sen osa. Aiemmin suoristettu uoma on voinut lähteä uudestaan mutkittelemaan eroosion, vesi- ja rantakasvillisuuden kasvun tai hiekan ja soran kasaantumisen seurauksena. Penkereissä luontainen kasvillisuus on kokonaan peittänyt perkauksen jäljet. Suojaavaa ja varjostavaa rantapuustoa koko uoman osuudella ja lähteikön ympärillä. Yksittäisiä vieraslajiyksilöitä voi esiintyä uoman varrella. Uomassa voi olla vähän roskia. Lähteikössä vedenotosta kertovia vanhoja jo lahoavia rakenteita tai lähistöllä lieviä maankäytön muutoksia, jotka eivät (enää) juurikaan vaikuta kohteen luonnontilaan.
C	Kohtalainen	Merkkejä perkauksesta tai lähteikössä tuoreita vedenotosta kertovia jälkiä havaittavissa, mutta kohde selvästi ennallistumassa ja luontainen kasvillisuus peittämässä ihmistoiminnan jälkiä. Uoman mutkittelu vielä vähäistä mutta uomassa kiviä ja/tai soraa. Suojaavaa rantapuustoa on mutta ei välttämättä uoman koko matkalla / lähteikön ympärillä. Vieraslajien kasvustoja ja roskaa voi olla kohtalaisesti.
D	Heikko	Pääosin perattu tai putkitettu uoma tai kaivoksi muutettu lähteikkö, jossa mahdollisesti joitakin lähteikkölajeja ympärillä. Lähteikön ympärillä voimakkaita maankäytön muutoksia. Ei juuri ollenkaan suojaavaa rantapuustoa tai penkereiden luontaista kasvillisuutta. Mahdollisesti runsaasti roskaa ja vieraslajeja.
0	Ei luontotyyppi	Ojat, putkitetut uomat, kaivot.
PERINNEBIOTOOPIT		Perustuu perinnebiotooppien luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b), perinnemaisemien inventointiohjeeseen (Kemppainen 2017) ja Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle -oppaaseen (Salminen & Aalto 2012).
Edustavuus		
A	Erinomainen	Kohteella esiintyvät luontotyypille ominaiset ja sitä hyvin edustavat lajit ja myös useita huomionarvoisia perinnebiotooppien lajeja, mahdollisesti myös harvinaisia tai uhanalaisia lajeja. Lajimäärä on suuri. Ei juurikaan perinnebiotooppien ns. miinuslajeja tai rehevöitymisestä tai umpeenkasvusta kertovia lajeja eikä ollenkaan vieraslajeja. Perinteisten käyttötapojen (laidunnus ja/tai niitto) pitkä jatkuvuus. Niityillä puusto ja pensasto puuttuvat tai niitä on vähän. Puustoisilla tyypeillä edustava hakamaarakenne, puuston erirakenteisuus, vanha puusto ja lahopuusto. Kosteilla niityillä pinta- tai pohjavesivaikutus. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Kohteella esiintyvät useimmat luontotyypille ominaiset lajit, ja lajisto on monimuotoista. Kohde on saattanut olla aiemmin vuosia hoidotta mutta sittemmin kunnostettu ja otettu säännöllisen hoidon piiriin. Joitakin suhteellisen pieniä rehevöitymisestä tai umpeenkasvusta kertovien lajien esiintymiä. Yksittäisiä vieraslajeja. Niityillä pienialaista pensoittumista / taimettumista.

C	Kohtalainen	Kohteella esiintyy joitakin luontotyypille ominaisia lajeja. Vieraslajeja ja/tai rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta kertovia lajeja tai pensaikkoa voi olla laajempina kasvustoina, mutta ne eivät kokonaan hallitse kasvillisuutta. Kunnostuskelpoinen. Mahdollisesti sijaitsee jonkin muun, hoidetun arvokkaan perinneympäristön läheisyydessä.
D	Heikko	Vieraslajeja ja/tai rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta kertovia lajeja on selvästi enemmän kuin luontotyypille ominaisia, tyypillisiä perinnebiotooppien lajeja. Pensoittuminen laajaa.
0	Ei luontotyyppi	Kokonaan umpeenkasvanut tai muutoin perinnebiotoopin piirteet hävinneet
	Luonnontilaisuus	Ei sovelleta, koska ko. ympäristöjen elinvoimaisuus riippuvainen hoidosta

MERENRANTABIOTOOPIT		Perustuu LSL:n luontotyyppien inventointiohjeeseen (Keskinen ym. 2024), Itämeren rannikon luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b) ja Natura-luontotyyppioppaaseen (Airaksinen & Karttunen 2001).
Edustavuus		
A	Erinomainen	Ominaispiirteet vastaavat tyypin kuvausta ja kohteella esiintyvät tyypille tunnusomaiset lajit. Luontaisesti avoin, ei ruovikkoa (rytiä voi esiintyä yksittäin), ei vieraslajeja, roskaa eikä ihmisen aiheuttamia muutoksia tai rakennelmia. Leppävyön puusto luonnontilaista ja lahopuuta runsaasti. Eloperäisistä valleista ruokovallit ovat monimuotoisuuden kannalta köyhiä verrattuna typpipitoisiin rakkohauru- ja meriajokasvalleihin. Luontaisten niittyrantojen kasvillisuudelle on tyypillistä rannansuuntainen vyöhykkeisyys. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Ominaispiirteet vastaavat tyypin kuvausta ja kohteella esiintyvät oleellisimmat tyyppilajit. Pienialaisia ruovikoituneita osia, matalaa järviruokoa voi olla osana rannan vyöhykkeisyyttä, mutta ei kaikissa vyöhykkeissä runsaasti. Yksittäisiä vieraslajeja voi esiintyä. Leppävyössä vähäisiä merkkejä puuston käsittelystä. Eloperäisissä valleissa ainakin jonkin verran rakkohaurua tai meriajokasta.
C	Kohtalainen	Ominaispiirteet vastaavat tyypin kuvausta ja kohteella esiintyvät jotkin tyyppilajit. Korkeaa järviruokoa voi olla pieninä kasvustoina tai hajanaisesti kaikissa vyöhykkeissä. Luontotyyppi on kuitenkin ominaispiirteiltään säilynyt osittaisesta ruovikoitumisesta huolimatta. Vieraslajeja voi esiintyä, mutta niiden osuus on pieni. Eloperäiset vallit enimmäkseen ruokovalleja.
D	Heikko	Selvästi muuttunut ja sitä kautta lajistossa vallitsevat muut kuin luontotyypin tyyppilajit. Esim. voimakkaasti ruovikoitunut tai ihmisen muokkaamaa ympäristöä. Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt tai heikko. Vieraslajeja voi esiintyä kohtalaisesti tai laajalti. Leppävyön puustoa raivattu laajalti, ei lahopuuta. Paksulti ruokomassaa kertynyt.
0	Ei luontotyyppi	Muuttunut (ruovikoitunut ja/tai pensoittunut), hävinnyt, rakennettu. Leppävyö hakattu.
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	Luontotyyppi kehittynyt ilman ihmisen aiheuttamia suoraan (esim. kulutus) tai epäsuorasti (esim. rehevöitymisen aiheuttama muutos kasvillisuudessa) vaikuttavia tekijöitä, jotka heikentävät ominaispiirteitä. Alttius rantavoimille (aallot, pärskeet, jäät, suola, tuuli). Lajisto luontotyypille ominaista ja edustavaa. Ei rannan limoittumista tai rihmalevien kertymistä kivien väliin.
B	Vähän heikentynyt	Yksittäisiä harvaa paikoittaista suhteellisen matalaa ruovikkoa, lajisto vastaa luontotyyppiä, mutta yksittäisiä vieraslajikasvustoja tai hieman muita piirteitä edustavaa lajistoa.
C	Heikentynyt	Yleisesti luonnontilaisuutta heikentäviä tekijöitä kuten ovat ihmisen tekemät rakennelmat, kulutus, roskaaminen, soranotto sekä rehevöityminen. Tiheää järviruovikkoa suurella osalla kohdetta mutta myös muuta lajistoa jonkin verran jäljellä.

D	Täysin muuttunut	Umpeenkasvanut, yksipuolinen järviruovikko korkeaa ja tiheää, kurtturuusu vallannut kokonaan, tai kokonaan rakennettua ympäristöä
KIVIKOT		Perustuu Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot -raporttiin (Räisänen ym. 2018) ja kivikoiden luontotyyppikuvauksiin (Kontula & Raunio 2018b).
Edustavuus		
A	Erinomainen	Kivikossa voi olla ravinteisia ja/tai ultraemäksisiä lohkareita ja niihin liittyvää harvinaista kasvillisuutta. Lohkareiden koko vaihtelee suuresti, ja seassa voi olla isojakin siirtolohkareita. Kivikko on pinta-alaltaan laaja, ja siinä on vaihtelevasti sekä paahteisia että kosteita kasvupaikkoja, kuten onkaloita ja koloja. Vallitsevasta kivilajista poikkeavia kiviä esiintyy. Pohjavesivaikutuksen aiheuttamaa kasvilajiston monimuotoisuutta voi olla havaittavissa. Lajistossa tavataan useita harvinaisia lajeja. Kivikolla esiintyy kilpikaarnamäntyjä, jollei kivikko ole luontaisesti puuton. Merkittävilläkään esiintymillä kaikki piirteet eivät yleensä toteudu samanaikaisesti.
B	Hyvä	Kivikko voi olla karua eikä poikkeavia kivilajeja välttämättä esiinny. Kivien koossa on vähemmän vaihtelua kuin luokassa A, mutta kivikko on silti pinta-alaltaan melko laaja. Pohjavesivaikutusta esiintyy, mutta lajidiversiteetti ei ole välttämättä korkea tämän seurauksena. Joitakin tavanomaisesta lajistosta poikkeavia lajeja voi esiintyä. Yksittäisiä kilpikaarnamäntyjä voi olla.
C	Kohtalainen	Kivikko on karua eikä siinä esiinny poikkeavia kivilajeja. Kivien koossa ei ole juurikaan vaihtelua, eikä kivikko ole pinta-alaltaan kovin laaja. Ei pysyvää pohjavesivaikutusta, joten kivien väliköt kuivuvat säännöllisesti. Vieras- ja kulttuurilajeja voi esiintyä, mutta niiden osuus on pieni.
D	Heikko	Kivikko on pinta-alaltaan pieni, eikä sillä esiinny merkittäviä lajeja eikä poikkeavia kivilajeja. Alueella ei ole pysyvää pohjavesivaikutusta, kivien välit ovat kuivia tai kuivuvat säännöllisesti. Vieraslajeja voi esiintyä laajalti.
0	Ei luontotyyppi	Hävinnyt, rakennettu, ihmisen tekemä kivikko
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	Kivikossa tai sen ulkopuolella ei ole ihmisen aiheuttamaa heikentävää vaikutusta, kuten kulumista, polkuja, ajouria, roskaantumista, rehevöitymistä tai vieraslajeja. Suoalueilla ei ole ojituksia. Puustoisilla kivikoilla puusto on luonnontilassa ja myös vanhoja kilpikaarnamäntyjä ja keloja esiintyy. Hakkuita ei ole tehty kivikolla tai sen välittömässä ympäristössä. Lahopuuta monipuolisesti pysty- ja maapuina.
B	Vähän heikentynyt	Jotakin ihmisen aiheuttamaa heikentävää vaikutusta voi esiintyä. Puustoisilla kohteilla voi olla yksittäisiä kilpikaarnaisia mäntyjä. Valaistusolosuhteet ovat muuttuneet enintään niukasti. Kivikolla tai sen ympärillä voi olla yksittäisiä kantoja, maapuut voivat puuttua.
C	Heikentynyt	Ihmisen aiheuttamaa heikentymistä on selvästi havaittavissa, esimerkiksi ojitukset ovat voineet kuivattaa kivikon pysyvästi. Puustoisen kivikon valaistusolosuhteet ovat muuttuneet hakkuiden vuoksi. Kivikolla tai sen välittömässä läheisyydessä lieviä kulumisen merkkejä, kuten ajouria. Alueella voi esiintyä vieraslajeja ja kulttuurilajistoa.
D	Täysin muuttunut	Puustoisilla kivikoilla puusto on hakattu kokonaan tai nuoren puuston/taimikon rakenne täysin luonnonmetsästä poikkeava (tasaikäinen ja -rakenteinen). Selkeitä kulumisen merkkejä. Runsaasti vieraslajeja ja kulttuurilajistoa.

Faunatica

Tuntosarvet aitoon luontoon

Kutojantie 6–8
02630 Espoo
http://www.faunatica.fi/